

**BUZ MÜZELERİ VE ATATÜRK
ÜNİVERSİTESİ BUZ MÜZESİ
KONSEPTİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Serap TOY

Yüksek Lisans Tezi

Heykel Ana sanat Dalı

Ağustos 2023

(Her hakkı saklıdır)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
HEYKEL ANA SANAT DALI

**BUZ MÜZELERİ VE ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ BUZ MÜZESİ KONSEPTİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

(Ice Museums and the Evaluation of the Concept of Atatürk University Ice Museum)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Serap TOY

Danışman: Prof. Dr. Mustafa BULAT

ERZURUM
Ağustos, 2023

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Serap TOY tarafından hazırlanan Buz Müzeleri ve Atatürk Üniversitesi Buz Müzesi Konseptinin Değerlendirilmesi başlıklı çalışması 22 / 08/ 2023 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Heykel Ana Sanat Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Prof. Dr. Mehmet Emin Kayserili
Atatürk Üniversitesi Aslı Islak İmzalıdır

Danışman: Prof. Dr. Mustafa BULAT
Atatürk Üniversitesi Aslı Islak İmzalıdır

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Mustafa BULAT
Atatürk Üniversitesi Aslı Islak İmzalıdır

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Hüseyin ÖZNÜLÜER
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Aslı Islak İmzalıdır

Enstitü Yönetim
Kurulunun/.../....
tarih ve sayılı
kararı.

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

Prof. Dr. Ahmet Selim Doğan

Enstitü Müdürü

Aslı Islak İmzalıdır

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Buz Müzeleri ve Atatürk Üniversitesi Buz Müzesi Konseptinin Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

22 / 08 / 2023

Serap TOY

Aslı Islak İmzalıdır

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Konu ve kapsam olarak üzerinde çalışmaktan büyük mutluluk duyduğum bu tez çalışmamın ortaya çıkmasında en büyük katkıya sahip olan ve Atatürk Üniversitesine, Erzurum'a ve ülkemize büyük gayretler sarf ederek buz müzesi kazandıran tez danışmanım Prof. Dr. Sayın Mustafa Bulat'a, yine buz müzesinin ortaya çıkmasında ve tez çalışmamda katkısı olan Doç. Dr. Sayın Önder Yağmur'a, eserleriyle müzeye katkı yapan Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü hocalarına, anketlerin tamamlanması konusunda değerli desteklerini esirgemeyen Buz Müzesi İdari Personeli Sayın Lokman Lokmacı'ya ve görevli öğrenci arkadaşlarıma teşekkürü borç bilirim.

Tez çalışmasının başından beri sabır ve desteklerini esirgemeyen değerli eşim Prof. Dr. Süleyman Toy'a ve çocuklarıma da şükranlarımı sunarım.

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BUZ MÜZELERİ VE ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ BUZ MÜZESİ KONSEPTİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Serap TOY

Ağustos 2023, 98 Sayfa

Amaç: Sayısı ve türü hızla artan müzelere eklenen yeni sayılabilecek bir müze türü de buz eserler müzeleridir. Dönemlik ya da yıl boyu buzdan yapılan sanat eserlerinin iç ya da dış mekanda sergilenmesi temeline dayanan buz müzeleri önemli sayılabilecek bir sanatsal etkiyi yaratmış, ziyaretçi kitlesini genişletmiş ve coğrafi olarak da dünya üzerinde farklı ülke ve kentlerde kendilerine yer bulmuştur. Bu müzelerden biri olan Atatürk Üniversitesi Buz Yontu Eserler Müzesi 2018 yılında devlet destekli bir proje ile üniversite bünyesinde kurulmuştur. Müze gelişimini hızla sürdürürken sergilediği eserlerin miktar ve kalitesi de hızla artmaktadır. Dünyadaki örneklerine göre oldukça yeni olan ve kamu eliyle üniversite bünyesinde kurulmuş tek örnek olan Ata Buz Müzesinin üniversite bünyesinde sanatsal gelişime, Erzurum kenti özelinde turist ve ziyaretçi çekiciliğine ve ekonomik katkıya, ülke genelinde ise tanıtım ve prestije neden olacağı ve bu yolda hızla ilerlediği görülmektedir. Bu tez çalışmasının amacı, dünyada sınırlı sayıda bulunan ve sergiledikleri eserlerin yapı materyali, sergileme teknikleri, bina yapıları ve ziyaretçileri açısından farklılık gösteren buz müzelerinin özelliklerini dünya örneklerinden yola çıkarak değerlendirmek, bu özelliklere dair standart bir gösterge seti elde etmek ve Atatürk Üniversitesi Buz Eserler Müzesinin hem bu kriterler doğrultusunda hem de kullanıcı anketlerinin sonuçlarına göre değerlendirilerek müzenin gelecek dönemdeki gelişimi için önerilerde bulunmaktır.

Yöntem: Tez çalışması kapsamında dünyanın farklı bölgelerinde kurulmuş buz eser müzeleri literatürden ve web ortamından taranmış ve en fazla bilgi kaynağına ulaşılan 7 müzenin özellikleri sınıflandırılmıştır. Ata Buz Müzesi kullanıcılarına yönelik 22 soruluk bir ziyaretçi anketi uygulanarak müze hakkındaki görüşleri ve gelecek dönemlere dair beklenti ve istekleri sorulmuştur. Dünya örneklerinden ve anketlerden elde edilen sonuçlar Ata Buz Müzesi özelinde değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışma sonucunda dünyadaki benzerlerine göre Ata – Buz Müzesinin gelişiminin iyi olduğu, kamu eliyle üniversite bünyesinde bulunan tek müze olduğu, ziyaretçilerin müzenin genel kurumsal yapısından ve sergilenen eserlerden memnun kaldığı belirlenmiştir.

Sonuç: Ata Buz Müzesinin sanatsal, kurumsal ve ekonomik olarak sürdürülebilirliğinin sağlanarak gelecek dönemlerde bölgesel, ulusal ve uluslararası anlamda katkı vermesi için yapılması gerekenler önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müze, buz eserler müzesi, Ata Buz Müzesi, Turizm, ziyaretçi anketi

ABSTRACT

MASTER OF ARTS

ICE MUSEUMS AND THE EVALUATION OF THE CONCEPT OF ATATURK UNIVERSITY ICE MUSEUM

Serap Toy

August 2023, 98 Pages

Purpose: One relatively new type of museum that has emerged, alongside the increasing number and variety of museums, is the ice sculpture museum. Ice museums which are based on the concept of exhibiting seasonal or year-round ice artworks in indoor or outdoor settings, create a significant artistic impact, expand their popularity among visitors and find their place in different countries and cities around the world. One of these museums is the Atatürk University Ice Sculpture Museum, which was established within the university through a government – financed project in 2018. While the museum continues to develop rapidly, the quantity and quality of the exhibited artworks are also increasing. Being relatively new compared to its counterparts worldwide and established by a public institution within a university, the Ata Ice Museum is seen to contribute to artistic development within the university, attract tourists and visitors to the city of Erzurum, provide economic benefits and contribute to the promotion and prestige of the nation. The purpose of this thesis study is to evaluate the characteristics of ice museums, which are present in limited number worldwide and vary in terms of the materials used for artworks, exhibition techniques, building structures and visitors, based on international examples. It was also aimed to obtain a standardized set of indicators for these characteristics and provide recommendations for the future development of the Atatürk University Ice Sculpture Museum, considering both these criteria and the results of visitor questionnaire.

Method: In the scope of the research, ice sculpture museums founded in various parts of the world were reviewed through the literature and web pages and the properties of 7 museums about which the largest data sources were accessed were categorised. In addition, a visitor questionnaire was prepared and applied for Ata Ice Museum involving 22 questions to gain insights, future suggestions and expectations of visitors about the museum. Results obtained from the examples in the world and questionnaire survey were evaluated for Ata Ice Museum.

Findings: As a result of the study, it was determined that Ata Ice Museum's development is satisfactory compared to similar museums worldwide, it is the only museum established by a public institution within a university and visitors are satisfied with the museum's overall institutional structure and exhibited artworks.

Results: Activities to be undertaken were suggested for the museum's artistic, institutional and economic sustainability and its regional, national and international contributions in future terms.

Keywords: Museum, ice art museum, Ata Ice Museum, tourism, visitor questionnaire

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	ii
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
TABLolar DİZİNİ	x
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ	xi
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
GİRİŞ	1
MÜZE ve MÜZECİLİK KAVRAMLARI.....	2
Müzenin Tanımı	2
Müzelerin ve Müzeciliğin Gelişimi.....	3
Türkiye’de Müzeciliğin Gelişimi	5
İKİNCİ BÖLÜM	6
BUZ MÜZESİ KAVRAMI ve ÖRNEKLERİ	6
DÜNYADAKİ BUZ MÜZESİ ÖRNEKLERİ	7
Fairbanks Buz Müzesi	7
Aurora Buz Müzesi	9
Moskova Rus Buz Heykel Galerisi	14
Harbin Uluslararası Buz ve Kar Heykel Festivali	19
Seul Trick Eye Müzesi (Buz Müzesi Bölümü)	23
Jeju Adası Buz Heykel Müzesi (Güney Kore)	25
Magical Ice Kingdom (Büyülü Buz Krallığı).....	26
İncelenen Buz Müzelerinin Ortak Özelliklerinin İrdelenmesi	28
Fairbanks Buz Müzesi	29

Moskova Buz Heykel Müzesi	29
Aurora Buz Müzesi	29
Harbin Uluslararası Kardan Heykel Sanat Sergisi	29
Seul Trick Eye Müzesi (Buz Müzesi Bölümü)	29
Jeju Adası Buz Heykel Müzesi (Güney Kore)	29
Magical Ice Kingdom (Büyülü Buz Krallığı).....	29
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	35
ATABUZ MÜZESİ	35
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	43
ANKET SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	43
ZİYARETÇİ DEĞERLENDİRME KRİTERLERİNİN OLUŞTURULMASI.....	43
Çalışmanın Yöntemi.....	44
Verilerin Toplanması.....	46
Müze Örneklerinin Değerlendirilmesi.....	46
Anket için Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesi	46
Anket Formunun Hazırlanması	47
Birinci bölüm.....	47
İkinci bölüm	48
Verilerin Analiz Edilmesi ve Değerlendirilmesi	48
ARAŞTIRMA BULGULARI.....	49
Anket Çalışmasından Elde Edilen Sonuçlar.....	49
Anket Çalışmasının Birinci Bölümünün Değerlendirmesi.....	49
Anket Çalışmasının İkinci Bölümünün Değerlendirmesi.....	52
Açık Uçlu Anket Sorusuna Verilen Cevaplardan Elde Edilen Görüşler.....	68
Dünya Örnekleriyle Karşılaştırıldığında Elde Edilen Sonuçlar	70
BEŞİNCİ BÖLÜM	72
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	72
KAYNAKÇA	75
ÖZ GEÇMİŞ.....	82
EK 1. Örnek Anket Formu.....	83

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Fairbanks Buz Müzesi binası dış cephe ve içten görünüm.....	9
Şekil 2. Aurora Buz Müzesi Girişi Görünümü	11
Şekil 3. Aurora Buz Müzesi Bar Bölümü	13
Şekil 4. Aurora Buz Müzesi Düğünler için Buzdan Şapel Bölümü.....	14
Şekil 5. Rus Buz Heykel Galerisi Giriş Bölümü	16
Şekil 6. Rus Buz Heykel Galerisi Ziyaretçileri.....	17
Şekil 7. Rus Buz Heykel Galerisi Eserlerden Örnek	18
Şekil 8. Rus Buz Heykel Galerisi Eserlerden Örnek	19
Şekil 9. Harbin Buz ve Kar Sanat Galerisi Girişi ve Bir Örnek Eser	22
Şekil 10. Trick Eye Buz Müzesi Girişi ve Bir Örnek Eser	24
Şekil 11. Jeju Adası Buz Heykel Müzesinden Eser Örnekleri.....	26
Şekil 12. Magical Ice Kingdom Girişi ve Bir Eser Örneği	27
Şekil 13. Ata - Buz Müzesinin Yeri.....	38
Şekil 14. Ata Buz Müzesi dış görünümü ve kafeterya alanı.....	40
Şekil 15. Ata Buz Müzesi Buz Atölyesinden görüntüler	41
Şekil 16. Ata Buz Müzesi Eserlerden görüntüler	42
Şekil 17. Yöntem akış şeması	45
Şekil 18. Anket çalışmasında katılımcıların yaş dağılımı.....	50
Şekil 19. Anket çalışmasında katılımcıların eğitim durumu.....	50
Şekil 20. Anket katılımcılarının iş ve meslek durumu.....	51
Şekil 21. Katılımcıların Müze Ziyaret Tecrübesi	52
Şekil 22. Müzenin yeri ve müzeye ulaşım ile ilgili soruya verilen cevapların dağılımı	53
Şekil 23. Buzdan oluşturulan eserlerin çekiciliği ile ilgili soruya verilen cevapların dağılımı	53
Şekil 24. Müzedeki eserlerin sayısı yeterlidir.....	54
Şekil 25. Müze amacına uygun olarak tasarlanmış ve yapılmıştır.....	55
Şekil 26. Müze binası çok farklı ve etkileyicidir	56
Şekil 27. Müzenin alan olarak büyüklüğü yeterlidir.....	56
Şekil 28. Müzenin iç mekan tasarımı ve ortamı etkileyicidir.	57
Şekil 29. Müzeyi ve sergiyi gezerken ortamın soğuk havası gezme süremi etkilemedi.....	58
Şekil 30. Ortam aydınlatması eserlerin detaylarının görülmesi için yeterli düzeydedir.	59
Şekil 31. Müzenin kafe ve diğer dinlenme alanları yeterli ve uygundur.	59
Şekil 32. Müzede sunulan tüm hizmetler yeterli ve memnuniyet vericidir.	60
Şekil 33. Müzenin giriş ücreti uygun ve müzenin gelişmesi için gereklidir.....	61
Şekil 34. Müzede geçirdiğim sürenin her anından zevk aldım.....	62
Şekil 35. Müzede vakit geçirmeyi sağlayacak kullanımlar ve alanlar yeterlidir	62
Şekil 36. Müzeye gelir getirecek hediyelik eşya satış alanı vb. yerler yeterlidir.....	63
Şekil 37. Müzenin tanıtımlarına ve müze hakkında bilgilendirmelere yeterince	64
Şekil 38. Müzede yürütülen etkinlikler ve faaliyetler planlı ve düzenlidir.....	64
Şekil 39. Müzede yürütülen faaliyetler planlı olarak herkese duyurulmaktadır	65
Şekil 40. Müzenin tanıtımı için kullanılan araçlar (sosyal medya, web sitesi vs.) yeterlidir.....	66
Şekil 41. Müzeyi tekrar ziyaret etmek / çevreme tavsiye etmek isterim	66
Şekil 42. Müzenin teknik ve mali yönden desteklenmesi gerekir	67

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Moskova Buz Müzesine ait özellikler	15
Tablo 2. İncelenen buz müzelerinin ortak özelliklerinin irdelenmesi.....	29
Tablo 3. Ata – Buz Müzesi Hakkında Temel Bilgiler	39

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

ICOM : Uluslararası Müzeler Konseyi (International Council of Museums)

UNESCO : Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu

NICA : Ulusal Buz Heykeltiriciliği Derneği (The National Ice Carving Association)

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Müzeler kültürel mirasları barındıran, koruyan ve gelecek kuşaklara aktaran alanlardır (Christensen vd., 2016 s. 1; Bostancı 2019 s. 34). 1946 – 1947 yıllarında yapılan toplantılarla kurulan Uluslararası Müzeler Konseyi (ICOM-International Council of Museums) tarafından şimdiye kadar iki müze tanımı yapılmıştır ve üçüncü bir tanım gelişen teknolojinin de dikkate alınmasıyla yapılmak üzeredir. ICOM’un Viyana’daki 22’nci Genel Kurulunda 2007’de yaptığı güncel tanıma göre müzeler;

“Eğitim, araştırma ve eğlenme (vakit geçirme) amaçları için insanlığa ait somut ve somut olmayan mirasların kazanılması, korunması, araştırılması, tanıtılması ve sergilenmesine olanak sağlayan toplumun ve toplumsal gelişmenin hizmetine sunulmuş, kamuya (halka) açık, kar amacı gütmeyen, kalıcı (devamlılığı olan) kurumlardır” (ICOM, 2007).

ICOM’un ilk modern müze tanımından da hareketle müzelerin sanatsal, teknik, bilimsel, tarihi veya arkeolojik materyallerden oluşan koleksiyonları sergi salonlarında ve depolarında sergiledikleri halka açık mekanlar olarak tanımlamak mümkündür (Bostancı 2019). Yapılan bu tanımla beraber müzelerin yüklendikleri işlevlere göre sınıflandırmaları da yapılmıştır. Bu sınıflandırmalara dair yapılan ilk çalışmalardan biri Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumunun (UNESCO) 1958 tarihli Brezilya Bölgesel Semineri Gruplamasıdır (UNESCO 1958). Buna göre müzeler ilgi alanlarına ve rollerine göre;

1. Sanat Müzeleri
2. Modern Sanat Müzeleri
3. Arkeoloji, Tarih ve Kültürel Miras Müzeleri
4. Etnografya ve Folklor Müzeleri
5. Doğa Tarihi Müzeleri
6. Bilim ve Teknoloji Müzeleri
7. Bölge Müzeleri
8. Uzmanlık Müzeleri
9. Üniversite Müzeleri – Uzmanlık Müzeleri olarak sınıflandırılmıştır (Karadeniz 2022).

MÜZE ve MÜZECİLİK KAVRAMLARI

Müzenin Tanımı

Tek ve değişmez bir tanımı olmasa da, müze kavramı; insanların saklamaya ve göstermeye değer doğal veya kültürel varlıkları ve sanat eserlerini depoladığı ve sergilediği alanlar olarak tanımlanabilmektedir (Bülbül 2016 s 682). Müzelere yüklenen yeni fonksiyonlar ve içlerinde sergilenen varlıklar müzelerin tanımını daha da genişletmektedir (Karadeniz ve Özdemir 2018 s. 159). Köken olarak müze kavramı Yunancadan literatüre girmiş bir kelimedir. Yunan mitolojisinden kaynağını alan bu kavram mitolojik Zeus ve Mnemosyne'den (hafıza ve dil tanrıçası) doğan dokuz kız çocuğunun (Mousa) evi anlamına gelmektedir (ICOM, 2010 s. 56).

İnsanların eşyaya değer verme eğilimi onların korunması, saklanması ve biriktirilmesini sağlamıştır. Başta sadece bir alanda depolama faaliyeti olarak başlayan bu eylem zamanla sergilemeye dönüşmüş ve böylece müze ve müzeciliğin temelleri atılmıştır (Taştan 2022). Yontma Taş Çağında mağara resimlerinin sergilenmesi ile başlayan süreç, Antik dönemlerde günümüzde bilinen müze ve müzeciliğe benzer uygulamalara dönüşmüştür. Buna örnek olarak M.Ö. 4. YY'da kurulan ve Hint, Mezopotamya ve Helen uygarlıklarına ait yazıları barındıran İskenderiye Kütüphanesi ve Müzesi verilmektedir (Çınar 2009 s.5; Taştan 2022).

Yapılmış bazı tanımlarda müze;

“Kültürel değeri olan buluntulardan oluşmuş bir bütünü çeşitli vasıtalarla korumak, incelemek, değerlendirmek ve özellikle halkın estetik zevkinin yükselmesi ve eğitimi için teşhir etmek amacıyla, kamu çıkarları için idare edilen kuruluşlar”

olarak tanımlamıştır (Başaran 1985 s. 48). Bir diğer tanımda ise müzeler için;

“Geçmiş çağların, insanların sanatsal, tarihsel, bilimsel, kültürel kısaca uygarlık ürünlerini derleyen, koruyan ve bunlardan koleksiyonlar meydana getirerek depolayan ve sergileyen, halka açık resmi ya da özel sanat, bilim ve kültür kuruluşları”

denilmektedir (Uçankuş (2000, s. 971).

Günümüz müzelerinde aynı anda birden fazla olay tecrübe edilebilir, kültür ve zaman katmanı algılanabilir. Müzeler bu özellikleri nedeniyle değişimin ve

yenilenmenin mekanlarıdır. Müzelerin tüm dünya genelinde yaygınlaşmasıyla beraber 1946 yılında profesyonel müze işletmeciliğinin ihtiyaçlarına cevap vermek üzere Uluslararası Müzeler Konseyi (International Council of Museums; ICOM) kurulmuştur. Kuruluşundan sonraki süreçte ICOM müzelere ait ortak bir tanım ortaya koyma konusunda çalışmalar yapsa da ilk resmi müze tanımı üzerinde ancak 1974 yılında uzlaşmıştır (ICOM, 2007). Bu ilk tanıma göre müzeler,

“Kâr amacı gütmeyen, kalıcı, topluma ve toplumun gelişimine hizmet eden, halka açık, ‘soyut’ ve ‘somut’ insanlık mirasını ve çevresini eğitim, çalışma ve eğlenme amacı için edinen, koruyan, araştıran, ileten ve sergileyen kurum”

olarak nitelendirilmiştir (ICOM, 2007 madde 3.1).

ICOM’un son güncel ve geçerli müze tanımı kapsam ve içerik olarak uygun tanım olarak görülmektedir. ICOM tarafından 2022 yılı içerisinde yapılmış bu tanımına göre;

“Müze; somut ve somut olmayan mirası araştıran, bir araya getiren, koruyan, yorumlayan ve sergileyen, kâr amacı gütmeyen topluma hizmet eden kalıcı bir kurumdur. Halka açık, erişilebilir ve kapsayıcı yapılarıyla müzeler, çeşitliliği ve sürdürülebilirliği teşvik eder. Etik ve profesyonel bir anlayış ve toplulukların katılımıyla şekillenen iletişim ve işleyişleriyle, eğitim, keyif, düşünce ve bilgi paylaşımı içeren çeşitli deneyimler sunarlar” (ICOM 2022).

Müzelerin ve Müzeciliğin Gelişimi

Müzecilik (museumology) teriminin ilk kez 18. yüzyılda ortaya çıktığını belirten ICOM (2010)’a göre; bu kavram müzelerle ilgili uygulamaları tanımlamak için uzun süredir kullanılmaktadır. Güncel tanıma göre ise müze bilimi (museumology) müze yönetimiyle ilgili uygulamaların çerçevesini oluşturmaktadır (Zülfikar 2020 s. 6).

Müzeciliğin kökeninin Yakın Doğu’da Paleolitik Çağ kadar (M.Ö 100,000 ile 40.000) gittiği belirtilmektedir. Eski Mısır ve Mezopotamya’da değerli eşyaların sergilenmesi söz konusu olsa da sanat objelerinin sergilenmesi ilk kez Antik Yunan’da gerçekleşmiştir (Yücel 1999). Zülfikar’ın (2020 s. 7) Başaran’dan (1988) bildirdiğine göre Anadolu’da ise ilk müze kitapların yanında resim, heykel ve büstlerin sergilendiği Bergama’da bulunan Pergamon Kütüphanesi’dir. Ortaçağ Avrupası’nda “müzecilik”, krallar, soylular ve din adamları arasında koleksiyonculuk olarak yaygınlaşmıştır (Yücel 1999). Rönesans Dönemi bugün bilinen müzelerin ve müzeciliğin ilk örneklerini oluştursa da burada korunan eserlerin halka gösterilmesi mümkün olmamış sadece

koleksiyon meraklısı aristokratların ve burjuvazinin uğraşı olmuştur (İhtiyar 2011). 17 ve 18. yüzyılda müzeler topluma açılmıştır. 1793'te ilk defa Fransa'da ulusal bir müze (Louvre Müzesi) kurulmuştur (Öztürk 2018). 20. Yüzyılda müzecilik faaliyetleri kamusal ve kurumsal hale gelmiştir. 20. Yüzyıl sonrası dönemde ise müzeler toplumu kapsayıcı (sadece üst gelir grubunu ya da çoğunluğu değil düşük gelirli ve azınlıkları ve dezavantajlı grupları da çeken), dinamik ve değişken, demokrasiyi ve katılımcılığı önceleyen, özgürlüklere ve insan haklarına saygısı olan kamu yararı gözetilen kuruluşlar haline gelmiştir (Karadeniz 2018). Günümüzde ise çağdaş müzeler olarak tanımlanan müzeler içerikleri, mimarileri, eserleri sunuş biçimleri, sunum yapılan mekânların farklılığı ve zenginliği ile büyük insan kitlelerini çeken popüler noktalara dönüşmüştür (İhtiyar 2011). Çeşitli form, içerik, sunum tekniği ve teknolojiyi kullanan ve devamlı değişen bu müzeler sergiledikleri eserlerin türü bakımından da çeşitlenmiştir. Günümüz müzeciliğinde artık koleksiyonculuğun önemi kalmamış bunun yerine evrensel değerlerden ortaya çıkan insan ihtiyaçlarını karşılama çabaları, ziyaretçi memnuniyeti ve yeni iletişim teknikleri ön plana çıkmıştır (Onur 2012).

1947'de ICOM'un kuruluşuyla müzeler için bugün de geçerli olan belirli etik kurallar oluşturulmuş ve müzelerin işlev çeşitliliği ve gelişimi için katkı sağlamıştır (ICOM 2017). ICOM'un belirlediği ve bu eserler müzeleri özelindeki bu çalışmanın kapsamında da ele alınabilecek müze etik kurallarından bazıları şu şekilde özetlenebilir (ICOM 2017).

“Müzeler, insanlığın doğal ve kültürel mirasını bilgi birikimi oluşturmak ve bu birikimi toplumun yararını ve gelişimini sağlamak için korur, yorumlar ve tanıtır. Bu mirasın değerlendirilmesi, anlaşılması ve yönetimi için fırsatlar sunar. Müze kaynakları, başka kamu hizmet ve yararları için fırsatlar sağlar. Müzeler aynı zamanda hizmet ettikleri topluluklar ile yasaların öngördüğü şekilde yakın iş birliği içinde ve profesyonel şekilde çalışır.”

Bu temel ilkelere bağlı kalarak müzelerin; evrensel bakış açısıyla çeşitliliği ve güncelliği teşvik etmesi, toplumun her kesimine hitap ederek erişim imkanı sağlaması, başta eğitim ve iletişim olmak üzere toplumsal katkı sunması, yenilikçi, çağdaş, yaratıcı, fikir ve projelerin tartışıldığı platformlara dönüşmesi, ziyaretçilerinden devamlı geri dönüş alması, yeni keşif ve icatlara yol açması, yerellikten uzaklaşarak kültürlerarası etkileşime hizmet etmesi, felsefesiyle uyumlu mimari ve yapı formlarına ve kurgulara sahip olması gerekmektedir (Onur 2014, s16; Karadeniz 2017 s32). Sonuç olarak

müzeler; toplumla içi içe olan ve iş birlikleri kurabilen, gelişime, yeniliklere ve herkese açık ve eşit erişim imkanı sunan kültür ve kültürel mirasla ilgili kamusal alanlardır (Bowe 2009 s54; Karadeniz 2018; Zülfıkar 2020 s23).

Müzeler artık toplumun her bir bireyi için etkinlik alanlarına dönüşmüş ve sadece koleksiyon sergilerinin yer aldığı alanlardan öte, tecrübe yaşatan atölyelere, kütüphanelere, yeme – içme ve dinlenme bölümlerine, çocuklar için oyunla öğrenme alanlarına sahip çok fonksiyonlu yapılar haline gelmiştir.

Türkiye’de Müzeciliğin Gelişimi

Türkiye müzecilik tarihinde Osmanlı İlk Dönemi, Osman Hamdi Bey Dönemi, Cumhuriyet Dönemi ve 1960 Sonrası Dönem (Keleş 2003 s4-5) olmak üzere dört önemli dönemin yer aldığı belirtilmektedir. Osmanlı İlk Dönem müzeciliği Padişah Abdülmecit’in 1845’teki girişimleriyle ‘Eski Eserler Koleksiyonu’nu Aya İrini Kilisesi’ne nakletmesiyle başlamış daha sonra “Müze-i Hûmayun (İmparatorluk Müzesi)” adıyla Osmanlı İmparatorluğu’nun ilk müzesi olarak 1869’da ziyarete açılmış ve Osman Hamdi Bey’in bu müzeye müdür olarak atanması ile de ikinci dönem olan Osman Hamdi Bey dönemi başlamıştır. Osman Hamdi Bey’in 1884’de hazırladığı “Asar-ı Atika Nizamnamesi” 1973 yılına kadar mevzuat olarak kullanılmış, müzecilik kamu kontrolüne alınmış ve eserler korunmuştur. Bu nedenle Osman Hamdi Bey Türk müzeciliğinin kurucusu olarak kabul edilmektedir (Başaran 1988; Yücel 1999). Cumhuriyet Dönemi Müzeciliği modern cumhuriyetle beraber sınırlı kaynaklar kullanılarak önemli gelişmeleri yaşatmıştır. Topkapı, Ayasofya, Ankara Etnografya, İstanbul Resim ve Heykel Müzelerinin açılması bu dönemdedir (Yücel 1999, Keleş 2003). Türkiye’nin çağdaş müzecilik ilkelerini benimsemesi UNESCO ve ICOM’a üyeliğiyle başlamıştır (İhtiyar 2011). Sonrasında ise özel müzeler de dahil sayı ve niteliği artan müzelerin fonksiyonları, fiziki ve kurumsal yapıları da değişmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

BUZ MÜZESİ KAVRAMI ve ÖRNEKLERİ

Müzeler somut ve somut olmayan kültürel miras öğelerinin korunarak gelecek nesillere aktarılmasında ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasında en önemli işlevleri gören alanlardandır (Kalaba 2021 s. 103). Bunun yanında, ilgi ve kültür turizminin son yıllarda hızlı yükselişiyle beraber müzeler, sadece nesnelerin korunduğu ya da sergilendiği yerler olmaktan çıkmış yerel, bölgesel ve hatta ulusal seviyede ekonomilere destek verir hale gelmiştir (Hsieh, 2010; Kalaba 2021a). Müzeler, sosyal alanda da karmaşık toplumsal meselelerin katılımcı bir şekilde tartışıldığı paylaşılan ortamlar ve platformlar olmuştur. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde müzelerin potansiyelleri kullanılarak ekonomik ve sosyal olarak yerel ve bölgesel gruplar arasındaki gelişmişlik farklarının azaltıldığı örnekler de mevcuttur. Tüm dünyada müze sayıları özellikle kültür turizmin gelişmesiyle belirgin şekilde artarak 1975'te 22.000 iken bugün 95.000'e ulaşmıştır (UNESCO 2023). Müzelerin bu yükselen trendi beraberinde daha fazla ziyaretçi çekme, ziyaretçilere daha fazla ve hoş vakit geçirtme amaçlı ilave etkinlik sağlama konularını da beraberinde getirmiştir. Bu amaçlara ulaşmak için müzeler son dönemlerde rekabet içine girmişler ve içerik ve fonksiyonel olarak farklılaşma yolunu seçmişlerdir (Tobelem,1997 s.337; Çetin ve Küçükkömürler, 2019 s.4; Sökmen vd. 2020 s290). Başta turizm amaçlı sivil girişimlerin ardından kamu otoritesinin, yerel yönetimler, üniversiteler ve belki de en baskın olarak özel sektörün dahil olduğu bu gelişim sürecinde çok farklı temalarda ve kategorilerde müzeler ortaya çıkmıştır. Gastronomiden oyuncağa, havacılıktan tarıma kadar çok farklı alanlarda içeriklere sahip olan bu müze tipleriyle ilgili Toronto Üniversitesi Kütüphanesi katalog tarama sayfasında toplam 64 kategoride bu tip özel müzelerin yer aldığı görülmektedir (Toronto Üniversitesi 2023). Bu farklı kategorideki müzelerden biri de buz müzeleridir.

Bu tez çalışmasının amacı, dünyada sınırlı sayıda bulunan ve sergiledikleri eserlerin yapı materyali, sergileme teknikleri, bina yapıları ve ziyaretçileri açısından farklılık gösteren buz müzelerinin özelliklerini dünya örneklerinden yola çıkarak değerlendirmek, bu özelliklere dair standart bir gösterge seti elde etmek ve Erzurum'da Atatürk Üniversitesi tarafından devlet desteği ile kurulan Atatürk Üniversitesi Buz Eserler Müzesinin hem bu kriterler doğrultusunda hem de kullanıcı anketlerinin

sonuçlarına göre değerlendirilerek müzenin gelecek dönemdeki gelişimi için önerilerde bulunmaktadır.

DÜNYADAKİ BUZ MÜZESİ ÖRNEKLERİ

Çalışma kapsamında dönemlik ya da yıl boyu aktif olarak ziyaretçi kabul eden, çeşitli temalarda buzdan eserler sergisi açan dünya genelinde farklı ülke ve kentlere yayılmış olan yedi adet buz müzesi değerlendirmeye alınmıştır. Aşağıda özellikleri detaylı olarak verilen bu müzeler; Fairbanks Buz Müzesi, Aurora Buz Müzesi, Moskova Buz Heykel Müzesi, Harbin Uluslararası Kardan Heykel Sanat Sergisi, Seul Trick Eye Müzesi (Buz Müzesi Bölümü), Jeju Adası Buz Heykel Müzesi (Güney Kore), Magical Ice Kingdom (Büyülü Buz Krallığı) şeklindedir.

Fairbanks Buz Müzesi

Fairbanks Buz Müzesi ABD'nin Alaska Eyaletindeki Fairbanks kent merkezinde bulunmaktadır. Müze binası eski sinema – tiyatro – gösteri merkezidir. Buzdan heykel galerisine dönüştürülen önceki adıyla Lacey Street Theatre binası, Art Deco mimari tarzında yapılmış bir binadır. Tiyatro binası tasarımlarıyla ünlü mimar Benjamin Marcus Priteca (1889 – 1971) tarafından tasarlanmıştır. Alaska'nın pek çok bölgesinde sinema - tiyatro binası zincirine sahip olan Austin E. "Cap" Lathrop adına 1939'da C.W. Hufeisen tarafından inşa edilmiştir. 1981'e kadar sinema – tiyatro olarak kullanılan bina 1992'de müzeye dönüştürülmüştür (Şekil 1). Bina 1990'da tarihi bina olarak tescil edilmiştir (DBPedia 2022). Kent halkının, ABD'nin çeşitli bölgelerinden ve yurtdışından gelen ziyaretçilerin buzdan eserleri görmek ve iyi vakit geçirmek için geldiği müze ölçek olarak çok büyük değildir. Alaska genelinde ve Fairbanks kentinde turizm etkinlikleri olarak sunulan Aurora (kutup ışıkları) izleme dönemi ve gece güneşi dönemi gibi turistik dönemlerde ziyaretçi ağırlayan müze kış döneminde Ekim – Mayıs arasında buzdan eserlere ev sahipliği yapmaktadır (Explorefairbanks 2023).

Buz eser sanatında dünyaca üne sahip Fairbanks'te kış aylarında yerli halk ve ziyaretçiler çok sayıda buzdan heykelin üretimi, tasarımı ve yapılışına şahitlik etmektedirler. Şubat ve mart aylarında Dünya Buz Sanat Eserleri Şampiyonası (World Ice Art Championships) ve Uluslararası Klasik Buz Sanat Eserleri Yarışması

(International Ice Art Classic) yapılmaktadır. Dünyanın her yerinden buz eserler konusunda yetenekli sanatçılar Fairbanks'e gelerek, heykel malzemesi olarak 3 boyutlu, bir tonluk kristal berraklığındaki buz kütlelerini kullanarak eserlerini yaratırlar. Kullanılan bu buz kütleleri kentin yakınında bulunan buz tutmuş gölden kesilerek alınır. Gölün suyu o kadar berrak ve hava o kadar soğuktur ki kesilen buz kütleleri hafif buzul mavisi rengindedir. Bu buz kütleleri o kadar temiz ve berraktır ki 10 cm kalınlığındaki buz kütlelerinin arkasından gazete okunabilmektedir. Bu buz kütlelerini yontan heykeltıraşlar buzun kalitesinden son derece memnun oldukları için ona "kutup elması" (Arctic Diamond) demektedirler. Buz sanat eserleri sadece profesyonellerce yapılmaz aynı zamanda ziyaretçilere de eser yapmaları için fırsat tanınarak eğlenceli vakit geçirmeleri sağlanmaktadır. Buz Sanat Eserleri Şampiyonası (Ice Art Championships) ve Uluslararası Klasik Buz Sanat Eserleri Yarışması (International Ice Art Classic) eğlenmek için yaratıcı ve güzel zaman geçirme fırsatları sunmaktadır. Çocuklara buzdan çocuk parkları yapımı, tüm yaş grupları için buzdan kaydırak yapımı ve kullanımı, gerçek boyutlarda hayvan heykelleri yapımı ve üzerine tırmanılacak ya da dokunulacak boyutlarda ünlü film karakterlerinin tasarımı gibi çok farklı eğlence aktiviteleri kurgulanmaktadır. Buz sanat eserleri sağlamlık, detay ve estetik açısından taş ve beton gibi malzemelerden yapılanlarla boy ölçüşebilmektedir (Fairbanks Ice Museum 2019).

Dünya Buz Sanat Eserleri Şampiyonası (World Ice Art Championships Şubat 15 – Mart 31) her yıl Şubat ortasından mart sonuna kadar Fairbanks buz tutkunlarını ağırlamaktadır. 1930'ların Kış Karnavalları için buzdan taht yapımı ile başlayıp gelenekselleşen ve baharın gelişinin erken kutlaması olan bu etkinliklere katılım tamamen gönüllülük esastır. Buz Alaska (Ice Alaska) organizasyonu her yıl düzenlenen bir etkinliktir ve ABD'nin pek çok eyaletinden ve 9 farklı ülkeden gelen 100 buz sanatçısını ağırlamaktadır. Geçmiş yıllarda, 45 ülkeden gelen sanatçılar bu şampiyonada yarışmıştır. Sonuçta 100'ün üzerinde buzdan heykel ve sergi parçası üretilmiştir. Ayrıca gün geçtikçe genişleyen ve çeşitlenen çocuk oyunları ve alanları da oldukça ilgi çekici hale gelmiştir (Ice Alaska 2023).

Fairbanks Buz Müzesi yıl içerisinde belirli bir sezon açık kalmaktadır. Kış sezonu Ekim – Mayıs arası, yaz sezonu ise Mayıs- Eylül ayları arasındadır. Müze haftanın her günü 09:00- 21:00 saatleri arasında açıktır. Gün içerisinde 10:00- 20:00 saatleri arasında ziyaretçi turlarına hizmet verilmektedir. Müze girişleri ücretlidir. Ziyaretçiler müzeye

girdikten sonra önceleri tiyatro salonu olarak hizmet veren alanda bilgilendirme videolarıyla Alaska, müze, kar ve kış turizm etkinlikleri hakkında 20dk'lık bir karşılama sunumu yapılmaktadır. Ardından müzenin sıcaklık düzeyi hakkında bilgi verilerek kalın giysiler kullanmaları tavsiye edilir ve isteyenlere özel giysiler verilir. Giysilerin giyilmesinin ardından müze turuna başlanır. Müzede bulunan eserlerin sayısına göre değişmekle beraber genelde ziyaretçilerin dolaşması, fotoğraf çekmesi, mümkün olması durumunda buzdan heykellerin üzerine çıkıp oturmaları için 20dk süre verilir. Ziyaretçilerin buzdan yapılmış kaydırak alanında kaymalarına da izin verilerek eğlenmeleri sağlanır. Turun sonunda 10-15dk'lık bir buzdan eser yontma gösterisi sunulur. Denemek isteyen ziyaretçilere de tecrübe yaşatılır.

Şekil 1.

Fairbanks Buz Müzesi binası dış cephe ve içten görünüm

(Explorefairbanks 2023)

Aurora Buz Müzesi

Aurora Buz Müzesi, buzdan eserlerin yıl boyunca korunup sergilendiği dünyanın alan olarak en büyük buz müzelerinden biridir. Aurora Buz Müzesi, ABD'nin Alaska

Eyaletinin Fairbanks Kentinde, kent merkezinin 60 mil kuzeydoğusunda bulunan Chena Termal Turizm Alanında yer almaktadır. Aurora Buz Müzesi'nin bulunduğu Chena Termal Turizm Alanı, 1905 yılında keşfedilen bir jeotermal su kaynağına dayalı olarak oluşturulmuş termal turizm bölgesidir. Chena Termal Turizm (kaplıca) alanı, içerisinde çok çeşitli turizm etkinliklerinin ve altyapısının yer aldığı yılın her günü hizmet veren turistik destinasyondur. Bu alan şehirden 60 mil uzakta olduğu ve kent ışıklarının yansımından etkilenmediği için Kuzey Işıklarının seyredilmesi için çok uygun alanlar arasındadır. Aurora Buz Müzesi bu destinasyon içinde turistlere sunulan gezinti imkanlarından biridir. Termal Resort ve buz müzesinin bulunduğu alan 440 hektarlık doğal bir orman alanıdır (Chena Hot Springs Resort 2023).

Alanda bugün bulunan Buz Müzesi'nin yerinde ilk olarak 2003 yılının sonbaharında inşa edilen Buz Otel yer almaktaydı. Gotik katedral mimarisi ile inşa edilen buzdan bina kemerli ve kütleli bir buz bina idi. Bina çok kısa bir sürede yapıldı ve 2004 yılı ocak ayının başında hizmete açıldı. Buz Otel binası buz yapının üzerinde gizlenmiş bir dış iskelet kullanılarak inşa edilmişti. Buzdan duvarların içinde soğutma amaçlı boru tüpler gizlenmişti. Ancak 2004 yılı haziran ayında Fairbanks'in 24 saat güneş alan hava şartlarına ve yüksek sıcaklığa maruz kalan bu ilk Buz Oteli erimiştir. Bugün aynı yerde ve aynı şekilde duran ancak Buz Müzesi olarak kullanılan bina 2004 yılının sonbaharında Chena Hot Springs Resort'tan toplanan 1000 tondan fazla kar ve buzlardan inşa edilmiş, 2005 yılı başında hizmete açılmış ve bugüne kadar sağlam şekilde korunmuştur GoNDWANA Ecotours 2023; Şekil 2).

Oldukça özgün niteliklere sahip bir sanat, mimari ve mühendislik harikası olan Aurora Buz Müzesi yıl boyunca ziyaretçi ağırlamaktadır. Bu devasa bina yıl boyunca suyun donma sıcaklığının altındaki sıcaklıkta (-7°C) tutulmaktadır. Müzenin Alaska'da yer alması bu konuda avantaj sağlasa da yazın sıcaklıkların 26°C 'ye kadar çıktığı durumlarda müze binasının erimesini engellemek için oldukça yenilikçi bir çözüm kullanılmıştır. Yazın müze binasını hızlıca eritebilecek derecede yükselen sıcaklıklara ve 24 saat güneşlenme etkisine karşı müzeyi donma sıcaklığının altında tutmak için dünyada bu amaçla kullanılan ve türünün ilk örneği olan patentli bir absorpsiyonlu soğutucu geliştirilmiştir. Bu soğutucu ironik bir şekilde kaplıcalardan çıkan jeotermal enerjiyle çalıştırılmaktadır. Patenti kendine ait üç aşamalı amonyak absorpsiyonlu soğutucu yazın

müze içi hava sıcaklığını -7°C 'de sabit tutmakta ve hem binanın hem de içindeki eserlerin erimesine engel olmaktadır (GoNDWANA Ecotours 2023).

Şekil 2.

Aurora Buz Müzesi Girişi Görünümü

Get Your Guide (2023)

Aurora Buz Müzesinin ve içerisindeki eserlerin yapımı için iki tür buz kullanılmıştır. Yeni oluşturulan eserlerde de bu iki buz türü sıklıkla kullanılmaktadır. Bunlardan ilki Alaska Elması denilen buz türüdür ve bu buz türü doğal yollardan donan gölden kesilerek alınan buzdur. Berraklığı ve güzelliği ile ilgi görmektedir. Diğer buz tipi ise Alaska Mermeri denilen ve bu gölün üstünde yüzen ve kar örtüsüyle karışarak donan buz parçalarıdır. Bu şekilde donan buzun rengi mermer beyazı renginde olduğu için bu ismi almıştır. Buz heykel yapımı konusunda 19 kez dünya şampiyonu olan ünlü buz heykeltıraş Steve Brice bu buz türünü müze içerisinde oldukça başarılı sonuçlar elde ederek kullanmaktadır (Brice Ice Sculptures 2019).

Aurora Buz Müzesi, başlangıçta buz otel kurma girişiminde olan Steve ve eşi Heather Brice tarafından kurulmuştur. 2003 yılında Brice and Brice Ice Sculpting (Buz Heykeltiriliği) adlı bir firma kuran Steve and Heather'in buz heykel yapımı konusundaki tecrübeleri 1990 yılına kadar gitmektedir (Brice Ice Sculptures 2019). Buz eser yarışmalarında derece alan ikili 2003 yılında Brice & Brice Ice Sculptures şirketini kurmuşlardır. Heather 11 kez dünya şampiyonu olarak Alaska, Canada, Ohio, Georgia, Illinois, Texas, Austria, Germany ve İtalya'daki yarışmalarda mücadele buz heykeller yapmıştır.

2003 yılında Steve bir buz müzesi tasarımı yapmış ve sonrasında Steve ve Heather bu müzeyi hayata geçirmişlerdir. Orijinal yapı 2004 ilkbaharında erise de bugünkü Aurora Buz Müzesi aynı şekilde yapılarak hayata geçirilmiştir. Bugün ayakta olan Aurora Buz Müzesi'nin bakımı ve düzeni Steve tarafından yapılırken işletmesi Chena Hot Springs resort tarafından yapılmaktadır. Steve ve Heather bu müzede buz heykel yapımı ile ilgili eğitim etkinlikleri de yürütmektedir. Steve NICA (The National Ice Carving Association; Ulusal Buz Heykeltiriliği Derneği) sertifikası olan usta bir buz heykeltıraşdır ve 19 kez Dünya Şampiyonluğu vardır. Üç kez olimpiik buz heykel etkinliğinde yarışmıştır (Nagano Japan, Salt Lake City Utah, Turin Italy). Dünya genelinde çok sayıda ülkede buz heykel yapmış ve eğitim vermiştir (Brice Ice Sculptures 2019).

Aurora Buz Müzesi galerisi, birbirinden güzel buzdan heykellere ev sahipliği yapmaktadır. Aurora Buz Müzesi'nde sergilenen eserler Steve ve Heather Brice'in buzdan oydukları heykellerdir. Buz müzesinin içinde tamamı Alaska Elması veya Alaska Mermeri buzundan yapılmış mobilyalar, bir kutup ayısı şeklinde yatak odası, dev bir satranç takımı, gerçek boyutlu at sırtında mızraklı şövalye heykelleri, bir Noel ağacı yatak odası, bir çocuk kartopu, 2 katlı çocuk kalesi, bir Eskimo İglosu, bir buz kulübesi, sarmal merdivenli iki katlı gözetleme kulesi, ana galerinin üzerinde Kuzey Işıklarından (Aurora Borealis) esinlenilerek aydınlatma efektlerini yeniden yaratmak için yapılmış renk değiştiren büyüleyici 5 buzdan avize ve bir bar bulunmaktadır (GoNDWANA Ecotours 2023; Brice Ice Sculptures 2019).

Müzenin bar kısmı turun sonuna doğru açılır ve rehberler konuklara buzdan ayrı ayrı oyulmuş martini bardaklarında Appletini (elma suyu ve martini) verirler. Buz bar, tamamen buzdan yapılmış harika bir ortamdır. Bar, ren geyiği kürküyile kaplı bir düzine

buz taburesi ile çevrili ve tamamen buzdan oyulmuş yarım ay şeklinde bir bardır (Şekil 3).

Şekil 3.

Aurora Buz Müzesi Bar Bölümü

Brice Ice Sculptures 2019

Müzedede ambians, karanlık bir gecede dans eden Aurora'nın altında bulunma hissi vermektedir. Müzedede küçük bir kapıyla içine girilebilen iglo tamamen buzdan yapılmış minik bir yapıdır. Düğünlerini bu büyülü yerde yapmak isteyenler için de sevimli bir buzdan şapel vardır. Kış harikalar diyarı temalı düğün törenleri için bu düğün mekanı kullanılmaktadır. Tören sırasında sıcak tutması için gelin ve damat kürk pelerinler giymektedirler. Odayı süsleyen buz küreleri farklı dekoratif efektlerle oluşturulmuştur. Bazılarının içlerinde donmuş çiçekler, bazılarının buzlar donarken oluşturduğu tasarımlar, bazılarının dış kısımlarında oyma detayları vardır (Şekil 4). İsteyen ziyaretçiler buz müzesinde kalabilir ve dört direkli Kutup ayısı yatağında uyuyabilir (GoNDWANA Ecotours 2023).

Konuklar ren geyiği kürküyle kaplı buz taburelerde oturup buz şöminenin yanında buzları seyrederler. Konuklar aynı zamanda atölyedeki buz oymacısının elmalı martini bardağını buzdan nasıl yaptığını da izleyebilirler. Buz müzesinin benzersiz barında,

şömine kehribar parıltılarıyla parlar ve lobide renk değiştiren fiber optiklerle aydınlatılan 5 avize bulunur. Odadaki tüm detayları fark ederek ve birbirinden güzel heykelleri inceleyerek saatler geçirilebilir (GoNDWANA Ecotours 2023).

İsteyen ziyaretçiler müze gezisi sonrasında maksimum 3 kişilik sınıf mevcudu ile atölyede iki saatlik bir buz oymacılığı dersi alma imkanına da sahiptir. Alaska buz heykel müzesini gezmenin maliyeti genellikle kişi başı 15 ABD Doları iken bardaki içecek için ilave 15\$ talep edilmektedir. 5 yaş altı çocuklar ödeme yapan yetişkinle birlikte ücretsiz girebilmektedir. Chena Hot Springs Resort ve buz müzesi yıl boyunca turistlere açıktır. Tesis birçok konaklama seçeneği sunmaktadır. Otelde, kulübede, Yurt adı verilen Çadırlarda ve karavan alanlarında konaklama imkanları mevcuttur (Brice Ice Sculptures 2019).

Şekil 4.

Aurora Buz Müzesi Düğünler için Buzdan Şapel Bölümü

Brice Ice Sculptures (2019)

Moskova Rus Buz Heykel Galerisi

Rus Buz Heykel Galerisi (Gallery of Russian Ice Sculpture), Moskova'nın Krasnaya Presnya parkında yer alan dünyanın ilk buz heykel müzelerinden biridir. Galeride,

Moskova’da güzel ve geniş bir park olan Krasnaya Presnya Parkında, şehrin kültür ve iş hayatının kalbinde, metro istasyonlarına ve diğer toplu taşıma araçlarına erişim için yakın bir konumda yer almaktadır (Şekil 5).

Aynı zamanda dünyanın en soğuk müzelerinden biri de olan ve 450 metrekarelik alanı kaplayan Rus Buz Heykel Galerisi, buzdan heykellerin yüksek teknoloji kullanılarak -10°C’de yıl boyu saklandığı ve hafif müzik eşliğinde sergilendiği bir buz müzesidir (GoingRus 2019; Russian Museums Info (2023). Rus Buz Heykel Galerisi’ne ait bazı özellikler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Moskova Buz Müzesine ait özellikler

Müzeyle ait özellikler	Değerler
Müze Hizmetleri	Müze Kafe
Müzenin çevresindeki yapılar	Restoran ve kafeler
Müzenin resmi açılış tarihi	21.05.2008
Tüzel Kişiliği	Özel Sektör Kuruluşu
İşletme tipi	Ticari İşletme
Müze Türü	Toplum yararına bilim ve kültür
Müzenin Sınıfı	Tarihi ve Resim Sanatı
Alansal büyüklüğü	Kalıcı sergi odaları 450 m2
Çalışan sayısı	12
Yıllık ortalama ziyaretçi sayısı	8700
Özel ilave bölümler	Restoran
Web sitesi	www.russianmuseums.info/M1840 (Ulusal Müzeler Sayfası kendine özel sayfası bulunmamaktadır)

Galerilerin oluşturulması sürecinde, buzdan heykel yapımında uluslararası ve ulusal yarışmalarda başarılı olmuş Rusya’nın en iyi on iki heykeltıraşı yer almıştır. Buz müzesindeki eserlerin yapımında kaynak suyundan özel olarak üretilen 90 tondan fazla kristal berraklığında buz kullanılmıştır. Buz Heykel Galerisinin sergi odaları Moskova’nın ünlü tiyatro sahne tasarımcıları ve dekoratörlerinin yoğun çalışmaları sonucu ortaya çıkarılmıştır. Serginin, ışık ve müzik konsepti Moskova’nın şarkı söyleyen çeşmelerinin yaratıcıları olan bir grup uzman tarafından gerçekleştirilmektedir. Galerinin

sergisi sürekli güncellenmektedir. Galeri için ayrıca Guinness Dünya Rekorlar Kitabı'na tescil için başvuru da yapılmıştır (Costine 2022).

şekil 5.

Rus Buz Heykel Galerisi Giriş Bölümü

Useful Travel Articles (2022)

Galeride sunulan buzdan yapılmış eserlerin temaları çeşitlidir ve Rusya'nın ulusal kültürünün örneklerine dayanmaktadır. Galeriyi ilginç ve çekici kılan şey de budur. Galeride 18. yüzyılda kraliyet sarayında eğlence için inşa edilmiş olan Tsarina Anna Ioannovna'nın nl Buz Evi'nin parçaları yeniden üretilerek sergilenmektedir. Bu parçaların yanında, nl Rus Edebiyatçıları Alexander Puşkin, Ershov ve fabl yazarı Ivan Krylov'un eserlerinde geçen karakterler de buzdan üretilerek Rus ulusal kültürünün en iyi örneklerine yer verilmektedir. Galerinin bu özelliği çok geniş bir ziyaretçi kitlesine sahip olmasını sağlamaktadır. Yerli ve yabancı turistleri cezbetmekle birlikte, her yaştan ziyaretçi için heyecan verici ortamlar yaratmaktadır. Galeriyeye gelen okul çocukları da dahil her yaştan yerli ve yabancı ziyaretçi kendine ait eğlenceli çekicilik bularak geziden büyük haz almaktadırlar (GoingRus 2019; Costine 2022).

Gelen ziyaretçilere "Buz Masalına Yolculuk" başlıklı bir gezi programı sunulmaktadır. Ziyaretçiler ayrıca 1 saat 20 dakika süren ve buz heykel yapımını uygulamalı olarak anlatan sınıf derslerine de katılım sağlayabilmektedir. Ziyaretçilere fotoğraf ve video çekimi için izin verilir. Galeriye girişlerde ziyaretçilere Eskimo parkasından ilham alınarak özel tasarlanmış ve dikilmiş kalın giysiler verilir. Bu paltolar ziyaretçileri sıcak tutarken vücut sıcaklığının izole edilerek eserleri eritmesini de engeller. Paltolu olarak girseler bile, iç sıcaklığı sabit tutmak için galeriye aynı anda sadece on ziyaretçinin girmesine izin verilir (Şekil 6). Ziyaretçilerin gezi sonrası vakit geçirmeleri için bir kafe ve bar bulunmaktadır. Buz heykel sergisi ve gösteriler yıl boyunca devam etmektedir (eserlerden örnekler Şekil 7 ve Şekil 8’de verilmiştir). Müze girişi yaklaşık 9 €’dur (SPOTCOOLSTUFF Travel 2019).

Şekil 6.

Rus Buz Heykel Galerisi Ziyaretçileri

SPOTCOOLSTUFF Travel (2019)

Şekil 7.

Rus Buz Heykel Galerisi Eserlerden Örnek

SPOTCOOLSTUFF Travel (2019)

Şekil 8.

Rus Buz Heykel Galerisi Eserlerden Örnek

Yang (2014)

Harbin Uluslararası Buz ve Kar Heykel Festivali

Harbin Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuzeydoğusunda kar ve buz festivaliyle ünlü bir kış turizmi destinasyonudur. Harbin Uluslararası Buz ve Kar Heykel Festivali nedeniyle Harbin'e kışın dünyanın her yerinden ziyaretçi gelmektedir. Genelde Harbin Buz Fener Festivali olarak bilinen Uluslararası Buz ve Kar Heykel Festivali (IceFestivalHarbin 2022) çok sayıda buz heykel yarışmasına, kar heykel yarışmalarına, donmuş sularda balık avlama etkinliklerine, kış sporları müsabakalarına, kış etkinliklerine, kutlamalara, ihtişamlı geçit törenlerine ve beş temalı parka ev sahipliği yapmaktadır. Bu beş temalı park; Sun Adası Uluslararası Kar Heykel Sanat Sergisi (Sun Island International Snow Sculpture Art Expo; IceFestivalHarbin 2022a), Harbin Buz ve Kar Dünyası (Harbin Ice and Snow World IceFestivalHarbin 2022b; Harbin Wanda Buz Fener Dünyası (Harbin Wanda Ice Lantern World; IceFestivalHarbin 2022c), Zhaolin Park Buz Fener Fuarı (Zhaolin Park Ice Lantern Fair IceFestivalHarbin 2022d) ve Songhua Nehri Buz ve Kar Karnavalıdır.

Bunlardan Sun Adası Uluslararası Kar Heykel Sanat Sergisi kardan heykelleri barındıran bir tema parkı iken Harbin Wanda Buz Fener Dünyası ve Zhaolin Park Buz Fener Fuarının her ikisi de ışıklandırılmış buzdan yapıların yer aldığı tema parklarıdır. Bu parklar pek çok ışıklı buz yapıya, kış etkinliklerine ve şovlara ev sahipliği yapmaktadır. Harbin Buz ve Kar Dünyası buz/kar heykellerin, şovların, ışıklı binaların ve her türlü buz/kar etkinliğinin yer aldığı bir temalı parktır. Songhua Nehri Buz ve Kar Karnavalı ise buz tutmuş Songhua Nehri üzerinde kurulan temalı parktır. Bu parkta da yine pek çok buz ve kar heykel ile birçok ilgi çekici kış etkinliği yer almaktadır.

Harbin Uluslararası Buz ve Kar Heykel Festivali 1963 yılından beri yapılmaktadır. Çin'in 1966'daki Kültür Devrimi sırasında kesintiye uğrasa da 1985 yılında yeniden düzenlenmeye başlamıştır. Harbin Buz Festivali, 2001 yılında, Heilongjiang'ın Uluslararası Kayak Festivali ile birleştirilmiş ve resmi adı Harbin Uluslararası Buz ve Kar Heykel Festivali olmuştur (National Today 2023). Festival genelde aralık ve mart ayları arasında 3 aylık bir süreyi kapsayacak şekilde düzenlenmektedir. Kar ve buzdan heykeller, buzdan binalar, kaydıraklar ve şatolar gibi rengârenk yapılar en yeni lazer teknolojileriyle beraber geleneksel buz oyma tekniklerini birleştirerek yapılmaktadır (IceFestivalHarbin 2022).

Harbin'deki buz ve kardan yapılan heykellerin ve yapıların ayırt edici temel özelliği bunların devasa boylarıdır. Bu yapılar ve heykellerin eşsiz güzellik sunmalarına en son teknoloji kullanılarak yapılan aydınlatmalar en önemli katkıyı sunmaktadır. Heykeller, bilgisayar kontrollü ve akıllı teknoloji kullanılarak değişik ışık ve renk oyunları ve animasyonlar içeren LED ışıklarla aydınlatılmaktadır (Wikipedia 2023).

Her yıl yeni rekorlar kıran boyutlarda buz heykellerin yapıldığı Harbin Buz ve Kar Festivali'nin kar heykel bölümünde boyu 40 metreyi aşan heykeller ve yapılar yapılmıştır. Şimdiye kadar 2007'de Kanada temalı heykel dünyanın en büyük kar heykeli (250 metre uzunluğunda; 8,5 m yüksekliğinde ve 13.000 metreküpten fazla kar kullanıldı) olarak Guinness Rekorlar Kitabına girerken 2015 yılında buzdan Kremlin heykeli (48 m) yeni bir dünya rekoru kırmıştır (Wikipedia 2023).

Festivali 2018 yılında 18 milyon turistin ziyaret ettiği ve 4 milyon dolarlık gelir elde edildiği belirtilmektedir. 2019 yılında düzenlenen festivalin 35. yılında Harbin Buz ve Kar Dünyası bölümünde 600.000 metrelik alanda 110.000 metreküp buz ve 120.000

metreküp kar kullanılarak 100'den fazla simge buz yapı oluşturulmuştur. Festivalde ayrıca her yıl düzenlenen yarışmada yarışan 12 farklı ülkeden sanatçının buzdan heykelleri de yer almıştır. 2020'de heykellerin tamamı Songhua Nehri'nden çekilen yaklaşık 220.000 metreküp buz bloğu kullanılarak üretilmiştir (Wikipedia 2023).

Heykellerin opak görüntüsünü gidermek ve berrak heykeller yapmak için cam kadar şeffaf buz blokları üreten deiyonize su kullanılmaktadır. Ayrıca buzları renklendirmek için içerisine renkli ışıklar yerleştirilmiştir. Heykeller ve yapılar festival başlamadan birkaç ay önce işe başlayan usta heykeltıraşlar tarafından tasarlanmaktadır. Songhua Nehri'nden heykeltıraşlar tarafından kesilen devasa buz blokları ile güzel kaleler, devasa ejderhalar ve süper tanrıçalar gibi heykeller yaparlar. Buz heykeller Harbin'de kışın ortalama -17°C civarında seyreden ve -38°C 'ye kadar düşen sıcaklıklardan dolayı formlarını korumaktadırlar. Bu kapsamda şimdiye kadar yapılan bazı buz heykeller, farklı mimari tip ve stillere sahip binalar, Mısır Sfenksi, büyük bir buharlı tren ve dev bir pagoda, anıtlar, hayvanlar, insanlar ve efsanevi yaratıklar dahil figürler, kaygan çukurlar veya buz kaydırakları ve fenerlerdir (Wikipedia 2023).

Festival kapsamında buz feneri gösterileri, buzdan heykel yarışmaları, dağ kayağı, buz oteli konaklaması, köpek kızıağı etkinlikleri, Sibiry kaplanlarını izleme etkinlikleri, soğuk suda yüzme oyunu, havai fişek gösterileri, geleneksel halk şarkılarının ve dansların yapıldığı kültürel etkinlikler yer almaktadır. Harbin Buz ve Kar Festivali katılımcıları, festivale giriş için önemli sayılabilecek miktarlarda ücret ödemektedirler. Bu giriş ücretleri kente ve festivalin organizasyonuna katkı sağlamaktadır (Tozluyurt 2019).

Harbin Buz ve Kar Sanat Galerisi ise Sun Adasında toplam 5.000 metrekare inşaat alanına sahiptir. Tavan yüksekliği 7 metre olan müze, yüzlerce kar ve buz eser ile ziyaretçi çekmektedir. İç mekan sıcaklığı yıl boyu -5°C ila -10°C arasında tutulur ve dünyanın en büyük kapalı buz müzelerinden biridir. Galeri yıl boyunca açıktır ve eserler yeni bir vizyonla her kış yeniden oluşturulup ilkbahar, yaz ve sonbaharda sergilenir. Galeri ödüllü buz ve kar heykellere ev sahipliği yapmaktadır (IceFestivalHarbin 2022e). Galerinin giriş bölümü ve örnek eser Şekil 9'da verilmiştir.

Şekil 9.

Harbin Buz ve Kar Sanat Galerisi Girişi ve Bir Örnek Eser

IceFestivalHarbin (2022e)

Seul Trick Eye Müzesi (Buz Müzesi Bölümü)

Trick Eye Museum (Göz Yanılgısı Müzesi) Güney Kore'nin başkenti Seul'de şehir ve gece hayatının en canlı olduğu Hongdae bölgesinde yer almaktadır. Müze insanın 5 duyusuna hitap etmektedir. Müze içinde göz yanılgısından kaynaklanan heyecan verici etkinlikler sunulmaktadır.

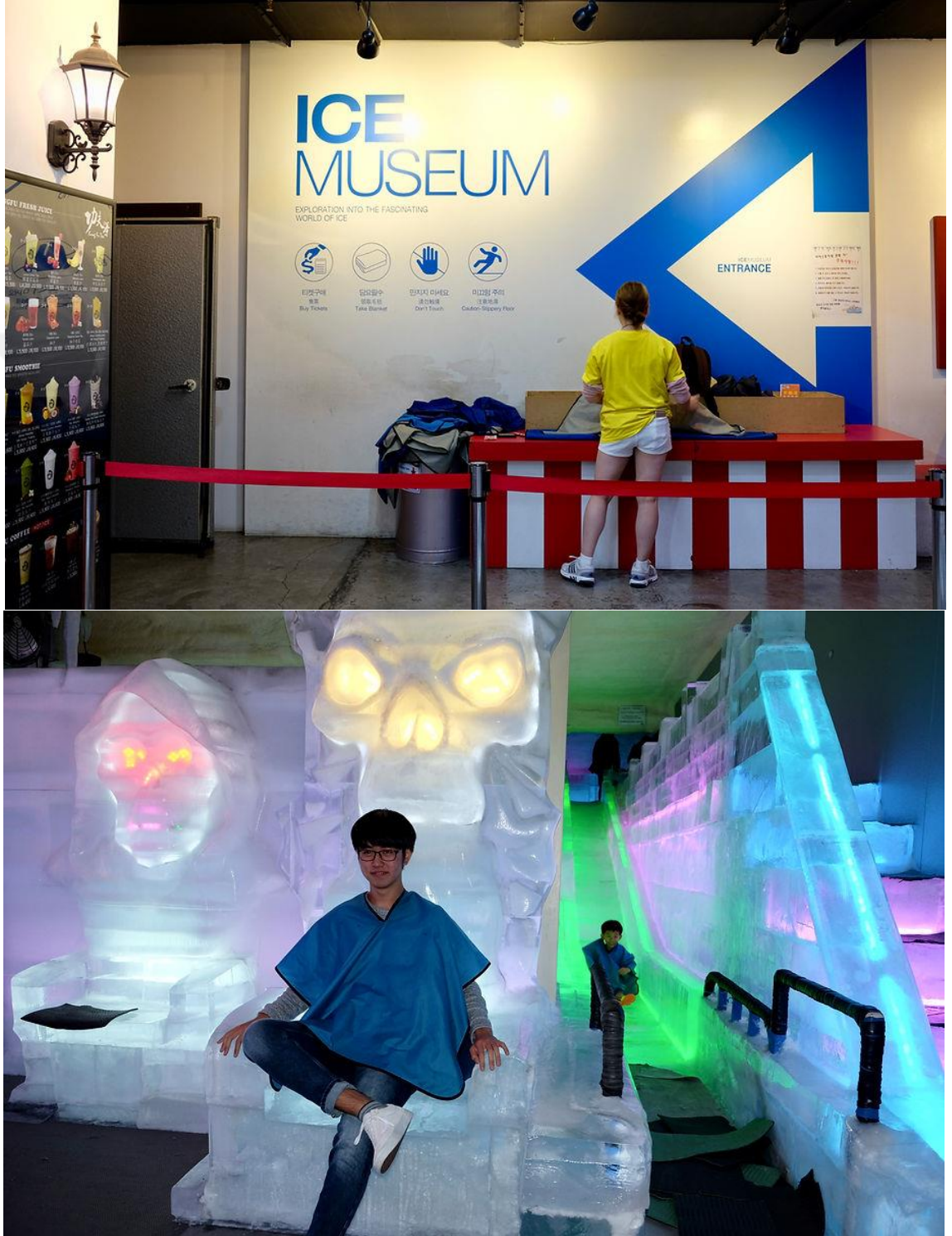
Müze içinde üç boyutlu (3D) yanılsamalar (illüzyonlar) yaratmak için sanat eserleri “trick art teknikleri” ve AR (Artırılmış Gerçeklik) teknolojisi birleştirilerek yapılmaktadır (Trick Eye Museum 2015). Trick Eye Museum sanat galerisi bu özellikleri ile türünün tek örneğidir. Galeriyi ziyaret edenler tipik sanat galerilerindeki gibi tabloları yalnızca görmez ya da görüntülemes aynı zamanda yeni geliştirilen “Trickeye Kamera” uygulamasını kullanarak tablolarla interaktif olarak etkileşime girer ve tabloların video kayıtlarında üç boyutlu hale getirilerek canlanmasını sağlayabilirler.

Trick Eye Müzesi bu özgünlüğünün yanında içinde bir de Buz Müzesi barındırmaktadır. 2013 yılında eklenen Buz Müzesi içerisinde buzdan yapılmış ev eşyaları ve eğlence amaçlı yapılmış bölümler yer almaktadır Trick Eye Museum (2015a). Buzdan yatak, kanepeler, piyano, tuvalet, televizyon, mutfak masası ve takımları, çocuklar için 10 m yüksekliğinde buzdan rampa ve kaydırak, araba ve daha pek çok nesne ve eşya müzede sergilenmektedir.

Buz müzesinin içinde ayrıca, Noel Baba, Penguen ve Vampir buz heykelleri ile Igloo ve Buzdan Kale gibi eğlenceli temalar altında çeşitli buzdan nesneler yer almaktadır. Bu nesne ve heykeller özel ışıklandırma ile daha da çekici hale getirilmiştir. Müzenin iç sıcaklığı yıl boyunca -4°C'de sabit tutulmaktadır (Detta Journals 2019). Sadece bir giriş bileti ile ziyaretçiler hem Trick Eye Müzesi'nin hem de Buz Müzesi'ni ziyaret edebilirler. Müzenin bazı bölümlerinden görüntüler Şekil 10'da verilmiştir.

Şekil 10.

Trick Eye Buz Müzesi Girişi ve Bir Örnek Eser

Detta Journals (2019)

Jeju Adası Buz Heykel Müzesi (Güney Kore)

Güney Kore'nin güneyindeki Jeju Adası'nda kurulmuş Sumokwon Tema Parkı, iç mekanda oluşturulmuş buz heykel ve 5D (beş boyutlu) ekran konseptini bir arada sunan bir ortamdır. Bu tema park Jeju Adasının New Jeju bölgesinde, Hallasan Milli Parkı yakınlarında Yeondong kentinde bulunur. Tema parkta illüzyon Bucket list 3D Art adı verilen teknikle ışık ve görsel yanılsama sağlayan ve ziyaretçileri canlandırılmış resimlerin içinde gösteren ve fotoğraf çekmelerine olanak sağlayan bir ortam da sunulmaktadır. Sumokwon Tema Parkı içerisinde en çok rağbet gören alanların başında Buz Heykel Müzesi gelmektedir. Müze 2012 yılının temmuz ayında açılmıştır. Jeju Adası'ndaki ilk kalıcı kapalı buz heykel sergi salonudur. Yıl boyu açık olan müzede bulunan eserlerin korunması için iç mekan sıcaklığı her zaman -5°C'de tutulmaktadır (Core Travel 2022).

Buz müzesinde sergilenen eserler Japonya'dan gelerek alanda çalışan buz heykel sanatçılarının el sanatlarından oluşmaktadır. Bu sanatçılar arasında Junichi Nakamura, Sone Hideyuki ve Kadoguchi Kenji yer almaktadır. Buz müzesini diğer buz müzelerinden ayıran özelliği buz eserlere ziyaretçilerin dokunmasına izin verilmesidir. Ziyaretçilere girişte kalın parkalar verilerek soğuktan korunmaları sağlanmaktadır. Buz Heykel Müzesi'nde sergilenen eserler arasında ikonik Jeju Adası Yaşlı Taş Adam heykelinin buzdan hali, Jeju'yu temsil eden oyuncak ayı buz heykeli, tropikal balıklar, dönemlik değişen farklı heykeller, iglolar, buz kaydıraklar yer almaktadır (Şekil 11; Be Free Tour 2017).

Şekil 11.

Jeju Adası Buz Heykel Müzesinden Eser Örnekleri

Be Free Tour (2017)

Magical Ice Kingdom (Büyülü Buz Krallığı)

Birleşik Krallık (İngiltere) Londra’da Hyde Park’ta 15 yıldır kesintisiz oluşturulan alana buzdan yapılmış bir kemerli yoldan (gizli geçit) girilmektedir. 500 tondan fazla buz kullanılarak yapılmış güzel heykeller ve yapıtlar alanı süslemektedir. Gerçek boyuttaki büyücülerin, elflerin, tek boynuzların ve ejderhaların buzdan figürleriyle dolu alandan ilerleyerek buzdan sarayda bulunan tahta gidilebilir (Şekil 12). Buzdan yapılmış ve kar tüneli olan 45 m uzunluğunda gerçek kaydırak bulunmaktadır Artemiou (2022).

Sıcaklık -10°C'ye ayarlıdır. Battaniye ve kalın elbiseler verilmektedir. Alanda fotoğraf çekimi serbesttir. Hediyeelik eşya satış alanı, özel içeceklerin ve sıcak çikolatanın sunulduğu buzdan bar alanda yer almaktadır. Her yıl kurulan alan 2022 – 2023 yılında kasım ve ocak ayları arasında oluşturulmuştur. Buzdan heykel yapmak için atölyeler kurularak tecrübe etmek isteyenlere hizmet verilmektedir. Alana giriş ücretsizdir. İçecek, giysi, atölye tecrübesi ücretlidir (Hyde Park Winter Wonderland 2023).

Şekil 12.

Magical Ice Kingdom Girişi ve Bir Eser Örneği

Hyde Park Winter Wonderland (2023)

İncelenen Buz Müzelerinin Ortak Özelliklerinin İrdelenmesi

Çalışma kapsamında internet ortamındaki açık elektronik kaynaklardan (müzelere ait web siteleri, tanıtım katalogları, turizm gezi rehberleri ve yorum siteleri vb.) elde edilen bilgilere göre hazırlanan ortak özellikler Tablo 2’de verilmiştir. Buna göre, dünyanın çeşitli bölgelerinden incelenen 7 adet buz müzesinin iki tanesi (Fairbanks ve Aurora Buz Müzesi) ABD’nin Alaska Eyaletinde, bir tanesi Rusya’da (Moskova), bir tanesi Çin Halk Cumhuriyeti’nde (Harbin), iki tanesi ise Güney Kore’de (Seul ve Jeju Adası) yer almaktadır. Buz müzelerinin genel olarak dünyanın soğuk iklim bölgelerine yayılmış olduğu bir durum söz konusu olsa da gelişen teknoloji ile nispeten ılıman ve sıcak iklim bölgelerinde de bu müzelerin kurulup işletileceği ve yerli ve yabancı ziyaretçilere hizmet verebileceği görülmektedir.

Müzelerin kuruluş yılları ve hikayelerine bakıldığında bazılarının bina olarak oldukça eski ve derin bir geçmişinin olduğu, başka bir binadan dönüştürüldüğü (Fairbanks ve Aurora Buz Müzesi; sinema salonu ve otelden dönüştürülmüştür), bazılarının ise yapı anlamında buz müzesi olarak ya ayrı tasarlandığı (Moskova Buz Müzesi) ya da başka bir müzenin içine bölüm olarak eklendiği görülmektedir (Seul Trick Eye Buz Müzesi Bölümü ve Jeju Adası Buz Heykel Müzesi). Harbin ve Londra’daki kar ve buz festivalleri ve uzun dönemli etkinlikler ise içerisinde buzdan eserlerin de sergilendiği ve kalıcı müzenin yer aldığı (Harbin) ayrı bir konseptle yürütülmektedir.

Buz müzesi binalarının alansal büyüklüğü müzelere göre değişse de başka müze türlerine eklenenlerin boyutları küçükken doğrudan buz müzesi olarak tasarlananların alansal büyüklükleri daha fazladır. Bu konuda en büyük buz müzeleri Çin Halk Cumhuriyeti’nde Harbin’de Sun Adası Buz ve Kar Sanat Sergisi (5.000 m²) ile 450 m²’lik galeri alanıyla Aurora (ABD Alaska) müzeleridir.

Müze binalarının yapı materyali konusunda müzeler arasında farklılıklar gözlenmektedir. Bu konuda Aurora, Harbin ve Londra’da oluşturulan kapalı mekanlar, yapılar ve dış mekan sergi eserlerinin tamamı buzdan yapılırken, diğer müzelerde bu müzeler mevcut müzelere eklenildiği ya da var olan yapılar dönüştürüldüğü için geleneksel yapı materyalleri ile yapılmıştır.

Tablo 2. İncelenen buz müzelerinin ortak özelliklerinin irdelenmesi

	Fairbanks Buz Müzesi	Moskova Buz Heykel Müzesi	Aurora Buz Müzesi	Harbin Uluslararası Kardan Heykel Sanat Sergisi	Seul Trick Eye Müzesi (Buz Müzesi Bölümü)	Jeju Adası Buz Heykel Müzesi (Güney Kore)	Magical Ice Kingdom (Büyülü Buz Krallığı)
Bulunduğu yer	Fairbanks kent merkezi, Alaska, ABD	Krasnaya Presnya Parkı, Moskova, Rusya	Chena Termal Turizm Merkezi, Fairbanks Kentinin 60 mil kuzeydoğusunda, Alaska, ABD	Harbin, Çin Halk Cumhuriyeti	Hongdae Bölgesi, Seul, Güney Kore	Sumokwon Tema Parkı, Yeondong Şehri, Jeju Adası, Güney Kore	Hyde Park, Londra, İngiltere
Kuruluş yılı	Bina inşaatı: 1939 Müze: 1992	-	İlk buz otel: 2003 Buz Müze: 2004	Festival başlangıcı: 1963	Buz Müzesi bölümü: 2013	Buz Müzesi bölümü: 2012	-
Binanın alansal büyüklüğü	Alansal olarak çok fazla büyük değildir.	Buz Heykel Galerisi 450 metrekarelik alanı kaplar.	Termal Resort ve buz müzesinin bulunduğu alan 440 hektarlık doğal bir orman alanıdır.	Sun Adasındaki Buz ve Kar Sanat Sergisi 5.000 m ² alana sahiptir. Tavan yüksekliği 7 m'dir.	Buz müzesi dahil müzenin toplam alanı 2.314 m ² maksimum kapasitesi 700-800 kişidir.	Alansal olarak çok fazla büyük değildir.	-
Binanın yapı materyali	Geleneksel yapı malzemeleri	Geleneksel yapı malzemeleri	1000 tondan fazla kar ve buzdan inşa edilmiştir.	Kapalı mekanlar geleneksel yapı malzemeleri, devasa heykeller ve oteller buzdan inşa edilir.	Geleneksel yapı malzemeleri	Geleneksel yapı malzemeleri	İçindeki yapılar buzdan yapılır (saray vb.)
Eserlerin sergilendiği alanlar	Buzdan yapılmış eserler iç mekanda sergilenmektedir.	Buzdan yapılmış eserler iç mekanda sergilenmektedir.	Buzdan yapılmış eserler iç mekanda sergilenmektedir.	Buzdan yapılmış eserler hem iç hem de dış mekanda sergilenmektedir.	Buzdan yapılmış eserler iç mekanda sergilenmektedir.	Buzdan yapılmış eserler iç mekanda sergilenmektedir.	Buzdan yapılmış eserler hem iç hem de dış mekanda sergilenmektedir.
Sergilerin süresi	Bazı eserler kalıcı bazıları ise dönemsel güncellenmektedir .	Bazı eserler kalıcı bazıları ise dönemsel güncellenmektedir .	Bazı eserler kalıcı bazıları ise dönemsel güncellenmektedir .	Eserler her yıl son baharda güncellenmektedir .	Bazı eserler kalıcı bazıları ise dönemsel güncellenmektedir .	Eserler kalıcıdır.	Eserler her yıl güncellenmektedir .

Müze binasının kullanım amacı	Eski ve ünlü bir sinema- tiyatro binasıdır.	Doğrudan buzdan heykel müzesidir.	Termal turizm merkezinin bir parçasıdır.	5 parçalı çok büyük çaplı bir etkinlik bölgesidir.	Tematik bir müzenin parçasıdır.	Tematik bir müzenin parçasıdır.	Bir etkinlik alanının parçasıdır.
Yüksek teknoloji	-	Yüksek teknoloji kullanılmaktadır.	Jeotermal enerjiyle çalışan soğutucu	Akıllı teknoloji ile ışık ve renk oyunları ve animasyonlar	En son teknoloji ile Trickeye Kamera” uygulaması	Bucket list 3D Art ile ışık ve görsel yanılsama sağılar	-
Sergi dönemleri	Eserler yıl boyu sergilenir.	Eserler yıl boyu sergilenir.	Eserler yıl boyu sergilenir.	Festival dışında Buz ve Kar Sanat Sergisinde eserler yıl boyu sergilenir.	Eserler yıl boyu sergilenir.	Eserler yıl boyu sergilenir.	Kasım – Ocak ayları arasında sergilenir.
Yıl boyu iç Sıcaklık	0°C	-10°C	-7°C	Yazın -5 °C ila- 10 °C, Kışın -17 ila -38°C	-4°C	-5°C	-10°C
Müzenin işletme ve yönetimi	Özel sektör	Belediye	Özel turizm işletmesi	Merkezi ve Yerel Yönetimlerin desteğinde	Özel müze işletmesi	Özel tema park işletmesi	Sponsorlar, özel işletmeler ve belediyelerce yürütülmektedir
Turizme katkı	Turizm sezonlarında ziyaret duraklarından biridir.	Kent içinde duraklardan biridir.	Turizm merkezinde bir etkinliktir.	Kendisi turizm cazibesidir.	Kent içinde duraklardan biridir.	Turizm merkezinde bir etkinliktir.	Kendisi turizm cazibesidir.
Giriş ücreti	Müze giriş ücretlidir.	Müze giriş ücreti yaklaşık 15 €’dur.	Kişi başı 15 ABD Doları	Harbin Buz ve Kar Festivali girişi için yüksek bir ücret ödenir.	Sadece bir giriş bileti ile ziyaretçiler hem Trick Eye Müzesi'nin hem de Buz Müzesi'ni ziyaret edebilirler.	Kişi başı 11.38 ABD Doları	Sezon dışı Yetişkin £8.00 Çocuk £6.00 Aile £24.00 Sezonda Yetişkin £12.00 Çocuk £10.00 Aile £40.00
Web sitesi	http://icemuseum.com/	http://www.RussianMuseum.info/M1840	https://chenahotsprings.com/aurora-ice-museum/	https://www.icefestivalharbin.com/attraction-p8-harbin-ice-lantern-show.html	https://trickeye.com/seoul/en/ice_museum	Kendi sayfası mevcut değil https://www.visitjeju.net/en	https://hydeparkwonderland.com/

Eserlerden örnekler	Buzdan çocuk parkı, kaydırak, gerçek boyutlu hayvan heykelleri, ünlü film karakterleri	Tarihi ve edebi eserlerdeki kahramanların buzdan replikası	Buzdan mobilyalar, yatak, satranç takımı, gerçek boyutlu at ve mızraklı şövalye, Noel ağacı, çocuk kalesi, İglo, iki katlı gözetleme kulesi,	Kaleler, devasa ejderhalar, süper tanrıçalar, binalar, kaydıraklar ve şatolar	Buzdan ev eşyaları, yatak, kanepeler, piyano, tuvalet, televizyon, mutfak masası, kaydırak vb. nesneler	Noel Baba, penguen, vampir Igloo, kale, ikonik Jeju Adası Adamı, balık, kaydırak	Gerçek boyuttaki büyücülerin, elflerin, tek boynuzların ve ejderhaların buzdan figürleri
Uluslararası etkinlikler	Şubat ve mart aylarında 2 adet buzdan heykel yarışması	-	Yıllık düzenlenen buzdan heykel yarışmaları	Festivalde her yıl düzenlenen buzdan heykel yarışması	-	--	-
Yeme- içme alanları	Bir adet buzdan bar mevcuttur.	Bir adet buzdan kafe ve bar bulunmaktadır.	Buzdan oyulmuş martini bardaklarında Appletini (elma suyu ve martini) verilir.	Devasa etkinlik alanlarında hizmet verilmektedir.	Müzenin diğer bölümlerinde hizmet verilmektedir.	Tema park içinde bu hizmet çeşitli alanlarda sunulmaktadır.	Özel içeceklerin ve sıcak çikolatanın sunulduğu buzdan bar alanı vardır.
Atölye tecrübesi	Ziyaretçilere buzdan eser yapma ve eğitim alma fırsatı tanınır.	Ziyaretçilere buzdan eser yapma ve eğitim alma fırsatı tanınır.	Ziyaretçilere buzdan eser yapma ve eğitim alma fırsatı tanınır.	Ziyaretçilere buzdan eser yapma ve eğitim alma fırsatı tanınır.	-	-	Ziyaretçilere buzdan eser yapma ve eğitim alma fırsatı tanınır.
Buzun elde edildiği kaynak	Yakındaki gölden	-	Yakındaki gölden	Yakındaki nehirten	-	-	-

Müzelerde buzdan eserlerin sergilendiği alanlar konusunda yine müzeler arasında farklılıklar bulunmaktadır. Eserler dönemsel olarak açık olan ya da kışın düzenlenen etkinlikler kapsamında dış mekanda sergilenmektedir (Harbin, Londra ve Aurora Müzelerindeki etkinliklerde). Diğer müzelerde ise eserler yıl boyu sabit sıcaklıkta iç mekanlarda sergilenmektedir. Buz eserlerin sergi süreleri ve dönemine göre müzeler incelendiğinde kapalı alanda sergilenen eserlerin bazıları yıl boyunca kalıcı olduğu, dönemsel olarak (genelde sonbaharda) değiştirildiği görülmektedir. Dış mekanda sergilenenler ise her yıl yeniden farklı konseptlerle oluşturulmaktadır (Londra ve Harbin). Moskova, Seul ve Jeju Adası'ndaki müzelerde yer alan eserler ise kalıcı surette sergilenmektedir.

Müze binalarının kullanım amacına bakıldığında ise Fairbanks Buz Müzesinin eski bir sinema – tiyatro binası olduğu, Aurora Buz Müzesinin buzdan yapılan bir otelin erimesi üzerine aynı formda yeniden müze olarak yapıldığı, Londra ve Harbin'deki alanların dönemlik olarak farklı konseptlerde yapıldığı ve ticari amaçla kullanıldığı belirlenmiştir. Güney Kore'deki müzeler ise mevcut olan tematik müzelere eklenerek oluşturulmuştur. Müzelerde yüksek teknoloji imkanlarının kullanımıyla ilgili de oldukça farklı ve ilgi çekici örnekler yer almaktadır. Bu konuda Aurora Buz Müzesi'nde kullanılan ve jeotermal enerjiyle çalışan soğutucunun geliştirilmesi çevre açısından oldukça faydalıdır. Bunun yanında sergilerin görsel niteliğinin artırılması amacıyla bilgisayar yazılımlarının ve akıllı teknolojinin kullanılarak ışık ve renk oyunları ve animasyonların yapıldığı (Harbin), en son teknoloji ile Trickeye Kamera" uygulaması ve Bucket list 3D Art gibi uygulamalarla ışık ve görsel yanılsama sağlama gibi (Güney Kore'deki müzelerde) farklı teknolojik imkanların müzelerde kullanıldığı görülmektedir.

İncelenen buz müzelerindeki sergi dönemleri de yine müzelere göre farklı dönemlerde güncellenmektedir. Londra ve Harbin'deki açık hava festivalleri ve etkinlikleri dışında iç mekanlarda eserler yıl boyu sergilenir. Genelde sonbaharda eserlerin ve sergilerin yenilendiği görülmektedir.

Müzenin iç mekan sergilerinde yıl boyu sergilenen eserlerin korunması amacıyla iç mekan sıcaklıkları müzelere göre değişmektedir. 0°C ile -38°C arasında değişen sıcaklıklarda eserler tutulsa da yazın genelde iç mekanlar -5 °C ila -10 °C arasında

kalmaktadır. Dış mekanlarda ise dış hava sıcaklıkları düşük seyreden yerler avantajlı durumdadır (Harbin gibi).

Müzelerin en önemli özelliklerinden olan işletme ve yönetimi konusunda yine müzeler arasında farklılıklar olsa da incelenen örneklerden çoğunluğu özel işletme ve kar amacıyla kurulmuş kurumsal yapılardır. Harbin ve Londra'daki dış mekan etkinliklerinde kamunun ve yerel yönetimlerin desteği mevcuttur. Bununla beraber, festival alanında sunulan hizmetlerin tamamı özel sektör tarafından sağlanmaktadır.

Ele alınan buz müzesi örneklerinin bulundukları alanın turizmüne katkısı konusunda bütün müzelerin bölgelerinde yerli ve yabancı turistler için az ya da çok bir çekim merkezi oldukları görülmektedir. Bu kapsamda, bazı müzeler özellikle turizm sezonunda yoğun ilgi gören alanlardan biri olurken (Fairbanks Buz Müzesi gibi), bazıları zaten turizm bölgesi olan alanlarda bir gezi alanı olarak kurgulanmıştır (Aurora Buz Müzesi ve Jeju Adası Buz Müzesi gibi). Moskova ve Seul'de yer alan buz müzeleri ise yerli ve yabancı ziyaretçiler için kentte gezilecek duraklarından biri haline gelmiştir. Bunun yanında, kendi başına hem yerel hem de yabancı ziyaretçi çeken en büyük etkinlik ve müze özelliğini ise Harbin ve Londra'daki buzdan eserlerin sergilendiği alanlar oluşturmaktadır. Sonuç olarak buzdan eserler müzeleri ve etkinlikleri bulundukları alanlar için turizm hareketliliği sunma konusunda önemli görevler görmektedir.

Müzelere ve buzdan eserlerin sergilendiği alanlara giriş ücreti konusunda örnek olarak ele alınan alanların tamamında müzeye ve alanlara girişler ücretlidir. Bu ücretlerin miktarı alanların çekiciliklerine ve sundukları imkanlara göre değişmektedir. Giriş ücreti ziyaretçilerin yaşına ve sayısına göre değişiklik göstermektedir. Giriş ücretinin yanı sıra alanda sunulan hizmetlere de ücret ödenen örnekler mevcuttur. Çoğu örnekte ücret tarifeleri internet sitelerinde halka açık şekilde duyurulmaktadır.

Ele alınan örnek müzelerin biri hariç (Jeju Adası Buz Müzesi) tamamının tanıtımlarının yapıldığı, sergilerinin özellikleri, başlangıç ve bitiş zamanları, müzenin adresi, iletişim bilgileri, kısa tarihçeleri vb. bilgilerinin yer aldığı internet siteleri mevcuttur. Bunun yanında, bu internet sitelerinden müzelere ait sosyal medya hesaplarına da erişim sağlanmaktadır. Müzeler hakkında her türlü bilgilendirme bu hesaplardan da yapılmaktadır. Bazı müzelerin tanıtım konusunda özellikle ulusal turizm tanıtımı yapan portallarda yer aldığı buralardan müzelerin sitelerine yönlendirme de yapıldığı

görülmektedir. Yine bazı müze ve etkinliklerin (Londra ve Harbin) biletlerinin kendi internet sitelerinden satışının yapıldığı da tespit edilmiştir.

Buz eserler müzelerinin ve etkinliklerinin eser içeriklerinin oldukça değişken, tema ve konseptlerinin yenilikçi ve her zaman güncellenen şekilde hazırlandığı görülmektedir. Oldukça devasa boyutlarda yapılan yapılardan (Harbin buz oteller ve Londra buzdan saray gibi) insan boyutunda yapılan heykellere kadar çok farklı boyut ve içerikte buzdan eserler bu alanlarda üretilmektedir. Bu eserler arasında ev eşyaları, edebi ve tarihi kahramanlar, çocuk parkı, ünlü film karakterleri, igloo gibi çok farklı yapı ve heykeller yer almaktadır. Ele alınan örnek alanlarda uluslararası etkinliklerin yapıldığı müze ve etkinlikler de yer almaktadır. Fairbanks, Aurora ve Harbin’de her yıl düzenli olarak uluslararası buzdan heykel yarışmaları düzenlenerek dünyanın çok farklı ülkelerinden buzdan heykel sanatçıların eserler üretmesi, etkileşim sağlaması ve desteklenmesi amacıyla alana gelmesi sağlanmaktadır. İncelenen buz müzeleri içerisinde ziyaretçilerin yeme – içme ihtiyaçlarını giderebileceği ve gezi sonrası dinlenebileceği nitelikli ve müzeye özel alanların var olduğu görülmektedir. Genelde yine buzdan inşa edilmiş bar ve kafeteryaların bulunduğu alanların mevcut olduğu ve bu alanlarda müzelerin bulunduğu alanlara özgü özellikle içeceklerin servis edildiği de (sıcak çikolata, elma suyu vb.) tespit edilmiştir. Bazı müzelerde sunum yapılan kapların da buzdan oyulmuş olduğu hatta bazılarında bu kapları ziyaretçilerin kendilerinin oyduğu da tespit edilmiştir. Özellikle büyük etkinlik alanlarında (Londra ve Harbin) verilen hizmetler de çeşitlidir ve özel sektör tarafından bu hizmetler verilmektedir. İncelenen buz müzelerinin bazılarında ziyaretçilere buzdan eser yapma konusunda dersler verilmekte ve kendilerine ait buz eser yapma konusunda imkanlar tanınmaktadır. Bu imkanların Güney Kore’de bulunan buz müzeleri dışında diğerlerinin tamamında olduğu görülmektedir. Bu dersler ve etkinliklerin bazı müzelerde giriş ücretine dahil olduğu bazılarında ise ekstra ücret talep edildiği de tespit edilmiştir.

Son olarak gerek müzelerin binasının gerekse açık ve kapalı alandaki eserlerin yapımında kullanılan buz kütlelerinin kaynağı konusunda bazı alanlarda (Fairbanks, Aurora ve Harbin) doğal yollarla buz tutan su yüzeylerinin (göller ve nehirler) kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu doğal buzların niteliğini arttırmak için bazı özel tekniklerin kullanıldığı bu sayede renk ve kalitelerinin iyileştirildiği de bilinmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ATABUZ MÜZESİ

Resmi adıyla Atatürk Üniversitesi Buz Yontu Müzesi olan Ata- Buz Müzesi Atatürk Üniversitesi kampüsü içerisinde Batı Kampüsü olarak adlandırılan bölümde Güzel Sanatlar Fakültesinin bitişiğinde yer almaktadır (Şekil 13). Müzenin toplam alanı 820 m² olup içerisinde Fuaye (65 m²), Kafe / Satış Alanı (155 m²), Vestiyer / Geçiş Alanı (10 m²), Islak Hacimler (33 m²), Sergi Alanı (412 m²), Buz İşleme Atölyesi (140 m²), Buz Depolama (21 m²) ve Mekanik Alan (43 m²) yer almaktadır.

Ata – Buz Müzesinin kurulması için Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü tarafından Erzurum kent merkezinde 1993 yılından beri düzenli olarak gerçekleştirilen kar ve buz heykel sanat etkinlikleri etkili olmuştur. Bu tür etkinliklerin katılımlarının artması ve buzdan ve kardan eserlerin yapılabilirliği kentte ve ülkede yaygınlaştıkça bu konuda Erzurum’da da yetişmiş insan kaynağı oluşmuş, bu eserler için buz ve eserlerin uzun süreli korunması için depo ve sergi alanı ihtiyacı ortaya çıkmıştır (Atatürk Üniversitesi 2017).

Bu tür ihtiyaçlar dikkate alınarak 2017 yılında o dönemin Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa Bulat öncülüğünde bir ekip tarafından hazırlanan bir proje ile Erzurum’da Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü bünyesinde buz üretim atölyesi ve buz yontu müzesi kurulması önerilmiştir. Gerek akademik çevreden gerekse kentin karar vericilerinden destek gören proje 2018 yılında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünce (o dönemki Kalkınma Bakanlığı) yürütülen 2017 yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı (KUDAKA) tarafından “Buz Üretim Atölyesi ve Buz Yontu Müzesi” adı altında desteklenmeye hak kazanmıştır. 18 ayda bitmesi planlanan proje kapsamında buz üretimi ve buzdan eserlerin sergilendiği kapalı mekanların yapımı için inşaat maliyetleri ile ekipmanların satın alma maliyetleri kamu kaynağı ile karşılanmıştır. 2019 yılında buz eser üretimi için gerekli olan buz üretimine başlayan müzenin açılışı proje ekibinde yer alan Proje Yöneticisi Prof. Dr. Mustafa Bulat, proje ekibi üyesi Doç. Dr. Önder Yağmur ve Arş. Gör. Serap Bulat tarafından yapılan 15 Temmuz 2020- Maan-Ice buz yontu sergisi etkinliği ile yapıldı. İlk açılış tarihinde

yönetimsel olarak Güzel Sanatlar Fakültesine bağlı olan müze 2021 yılında Buz Eserler Müzesi Koordinatörlüğü adı ile Atatürk Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı bir koordinatörlük haline getirilmiştir (Buz Eserler Müzesi Koordinatörlüğü 2023). Müze Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından “Özel Ata Buz Eserler Müzesi” olarak ilgili mevzuat kapsamında yeterli nitelik ve niceliğe sahip olması ve sürekli hizmet vermesi nedeniyle müze statüsünde 07.07.2023 tarihi itibarıyla bakanlık denetiminde faaliyet gösteren 374 özel müzeden biridir (KTB 2023).

Ata Buz Müzesinin kuruluş amaçları aşağıdaki şekilde sıralanabilmektedir.

- Kış turizmine destek olacak şekilde ve yılın her döneminde turizm açısından cazibe odağı olacak bir ziyaret noktası oluşturmak
- Kar ve buz malzemelerle üç boyutlu sanatsal faaliyetlerin gerçekleştirilmesini sağlamak,
- Yurt içinde ve dışında kış kenti kimliği ile bilinen Erzurum’un marka değerine ilave bir değer katmak
- Buz üretim ünitesi sayesinde kentte dış mekanlarda gerçekleştirilecek etkinliklerde kullanılmak üzere buz kalıplarının ve bloklarının temini için dışa bağımlılığı azaltmak
- Üniversite bünyesinde yapılacak etkinlikler için malzeme temini ve lojistik alanında maliyetleri düşürmek
- Müze ziyaretçilerinin ve ziyaretçi kalış sürelerinin arttırılması ile ekonomik katkı sağlamak
- Şehirde düzenlenecek çeşitli kış sporları etkinliklerinde ayırt edici sanatsal faaliyetlerle görsel ve estetik anlamda destek sağlamak
- Çeşitli sosyal sorumluluk projeleri kapsamında özellikle çocukların kültürel gelişimi ve engelli vatandaşlarımızın rehabilitasyonuna katkıda bulunmak
- Özellikle dış mekan sanatsal etkinlikleri için iklimin dezavantajını avantaja dönüştürmek
- Üretilen buzdan eserlerin muhafazası ve böylelikle uzun dönemli izlenebilirliğini sağlamak

- Yerli ve yabancı sanatçıların katılım sağladığı sanatsal etkinliklerle kültürlerarası iş birliğini sağlamak
- Geniş kapsamlı sanatçı katılımıyla yapılacak workshoplar vasıtasıyla başta heykel bölümü öğrencilerinin eğitiminde yeni ufuklar açmak ve spesifik bir alanda uzmanlaşmalarını sağlamak
- Bölgesel ve ulusal çapta üniversiteler arası iş birlikleri sağlayarak Erzurum'un cazibesinin artırmak
- Buz üretimi, buzdan eser yapımı ve sergilenmesi gibi yeni alanlarda insan kaynağı yetiştirerek yeni istihdam alanları açmak.

Şekil 13.

Ata - Buz Müzesinin Yeri

Ata Buz Müzesi yıl boyunca -5°C’de buzdan yapılan eserlerin sergilendiği bir alandır. Müzenin ilgili bölümünde 8 adet buz üretim makinesi, 16 buz kalıp makinesi ve 412m² sergi alanı yer almaktadır. Müzede yıl içerisinde farklı başlangıç tarihlerinde farklı temalarda kişisel ve karma sergiler açılmakta ve etkinlikler yapılmaktadır. Çoğunlukla ulusal nitelikteki bu etkinlikler sayesinde Erzurum kentinin sanatsal anlamda gelişmesine ve tanıtımına katkı sağlanmaktadır (Buz Eserler Müzesi Koordinatörlüğü 2023). Müzeye ait özet bilgiler Tablo 3’te verilmiştir.

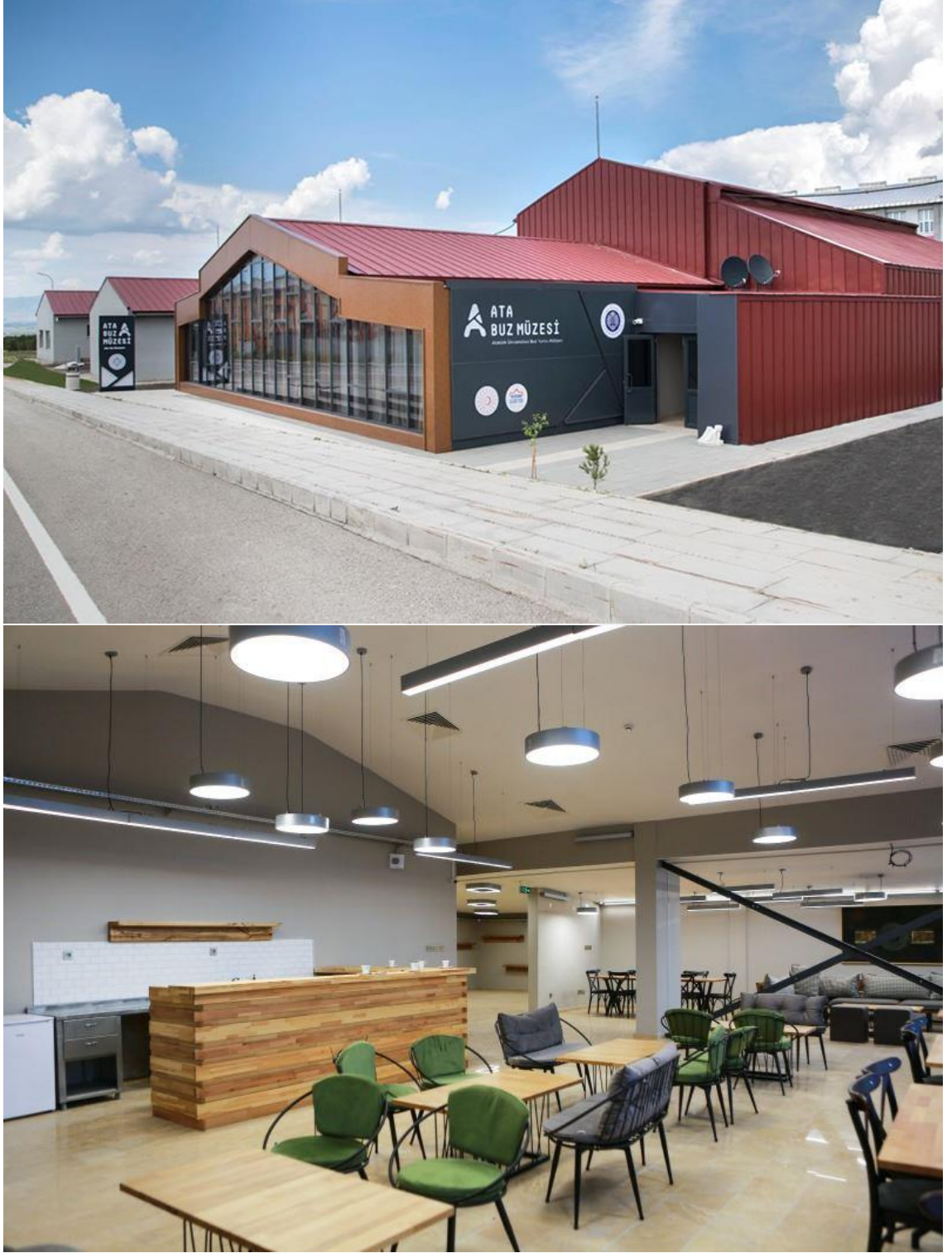
Tablo 3. Ata – Buz Müzesi Hakkında Temel Bilgiler

Ata Buz Müzesi	
Bulunduğu yer	Erzurum, Türkiye
Kuruluş yılı	Başlangıç 2018
Binanın büyüklüğü	820m ²
Binanın yapı materyali	Geleneksel yapı malzemeleri
Sergi alanları	Buzdan yapılmış eserler iç mekanda sergilenmektedir.
Sergilerin süresi	Eserler dönemsel olarak güncellenmektedir.
Binanın kullanım amacı	Buz müzesi olarak tasarlanmıştır ve kullanılmaktadır.
Yüksek teknoloji	Kullanılmamaktadır.
Sergi dönemleri	Eserler yıl boyu sergilenir.
Yıl boyu iç Sıcaklık	0°C
Müze işletmesi	Üniversite
Turizme katkı	Yıl boyunca ziyaret duraklarından biridir.
Giriş ücreti	Müzeye giriş ücretlidir.
Web sitesi	https://birimler.atauni.edu.tr/buz-eserler-muzesi-koordinatordugu/
Eserlerden örnekler	At, kaplumbağa, taka, piyano, kanat ve fil figürü, Türkiye, bayrak, Atatürk ve Nene Hatun karakteri
Uluslararası etkinlikler	Yapılmamaktadır
Yeme- içme alanları	Kafeterya mevcuttur
Atölye tecrübesi	Buzdan eser yapma ve eğitim alma imkanı mevcut değil
Buzun kaynağı	Suni

Müzenin çeşitli alanlarına ve eserlere ait görseller Şekil 14, Şekil 15 ve Şekil 16’da verilmiştir.

Şekil 14.

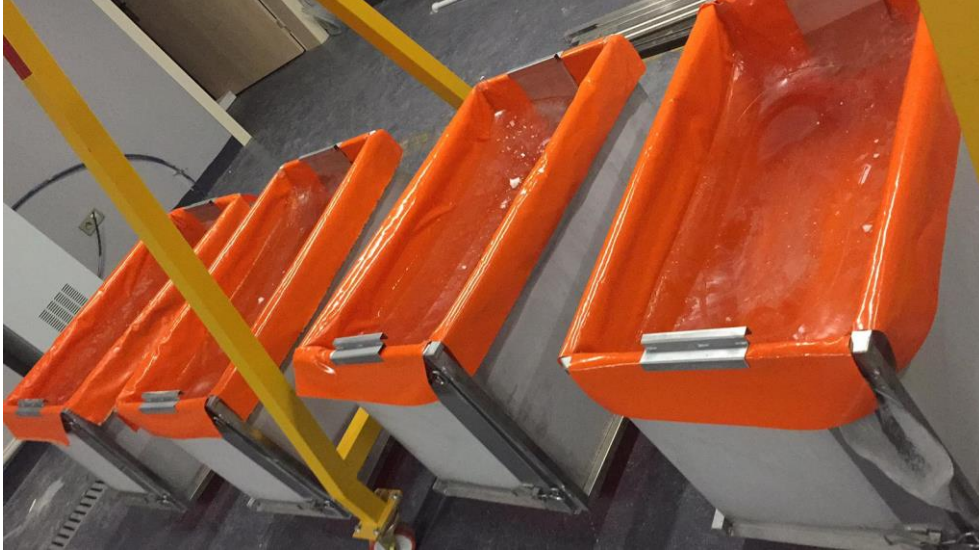
Ata Buz Müzesi dış görünümü ve kafeterya alanı

Buz Eserler Müzesi Koordinatörlüğü (2023)

Şekil 15.

Ata Buz Müzesi Buz Atölyesinde görünüm

Buz Eserler Müzesi Koordinatörlüğü (2023)

Şekil 16.

Ata Buz Müzesi Eserlerden görünüm

Sabah Gazetesi (2021)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ANKET SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Ata – Buz Müzesi ziyaretçilerinin müze ile ilgili görüşlerini, müzede yapılmasını düşündükleri yeni kullanımları ve müzenin gelişmesi için sunulacak önerileri belirlemek amacıyla bir anket çalışması yapılmıştır. Anket iki kısımdan oluşmaktadır. Birinci bölümde ziyaretçilerin yaş, eğitim düzeyi ve meslek grubu gibi demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular yer alırken ikinci bölümde müzeyle ilgili görüş ve önerilerinin alındığı açık uçlu ve çoktan seçmeli sorulara yer verilmiştir.

ZİYARETÇİ DEĞERLENDİRME KRİTERLERİNİN OLUŞTURULMASI

Çalışma kapsamında Ata Buz Müzesinin değerlendirilmesi için Kate Haley Goldman (Goldman 2021) tarafından ortaya konulan üç yaklaşımdan hareket edilerek bir değerlendirme yöntemi geliştirilmiştir. Goldman'ın ortaya koyduğu üç müze değerlendirme yaklaşımının her biri farklı bir varsayım, soru ve metod seti öne sürmektedir. Bu yaklaşımlardan ilki ön – son değerlendirme (front end evaluation) olarak adlandırılmaktadır. Bu değerlendirme yaklaşımı müze ya da içindeki sergiler henüz proje, keşif, araştırma ya da konsept tasarım aşamasındayken yapılır. Bu değerlendirme yaklaşımı ziyaretçilerin müze ya da sergi konusu hakkında neler bildiklerini, ne tür soru ve yanlış bilgilere sahip olduklarını ve kişisel olarak hangi içeriklerle ilgilendiklerini belirlemede yardımcı olur. Bu metotta yüz yüze görüşmeler, görüş kartları, online anketler ve araştırma görüşmeleri gibi yöntemlerle veriler toplanır. Bu yöntemle ziyaretçilerin ilgilerini çeken konular ve daha derinlemesine ele alınması gereken içerikler belirlenir.

İkinci değerlendirme yaklaşımı olan biçimlendirici değerlendirme (formative evaluation) ise herhangi bir müze, sergi ya da program tasarım aşamasındayken yapılır. Genelde ziyaretçilerin oluşturulacak içerikten beklentileri ve ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadıkları ile ilgili sorular oluşturulur. Bu metod içinde, oluşturulacak prototipe katkı sağlama, kullanılabilirlik testleri, uzaktan kullanıcı görüşmeleri, sesli düşünme gibi pek çok veri toplama tekniği kullanılabilir. Üçüncü değerlendirme yaklaşımı olan iyileştirici değerlendirmede (remedial evaluation) ise müzenin ya da serginin kurgusu ve

yapımı tamamlanmış ya da tamamlanmak üzeredir. Bu değerlendirme ile ziyaretçilerin görüşleri alınarak son rötuşlar olarak neler yapılması gerektiği, daha iyi olabilmesi için nelerin ilave edilmesi ya da değiştirilmesi gerekliliği, ziyaretçilerin müzenin ya da serginin içeriğini anlayıp anlamadıkları ya da hoşlanıp hoşlanmadıkları ele alınır. Bu yaklaşımdaki veri toplama ve görüş alma metotları zaman içerisinde takip, odak gözlemler ve ziyaret sonrası görüşmeleri olabilir.

Bu üç değerlendirme yaklaşımı nihai değerlendirme (summative evaluation) için oldukça geniş bir olanak sağlar. Son değerlendirme bir müze, program, sergi ya da projenin ziyaretçi üzerindeki etkisini belirlemek için yapılır. Burada ziyaretçilere ne öğrendikleri ne düşündükleri ne hissettikleri ya da farklı ne gördükleri sorularak veriler elde edilir. Son olarak önerilen bir diğer değerlendirme yöntemi ise seyirci araştırmasıdır (audience research). Bu değerlendirme kurumsal olarak müze için yapılır ve müzenin hedef kitlesinin kimler olduğu, ihtiyaç ve motivasyonlarının neler olduğu konusunda müze yöneticilerine bilgi vermek amacıyla yapılır. Rastgele seçilmiş kişilere anket uygulanması ve görüşmeler yapılması şeklindedir. Burada tüm ziyaretçi türlerinin eşit şekilde katılımının sağlanması için farklı zamanlarda (hafta içi, hafta sonu, yoğun ve seyrekleşen dönem gibi) anket ve görüşmeler yapılmalıdır (Goldman 2021).

Buna göre bu tez çalışmasının yöntemi aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur.

Çalışmanın Yöntemi

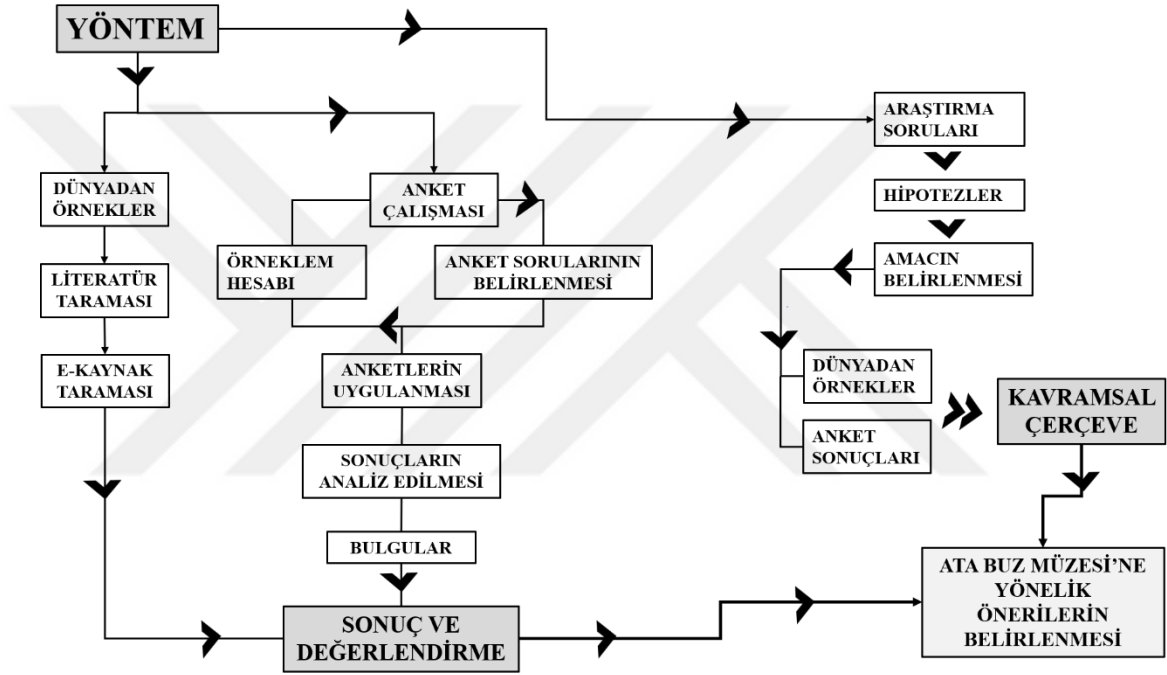
Çalışmada öncelikle araştırma konusu ve amacı belirlenmiştir. Literatür ve elektronik kaynak taraması yapılarak dünya genelinde benzer uygulama örnekleri incelenmiştir. Örneklerden elde edilen bilgiler bir sistematik dahilinde sınıflandırılmış ve kıyaslama yapmak için tablolastırılmıştır.

Dünya örneklerinden elde edilen verilere ilave olarak Goldman'ın (2021) ortaya koyduğu ön – son değerlendirme, biçimlendirici değerlendirme (formative evaluation), iyileştirici değerlendirmede (remedial evaluation), nihai değerlendirme (summative evaluation) ve seyirci araştırması (audience research) yaklaşımlarının tamamına uygun olacak şekilde bir anket ve yüz yüze görüşme uygulaması yapılmıştır. Bu kapsamda anket içeriği oluşturulmuş ve müze ziyaretçilerine uygulanmıştır.

Bu araştırmanın yöntemi yüz yüze olarak ziyaretçilere uygulanan anket çalışmasının sonuçlarının analizi ve nihai değerlendirmesine dayalıdır. Çalışmada yöntem kurgusu kısaca; araştırmanın kapsam ve sınırlarının belirlenmesi, nitel verinin toplanması, analizi ve değerlendirilmesi neticesinde sonuca ulaşma ve önerilerde bulunma hedeflerine göre oluşturulmuştur. Yöntem akış şeması Şekil 17’de verilmiştir.

Şekil 17.

Yöntem akış şeması

Çalışmada yöntem olarak; elektronik kaynakların içerik analizi ve anket kullanılmıştır. İlk olarak konuyla ilgili literatürde ve elektronik kaynaklarda yer alan bilgiler değerlendirilmiştir ve müze örnekleri ortaya konulmuştur.

Araştırma soruları ve hipotezlerin belirlenmesinin ardından çalışmanın amacı kurgulanmıştır. Ortaya konulan amaçlara uygun olarak kavramsal temeller ve kuramsal çerçeve oluşturulmuştur.

Anket çalışması için soruların çerçevesi ve sayısının dikkate alındığı bir anket düzeni oluşturulmuştur. Anketin uygulanacağı ziyaretçi profili ve sayısının belirlenmesi amacıyla örneklem büyüklüğü hesaplanmıştır. Anketlerden elde edilen sonuçların

değerlendirmesi yapılarak bulgular elde edilmiş ve çalışmanın sonuç kısmının şekillendirilmesi için analizler ortaya çıkarılmıştır.

Verilerin Toplanması

Verilerin toplanmasında yöntem olarak iki aşamalı bir yöntem belirlenmiştir. Her aşamada benimsenen içerik aşağıdaki alt başlıklarda detaylandırılmıştır.

Müze Örneklerinin Değerlendirilmesi

Veri elde etmede ilk aşama benzer müze örneklerinin elektronik kaynaklardan tespit edilmesi ve elde edilen kaynakların içeriklerinin analiz edilmesi olmuştur. Bu kapsamda; benzer konseptte faaliyet gösteren on adet müze belirlenmiş, bu müzelere ait bilgilerin yer aldığı kendilerine ait web siteleri, turizm acentelerine ait siteler, ziyaretçi forum siteleri, broşürler gibi kaynaklar taranmış ve bu müzeleriyle ilgili genel bir çerçeve belirlenmiştir. Bu genel çerçeve bu müzelerinin özelliklerine göre bir tablo içerisinde düzenlenmiştir.

Anket için Örneklem Büyüklüğünün Belirlenmesi

Çalışma kapsamında veri elde etme yöntemlerinden bir diğeri olan anket çalışmasının hedef kitlesi müze kullanıcı/ziyaretçileridir. Anket çalışması müzeyi ziyaret eden kişilere rastgele örneklem yoluyla uygulanmıştır. Buna göre örneklem 2023 yılı ocak, şubat ve mart ayları içerisinde Ata Buz Müzesi kullanıcıları ve ziyaretçileri arasından seçilmiştir. Bu amaçla örneklem hacmi “oransal örnekleme yöntemi” ile belirlenmiştir (Newbold vd. 2013).

Örneklem büyüklüğü belirlenirken Eşitlik 1’de verilen aşağıdaki formül kullanılmıştır;

$$n = \frac{Np(1-p)}{(N-1)\sigma_p^2 + p(1-p)} \text{ Eşitlik (1).}$$

Formülde;

n: Örneklem büyüklüğü,

N: Ata Buz Müzesini bir ayda ziyaret eden minimum ziyaretçi sayısı (100 kişi),

σ_p^2 : Varyans,

r: Ortalamadan sapma (%5),

$Z_{\alpha/2}$: z cetvel değeri (1,96),

p: Etki oranını göstermektedir (maksimum örneklem hacmi için 0,5 alınmıştır).

Varyans değeri aşağıdaki Eşitlik (2)'ye göre hesaplanmaktadır.

$$\sigma_p^2 = \left(\frac{r}{Z_{\alpha/2}} \right)^2 \quad \text{Eşitlik (2)}$$

$$\sigma_p^2 = \left(\frac{0.05}{1.96} \right)^2 = 0.000651$$

Anket çalışmasına katılacak kişilerin profillerinin farklılık göstermesini sağlamak açısından anketlerin en az bir aylık süre boyunca yapılması gerektiği planlanmıştır. Bu nedenle anket uygulanacak ziyaretçi sayısını (örneklem büyüklüğünü) belirlemek amacıyla Eşitlik 1'de Ata Buz Müzesini bir ay içerisinde ziyaret eden minimum ziyaretçi sayısı 100 kişi olarak alınmıştır. %95 güven aralığı ve %5 hata ile örneklem büyüklüğü 100 kişi bulunmuştur.

Anket Formunun Hazırlanması

Anket formu toplam iki bölüm içerecek şekilde hazırlanmıştır. Birinci bölümde, anket katılımcılarına ait demografik bilgilerin yer aldığı sorular yer almaktadır. İkinci bölüm ise beşli Likert ölçeğine göre hazırlanmış (Kesinlikle Katılıyorum, Katılıyorum, Fikrim Yok, Katılmıyorum, Kesinlikle Katılmıyorum) ve Ata Buz Müzesi ziyareti sonrası ziyaretçilerin görüşlerinin alındığı soruları ve genel görüşlerin serbest biçimde ifade edildiği bir adet açık uçlu soru içermektedir. Sorular ziyaretçilerin müze hakkındaki görüşlerini, duygularını ve önerilerini daha iyi ifade edebileceği düzeyde ve hızlıca cevap verebilecekleri şekilde çoktan seçmeli olarak oluşturulmuştur. Örnek anket formu ve anketlerin uygulanabilmesi için alınan Etik Kurul Onayı Ek 1 ve Ek 2'de verilmiştir.

Birinci bölüm

Bu bölümde anket katılımcılarına ait sosyodemografik bilgilerin sorulduğu sorulara yer verilmiştir. Bu sorularda cinsiyet, yaş, eğitim durumu, iş ve müze ziyaret tecrübeleri sorulmuştur.

Bu bölümün amacı, anket katılımcılarının sosyodemografik durumları ile ilgili veri toplayarak profillerini belirlemektir. Anket sorularının hazırlanmasında müzelerin ve ziyaretçi görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla literatürde kullanılan sorulardan ve yöntemlerden yararlanılmıştır.

İkinci bölüm

Bu bölümde katılımcıların müze ziyaretleri sırasında elde ettikleri tecrübelerini dikkate alarak müzeye dair sorulan soruları cevaplandırması ve mekânda hissettiği olumlu veya olumsuz duyguları değerlendirmesi beklenmiştir. Anket katılımcılarının müze hakkındaki duygu ve algısını değerlendirmek, görüşlerini elde etmek, üzerlerindeki etkilerini ortaya koymak ve nihayetinde önerilerini almak amaçlanmıştır. Bu bölümde yer alan anket sorularının literatürdeki kavramsal çerçeveye uygun sorulardan seçilmesine ve soruların müze mekânının insanlar üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerinin araştırılmasına katkı sağlamasına dikkat edilmiştir.

Verilerin Analiz Edilmesi ve Değerlendirilmesi

Çalışmanın yöntemine uygun olarak elde edilen anket verileri değerlendirilerek katılımcıların cinsiyet, yaş, meslek grupları ve müze ziyareti tecrübeleri ile Ata – Buz Müzesinde geçirdikleri süre zarfında edindikleri tecrübeye dair görüşleri ve müze hakkındaki önerilerine dair veriler analiz edilmiştir. Anket verilerinin istatistiki olarak değerlendirmesinde Microsoft Office (Microsoft Excel) ve SPSS Statistics 23 programlarından yararlanılmış ve tasviri istatistik yöntemleri (ortalama, toplam vb.) üzerinden yorumlar yapılmıştır. Elde edilen tüm bu değerlendirmeler doğrultusunda anket çalışması için sonuç bölümü oluşturulmuş ve sonuç bölümü içinde Ata Buz Müzesi'ne yönelik öneriler ortaya konulmuştur.

ARAŞTIRMA BULGULARI

Anket Çalışmasından Elde Edilen Sonuçlar

Erzurum kent merkezinde Atatürk Üniversitesi Kampüsü'nde bulunan Ata Buz Müzesini ziyaret edenlere uygulanan anket çalışmasında; kullanıcıların müze hakkındaki görüşlerinin ve müzenin gelişmesi için yapılması gerekenlere dair önerilerinin belirlenmesi konusunda katkılarını analiz etmek amacıyla hazırlanan anket formunun birinci bölümünde toplam 6 adet, ikinci bölümde ise biri açık uçlu olmak üzere 22 adet soru bulunmaktadır. Ankete toplamda 100 kişi katılım sağlamıştır. Elde edilen verilerin analizi sonuçları tablolar ve grafiklerle ifade edilmiştir. Bu tablo ve grafiklerde katılımcı cevaplarının toplamaları ve yüzde oranları gibi kavramlara yer verilmiş ve somut sonuçlar ortaya konulmuştur.

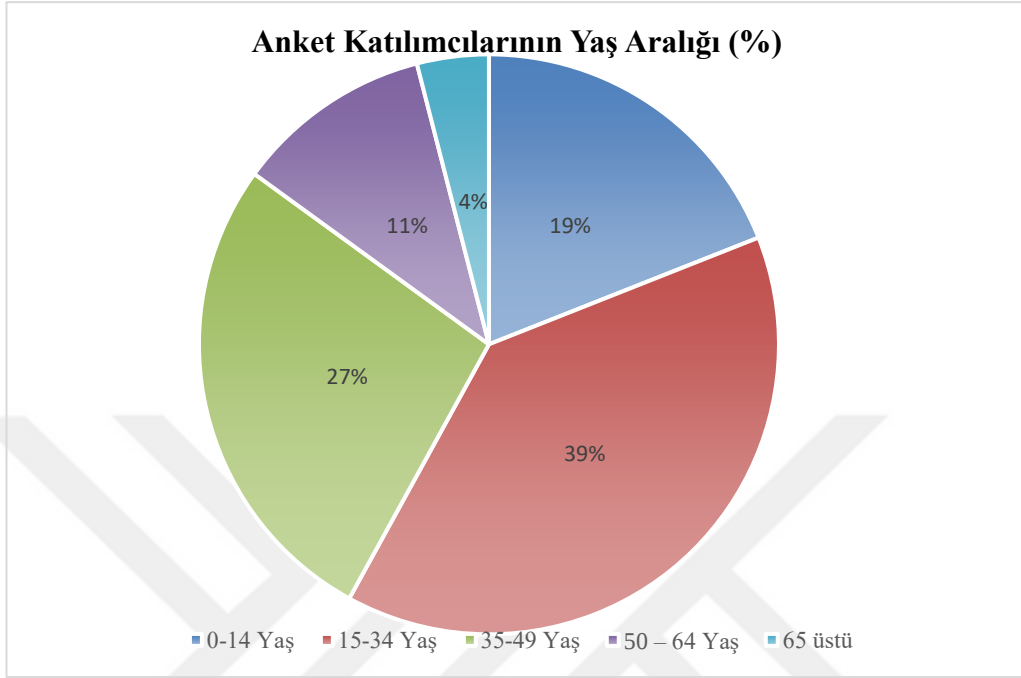
Anket Çalışmasının Birinci Bölümünün Değerlendirmesi

Anketin ilk bölümünde katılımcıların sosyodemografik durumlarının tespitine yönelik sorular bulunmaktadır. Anket katılımcılarının demografik özelliklerine ait bilgiler cinsiyet, yaş, eğitim durumu ve meslekleriyle ilgili sorulardan oluşmaktadır. Anket çalışmasına katılan 100 kişiden 52'si (%52,0) erkek ve 48'i (%48,0) kadındır. Anket katılımcıları arasında en yüksek yaş grubunu %39,0 ile 15-34 arası yaş grubu oluşturmaktadır. Bu grubu %27,0 ile 35-49 yaş grubu, %19,0 ile 0-14 yaş grubu ve %15,0 ile 50 yaş üstü grubu oluşturmaktadır (Şekil 18).

Anket çalışmasına katılan bireyler arasında en yüksek eğitim düzeyi oranı %35,0 ile üniversite mezunlarından oluşmaktadır. Katılımcılar arasında eğitim düzeyi ortaokul mezunu olanların oranı %19,0, lise ve yüksek lisans mezunlarının oranı %14,0 ve doktora mezunlarının oranı ise %12,0 olarak gerçekleşmiştir (Şekil 19). Bu dağılıma göre anket katılımcılarının eğitim düzeylerinin homojen bir dağılım gösterdiği ve toplumun genel eğitim düzeyine uygun biçimde katılım sağlandığı görülmektedir.

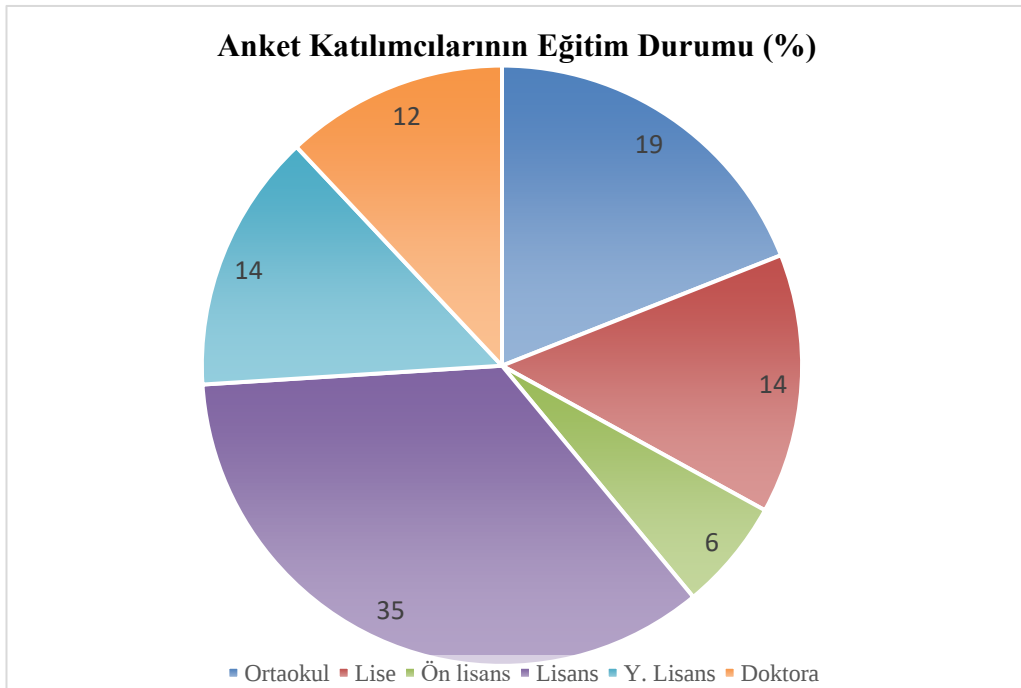
Şekil 18.

Anket çalışmasında katılımcıların yaş dağılımı

Şekil 19.

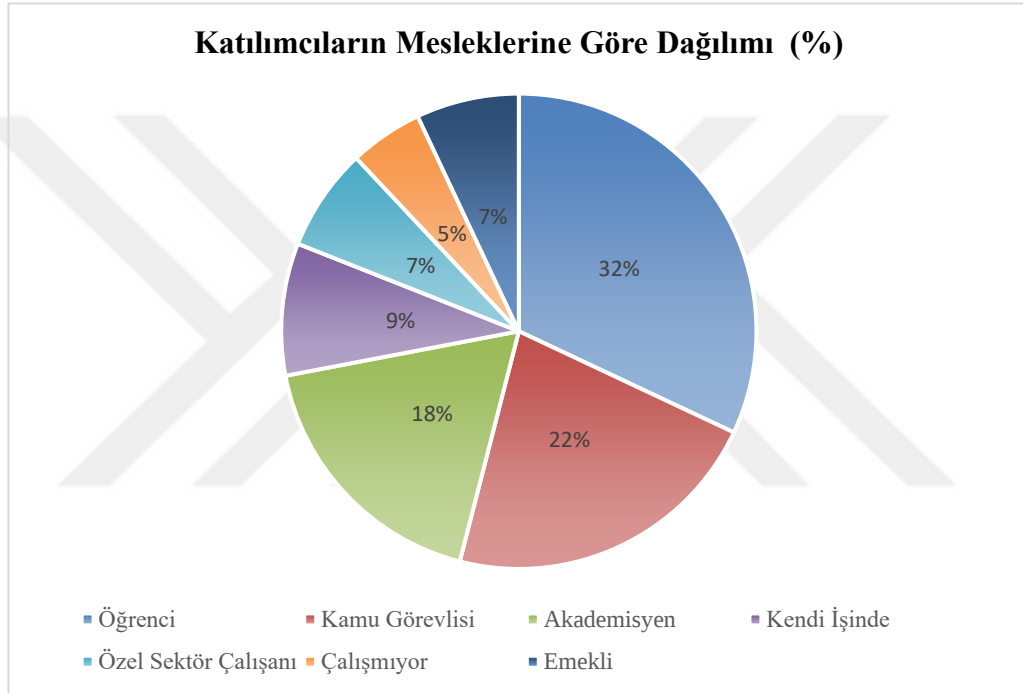
Anket çalışmasında katılımcıların eğitim durumu

Katılımcıların çalışma durumları ve meslek grupları ile ilgili soruya verdikleri cevaplara göre; %32,0'lık bir oranla en yüksek katılım olan grubun öğrenciler olduğu, bunu sırasıyla %22,0 ve %18,0 ile kamu görevlisi ve akademisyenin takip ettiği görülmektedir. Katılımcıların ayrıca %9,0'ı kendi işinde, %7,0'ı özel sektör çalışanı ve emekli ve %5,0'ı ise çalışmıyor olarak belirlenmiştir (Şekil 20).

Şekil 20.

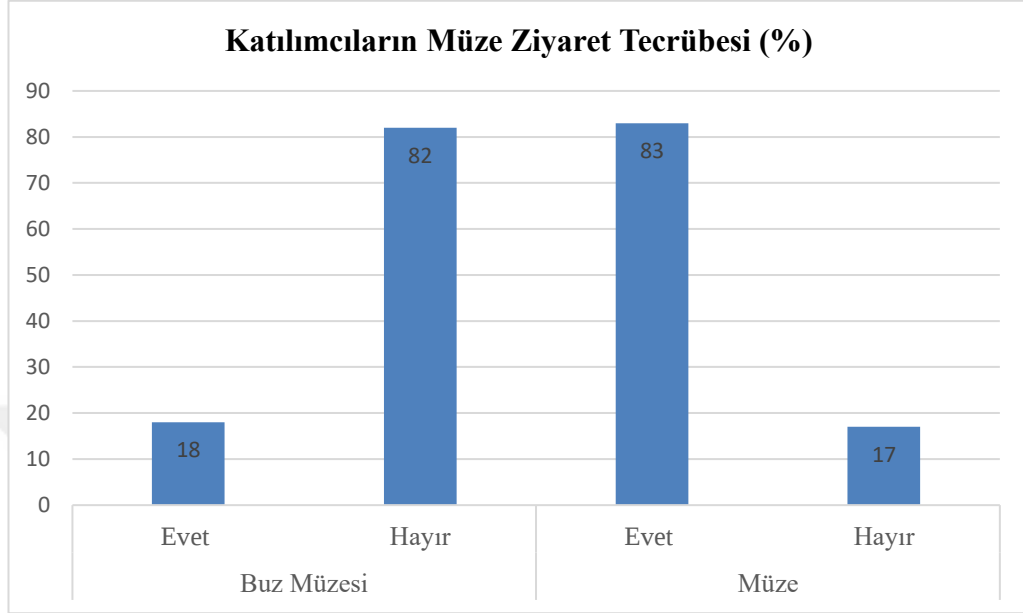
Anket katılımcılarının iş ve meslek durumu

Demografik bilgilere ilave olarak katılımcılara daha önceki müze ziyareti tecrübeleri de sorulmuştur. Elde edilen yanıtlara göre, katılımcıların büyük çoğunluğu daha önce buz müzesi (%82,0) ve müze (%83,0) ziyaretinde bulunmuştur. Yine katılımcıların %18,0'ı ve %17,0'ı hiç buz müzesi ve müze ziyaret etmemiştir (Şekil 21).

Şekil 21.

Katılımcıların Müze Ziyaret Tecrübesi

Anket Çalışmasının İkinci Bölümünün Değerlendirmesi

Anket çalışmasının ikinci bölümünde biri açık uçlu olmak üzere toplam 22 soru bulunmaktadır. Bu sorulara verilen cevapların dağılımı aşağıdaki şekilde verilmiştir.

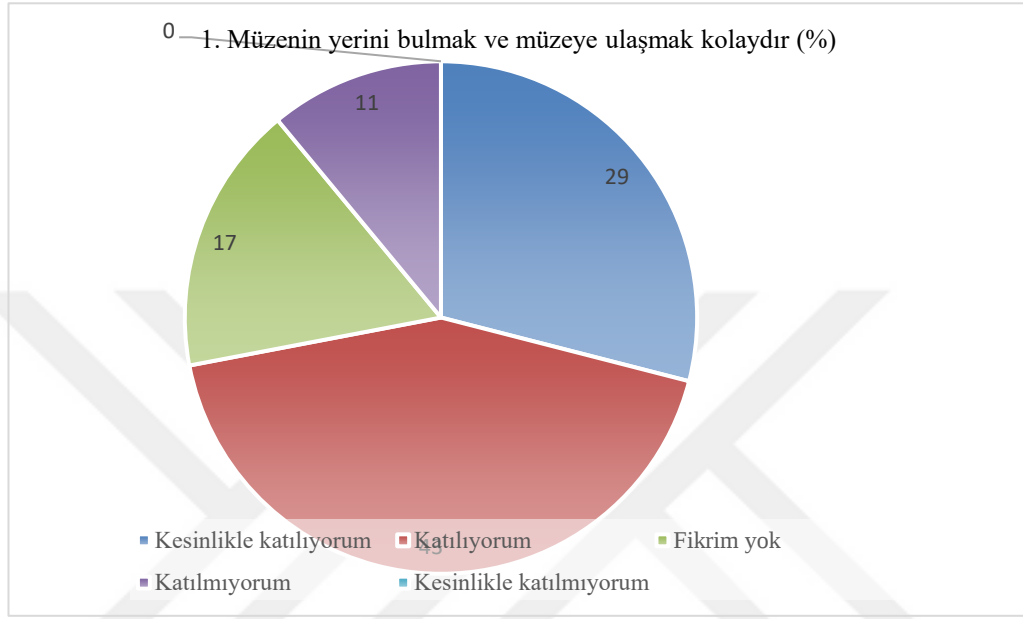
Katılımcıların müzenin yerini bulma konusundaki birinci soruya verdikleri cevapların dağılımına göre müzenin yerini bulmanın kolay olduğu fikrine katılanların ve kesinlikle katılanların oranı sırasıyla %43,0 ve %29,0'dır. Bunun yanında, konuyla ilgili fikri olmayanların oranı %17,0 ve ulaşmanın kolay olduğunu düşünmeyenlerin oranı ise %11,0 olarak belirlenmiştir (Şekil 22). Bu oranlar göz önüne alındığında müzenin yerini bulmanın ve ulaşmanın katılımcıların büyük çoğunluğu (%72,0) tarafından kolay olarak kabul edildiği görülmektedir.

Buzun sanat eseri olarak kullanılmasına dair sorulan soruya verilen cevaplara göre ankete katılanların %61,0'ı buzun sanat eseri olarak kullanılmasını çok ilgi çekici olarak bulma konusuna kesinlikle katılırken %29,0'lık bir bölüm ise katıldıklarını belirtmiştir. Sonuç olarak toplamda %90,0'lık bir katılımcı kitlesi buzun sanat eserine

dönüştürülmesinin ilgi çekici olduğunu kabul etmektedir. Çok düşük bir oran (%3,0) bu görüşe katılmazken %7,0'lık bir kesim ise fikrinin olmadığını belirtmiştir (Şekil 23).

Şekil 22.

Müzenin yeri ve müzeye ulaşım ile ilgili soruya verilen cevapların dağılımı

Şekil 23.

Buzdan oluşturulan eserlerin çekiciliği ile ilgili soruya verilen cevapların dağılımı

Müzedeki eserlerin sayısının yeterliliği ile ilgili sorulan soruya katılımcıların %28,0'ı kesinlikle katılıyorum ve %31,0'ı katılıyorum diyerek sayıyı yeterli bulmuş %12,0'ı fikrim yok cevabını vermiştir. Bir diğer yandan katılımcıların %22,0'ı katılmıyorum ve %7,0'ı ise kesinlikle katılmıyorum cevabıyla eser sayısının yeterli olmadığı konusunda görüş bildirmiştir. Bu oranlarla, toplamda katılımcıların %59,0'ı eser sayısının yeterli olduğunu belirtse de %27,0'lık bir orandaki katılımcı da müzede mevcut olan eser sayısının yetersiz olduğunu belirtmiştir (Şekil 24).

Şekil 24.

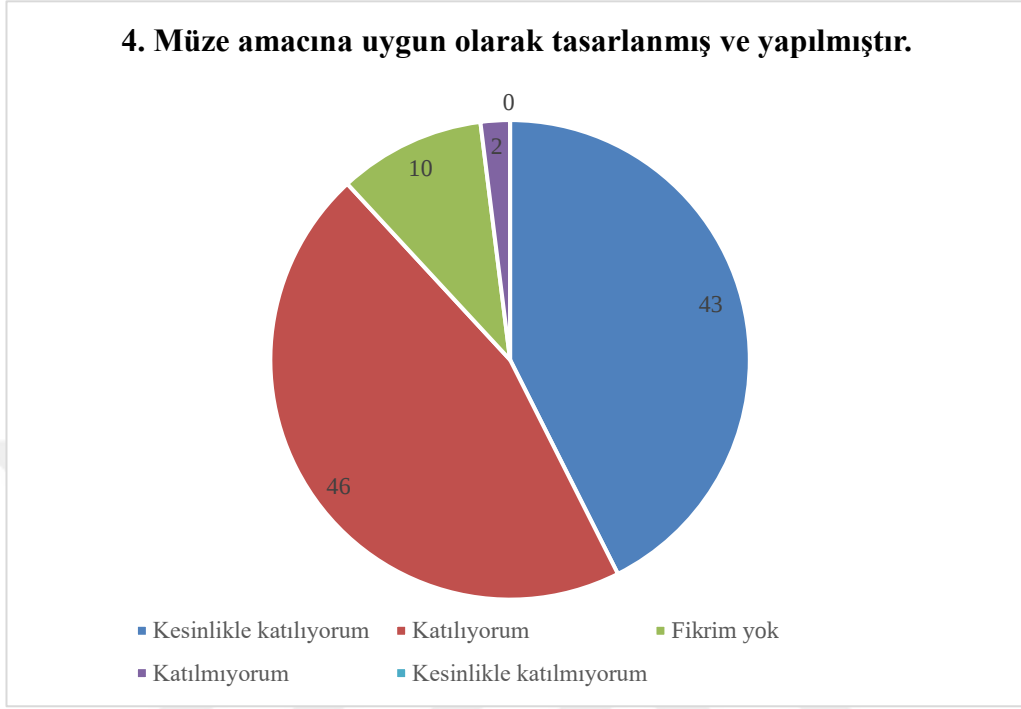
Müzedeki eserlerin sayısı yeterlidir

Ata Buz Müzesinin amacına uygun olarak tasarlanıp yapıldığı ile ilgili olarak sorulan soruya katılımcıların %43,0'ı kesinlikle katılıyorum ve %46,0'ı katılıyorum cevabını vermiştir. %10,0'ı fikrim yok cevabını vermiştir. Katılımcıların çok az bir kısmı (%2,0) katılmıyorum cevabını vermiştir. Bu sonuçlarla katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%89,0) müzenin amacına uygun olduğunu belirttiği görülmektedir (Şekil 25).

Şekil 25.

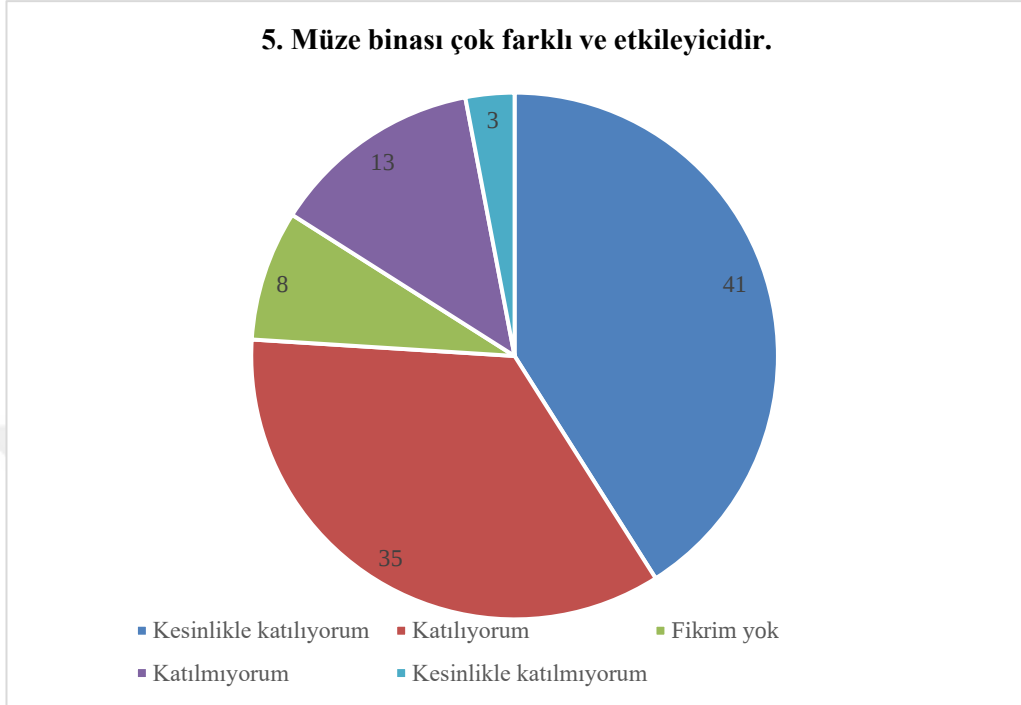
Müze amacına uygun olarak tasarlanmış ve yapılmıştır

Ata Buz Müzesi binasının farklı ve etkileyici oluşuna dair katılımcıların görüşlerini almak için sorulan soruya katılımcıların %41,0'ı kesinlikle katılıyorum ve %35,0'ı katılıyorum cevabını vermiştir. Fikrim yok cevabını verenlerin oranı %8,0 iken Katılımcıların az bir kısmı (%13,0) katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum (%3,0) cevabını vermiştir (Şekil 26). Bu sonuçlara göre binanın etkileyici olduğuna dair görüşlerin baskın olduğu belirtilebilir. Müzenin alansal olarak büyüklüğünün yeterliliği ile ilgili soruya katılımcıların verdiği cevapların dağılımına bakıldığında; %35,0'lık bir oranda müzenin büyüklüğü yeterli bulunurken (katılıyorum), %13,0'lık bir oranda kesinlikle katılıyorum cevabı alınmıştır. Bununla beraber, müzenin yeterli büyüklükte olmadığına katılanların oranı ise %33,0 iken kesinlikle katılmayanların oranı %7,0 ve fikri olmayanların oranı ise %12,0'dır (Şekil 27). Buradan müzenin alansal olarak büyüklüğünün yeterli olmadığı konusunun katılımcı görüşlerine göre dikkate alınması gerekmektedir. Katılımcıların %40 oranında müze alanını yeterli bulmadığı görülmektedir.

Şekil 26.

Müze binası çok farklı ve etkileyicidir

Şekil 27.

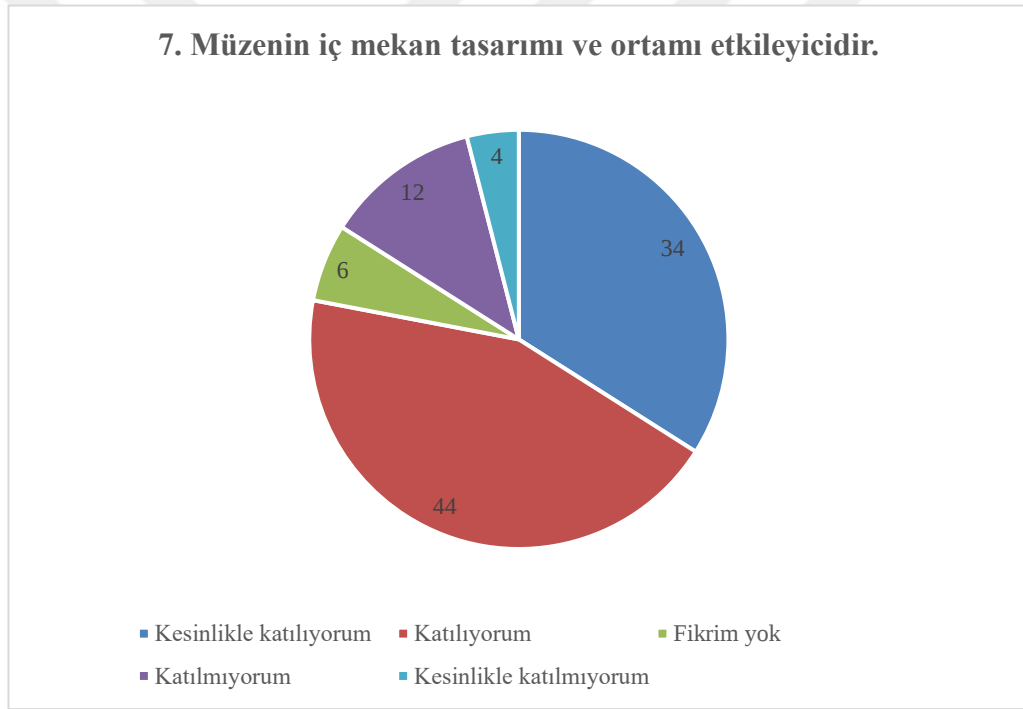
Müzenin alan olarak büyüklüğü yeterlidir

Müzenin iç mekan tasarımı ve ortamının etkileyiciliği ile ilgili soruya katılımcıların verdiği cevapların dağılımına bakıldığında; %34,0'lık bir oranda müzenin iç mekanı etkileyici bulunurken (kesinlikle katılıyorum), %44,0'lık bir oranda katılıyorum cevabı alınmıştır. Bu sonuçlardan katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%78) müzenin iç mekan tasarımını ve ortamını çekici buldukları belirlenmiştir. Bununla beraber, müzenin yeterince çekici olmadığına katılanların oranı ise %16,0 (kesinlikle katılmayanlar ve katılmayanlar) ve fikri olmayanların oranı ise %6,0'dır (Şekil 28).

Şekil 28.

Müzenin iç mekan tasarımı ve ortamı etkileyicidir.

Müzeyi ve sergiyi gezerken ortamın soğuk havasının gezme süresini etkilemediğini belirten katılımcıların toplam oranı %65,0 iken (%33,0'ı kesinlikle katıldıklarını, %32,0'ı ise katıldıklarını belirtmektedir. Yine katılımcıların %20,0'ı katılmadıklarını, %7,0'ı ise kesinlikle katılmadıklarını belirtmiştir (Şekil 29). Bu sonuçlara göre sergi alanının hava sıcaklığının müze ziyaret süresini etkilemediği görülmektedir.

Şekil 29.

Müzei ve sergiyi gezerken ortamın soğuk havası gezme süremi etkilemedi

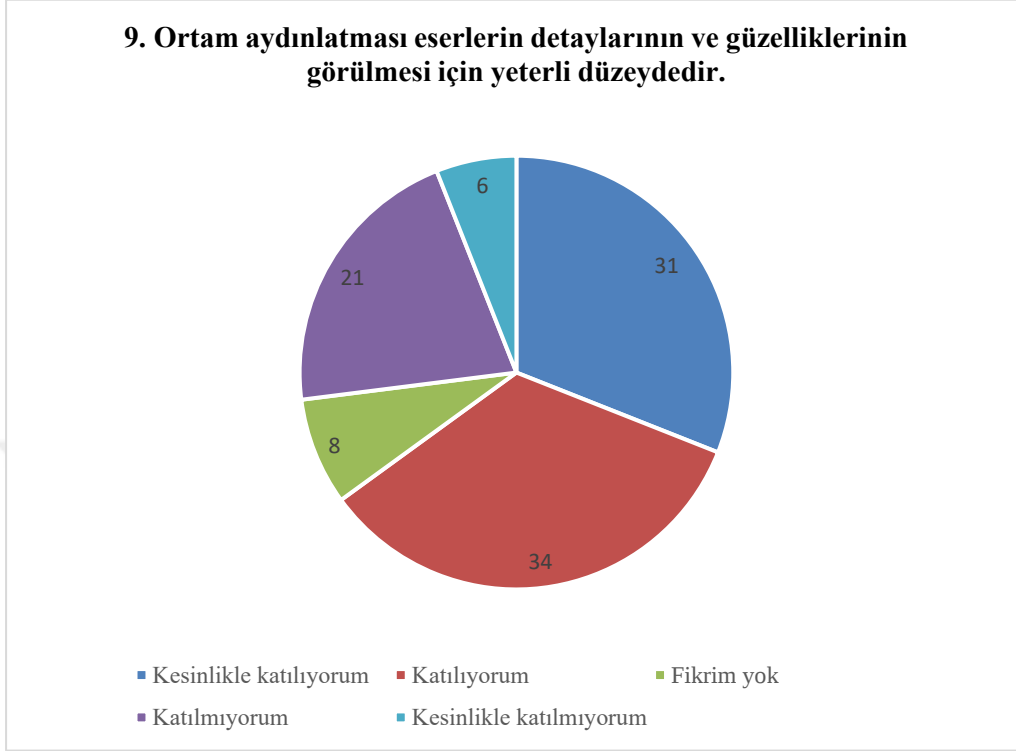

Müzenin iç mekan ortamının aydınlatması eserlerin detaylarının ve güzelliklerinin görülmesi için yeterlidir görüşüne kesinlikle katılanların ve katılanların oranı sırasıyla %31,0 ve %34,0'dır. Bu sonuçlardan katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%65) müzenin iç mekan aydınlatmasının yeterli olduğunu belirtmiştir. Bununla beraber, müzenin yeterince aydınlık olmadığına katılanların oranı ise %27,0 (kesinlikle katılmayanlar ve katılmayanlar) ve fikri olmayanların oranı ise %6,0'dır (Şekil 30).

Müzenin kafe ve diğer dinlenme alanları yeterli ve uygundur görüşüne kesinlikle katılanların ve katılanların oranı %40,0 iken katılımcılar %10,0 oranında fikri olmadığını beyan etmiş katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum diyenlerin oranı da %10,0'dır (%8 ve %2; Şekil 31).

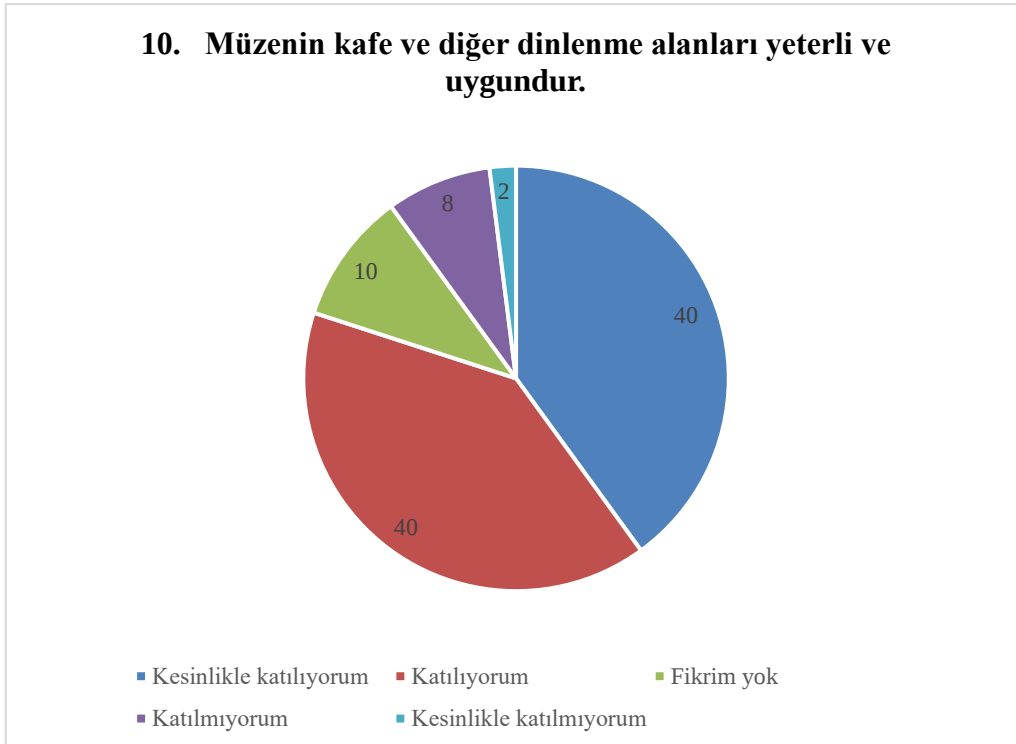
Şekil 30.

Ortam aydınlatması eserlerin detaylarının görülmesi için yeterli düzeydedir.

Şekil 31.

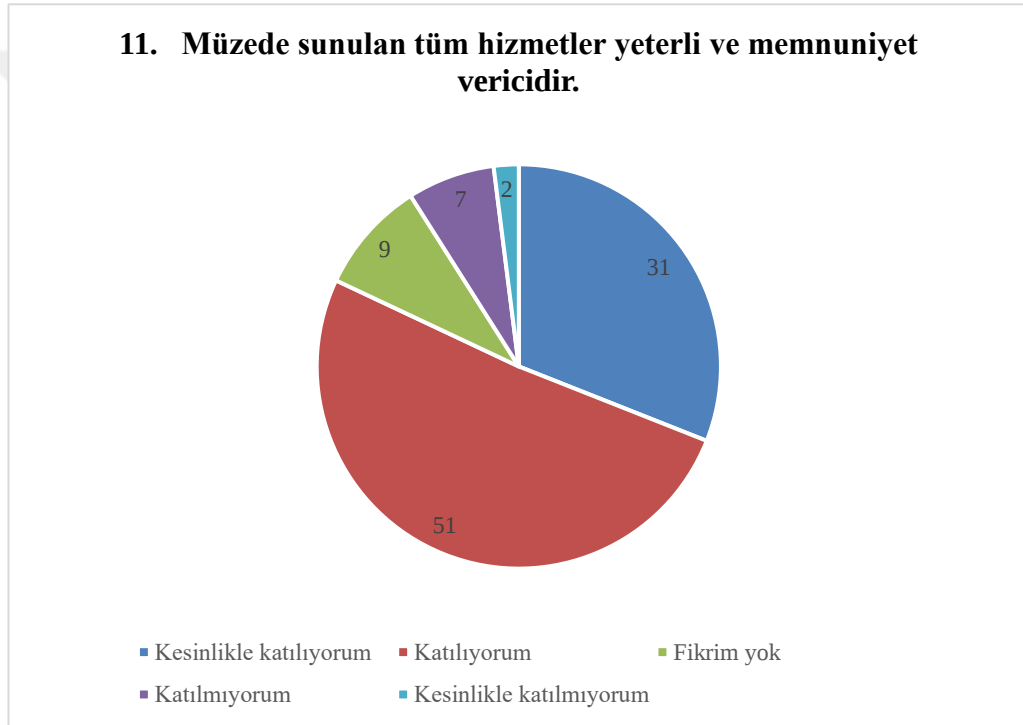
Müzenin kafe ve diğer dinlenme alanları yeterli ve uygundur.

Müzede sunulan tüm hizmetler yeterli ve memnuniyet vericidir görüşüne %31,0 oranında kesinlikle katılıyorum, %51,0 oranında katılıyorum, %9,0 oranında fikrim yok %7,0 oranında katılmıyorum ve %2,0 oranında kesinlikle katılmıyorum cevabı alınmıştır (Şekil 32). Buna göre katılımcıların büyük çoğunluğu (%82) müze hizmetlerinin yeterli ve memnuniyet verici olduğu görüşündedir.

Şekil 32.

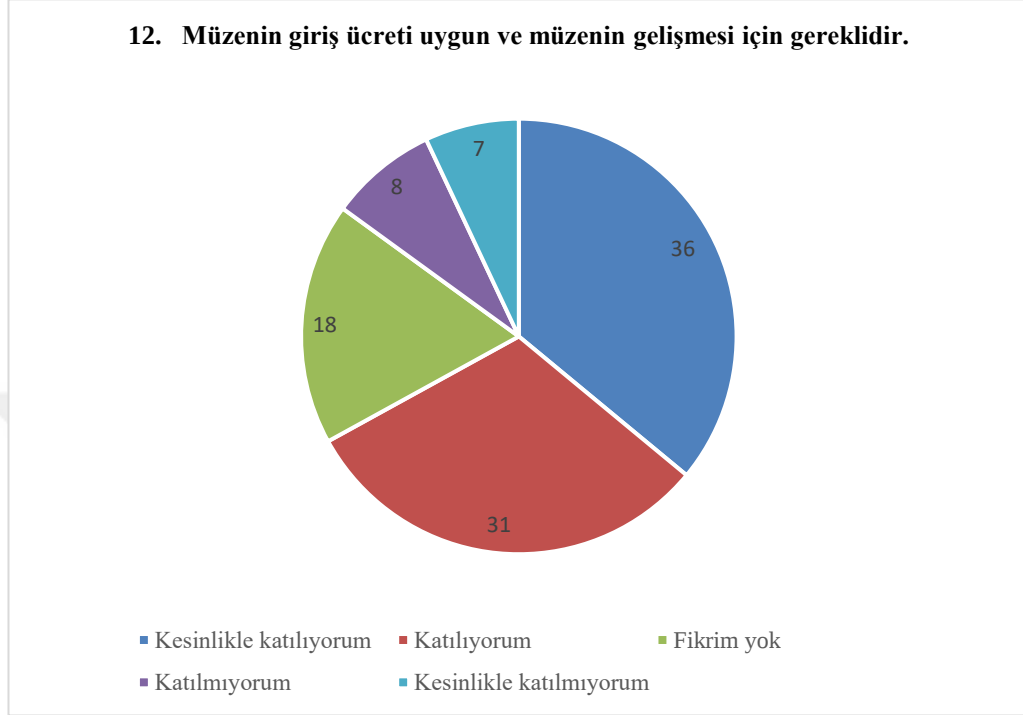
Müzede sunulan tüm hizmetler yeterli ve memnuniyet vericidir.

Müzenin giriş ücreti uygun ve müzenin gelişmesi için gereklidir görüşüne katılımcılardan kesinlikle katılıyorum diyenlerin oranı %36,0, katılıyorum diyenlerin oranı %31,0 ve fikrim yok diyenlerin oranı %18,0 iken bu görüşe katılmayanların oranı %8,0 ve kesinlikle katılmayanların oranı ise %7,0'dır (Şekil 33). Bu sonuçlara göre müzenin giriş ücretinin makul ve gerekli olduğu ile ilgili katılımcıların büyük çoğunluğu (%67) hemfikridir.

Şekil 33.

Müzenin giriş ücreti uygun ve müzenin gelişmesi için gereklidir.

Müzedede geçirdiğim sürenin her anından zevk aldım görüşüne kesinlikle katılanların oranı %47,0, katılanların oranı %39,0, fikrim yok diyenlerin oranı 7,0 iken katılmayanların oranı %6,0, kesinlikle katılmayanların oranı ise %1,0'dır (Şekil 34). Buna göre ziyaretçilerin büyük çoğunluğu (%86,0) müzedede iyi vakit geçirdiklerini belirtmiştir.

Müzedede vakit geçirmeyi sağlayacak kullanımlar ve alanlar yeterlidir görüşüne kesinlikle katılanların oranı %30,0, katılanların oranı %41,0, fikrim yok diyenlerin oranı %19,0 iken katılmayanların oranı %6,0, kesinlikle katılmayanların oranı ise %4,0'dır (Şekil 35).

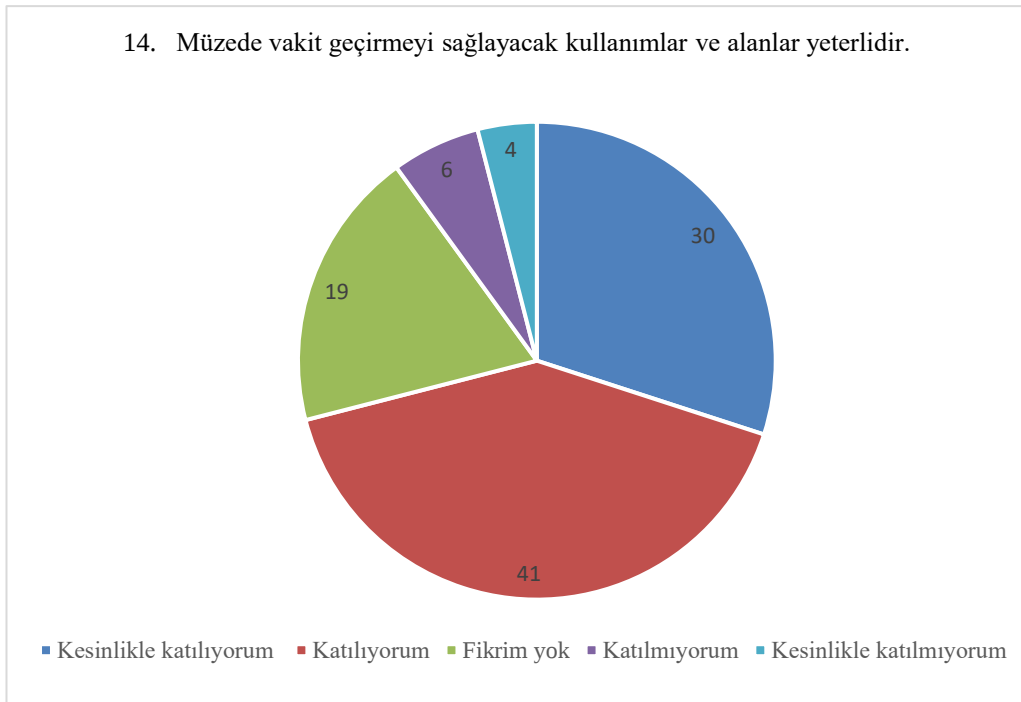
Şekil 34.

Müzedede geçirdiğim sürenin her anından zevk aldım

Şekil 35.

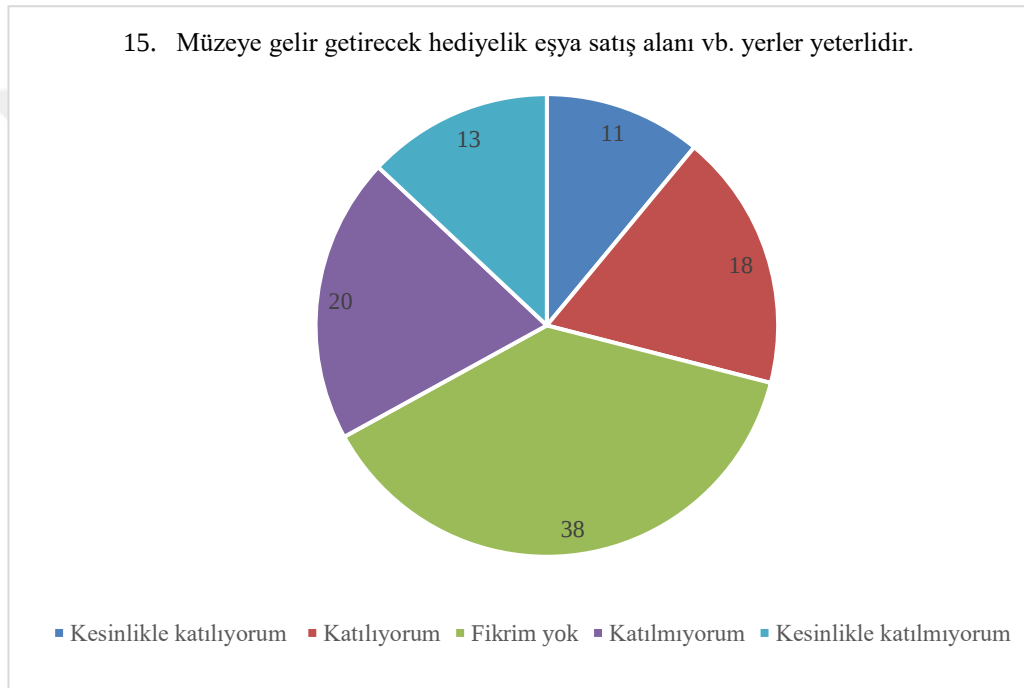
Müzedede vakit geçirmeyi sağlayacak kullanımlar ve alanlar yeterlidir

Müze gelir getirecek hediyelik eşya satış alanı vb. yerler yeterlidir görüşüne kesinlikle katılanların oranı %11,0, katılanların oranı %18,0, fikrim yok diyenlerin oranı %38,0 iken katılmayanların oranı %20,0, kesinlikle katılmayanların oranı ise %13,0'dır (Şekil 36).

Şekil 36.

Müze gelir getirecek hediyelik eşya satış alanı vb. yerler yeterlidir

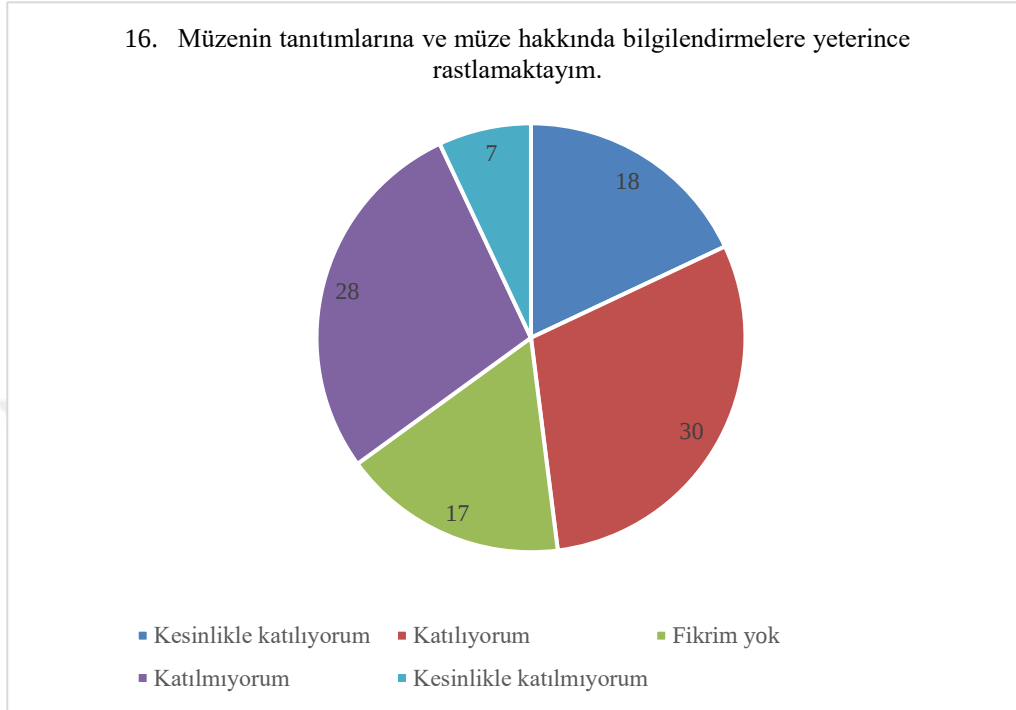

Müzenin tanıtımlarına ve müze hakkında bilgilendirmelere yeterince rastlamaktayım görüşüne kesinlikle katılanların oranı %18,0, katılanların oranı %30,0, fikrim yok diyenlerin oranı %17,0 iken katılmayanların oranı %28,0, kesinlikle katılmayanların oranı ise %7,0'dır (Şekil 37).

Müze yürütülen etkinlikler ve faaliyetler planlı ve düzenlidir görüşüne kesinlikle katılanların oranı %25,0, katılanların oranı %36,0, fikrim yok diyenlerin oranı %29,0 iken katılmayanların oranı %9,0, kesinlikle katılmayanların oranı ise %1,0'dır (Şekil 38).

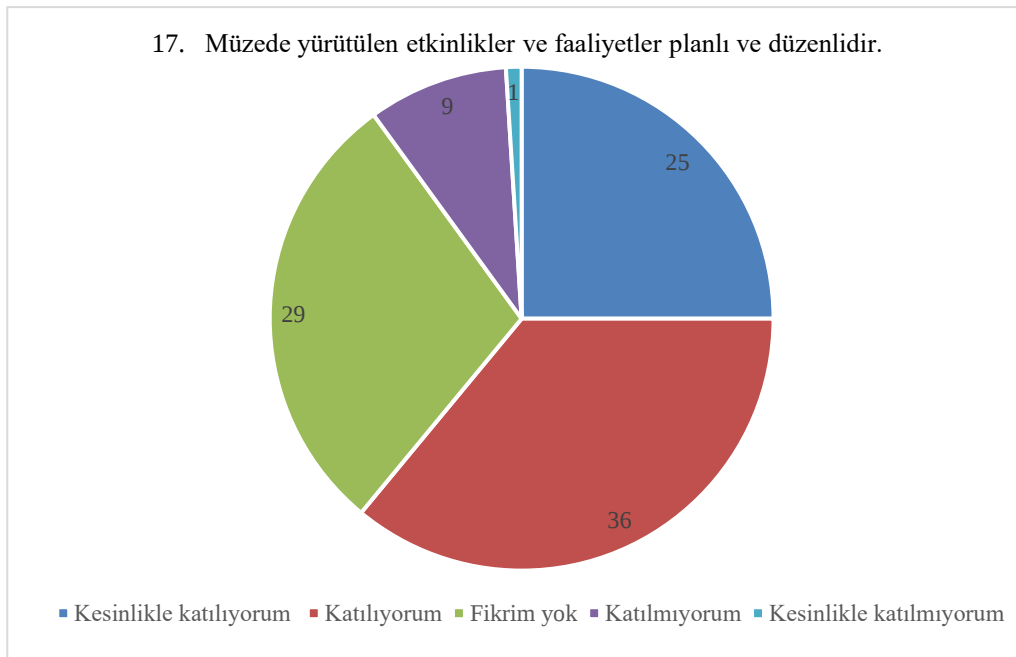
Şekil 37.

Müzenin tanıtımlarına ve müze hakkında bilgilendirmelere yeterince rastlamaktayım.

Şekil 38.

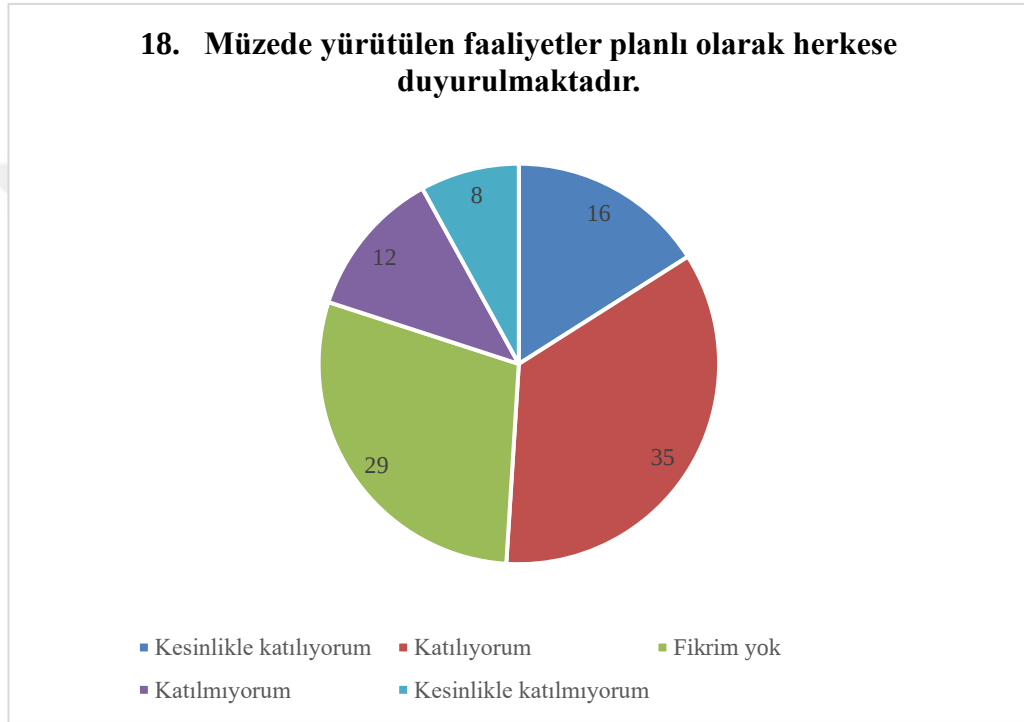
Müzede yürütülen etkinlikler ve faaliyetler planlı ve düzenlidir

Müzedede yürütülen faaliyetler planlı olarak herkese duyurulmaktadır görüşüne kesinlikle katılanların oranı %16,0, katılanların oranı %35,0, fikrim yok diyenlerin oranı %29,0 iken katılmayanların oranı %12,0, kesinlikle katılmayanların oranı ise %8,0'dır (Şekil 39).

Şekil 39.

Müzedede yürütülen faaliyetler planlı olarak herkese duyurulmaktadır

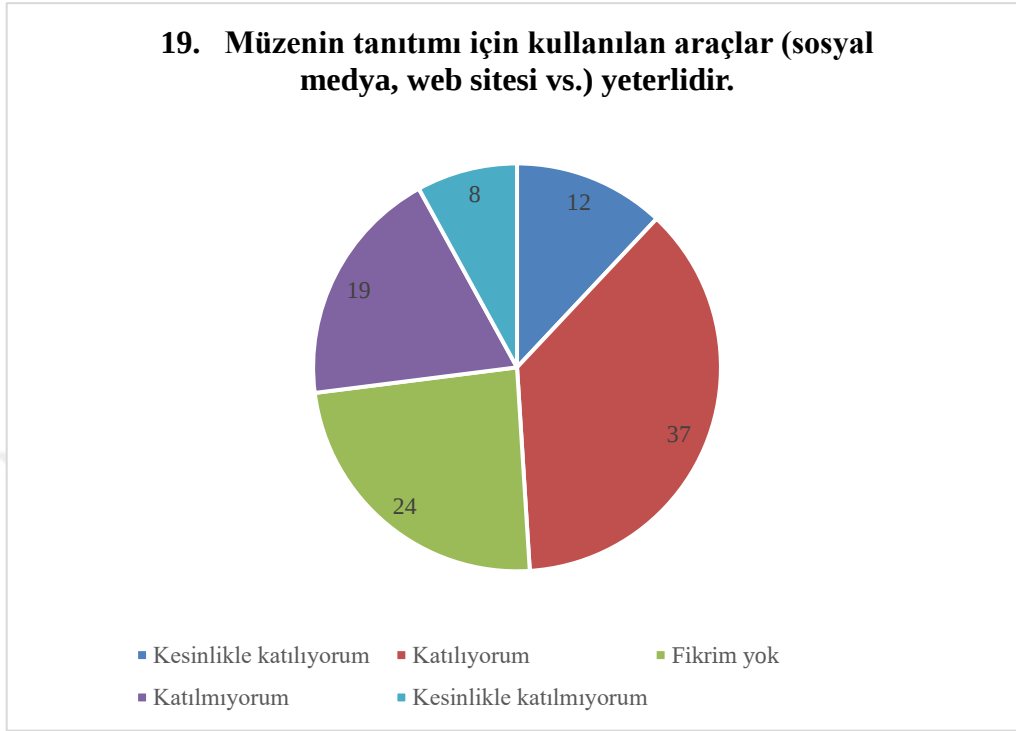

Müzenin tanıtımı için kullanılan araçlar (sosyal medya, web sitesi vs.) yeterlidir görüşüne kesinlikle katılanların oranı %12,0, katılanların oranı %37,0, fikrim yok diyenlerin oranı %24,0 iken katılmayanların oranı %19,0, kesinlikle katılmayanların oranı ise %8,0'dır (Şekil 40).

Müzeyi tekrar ziyaret etmek / çevreme tavsiye etmek isterim görüşüne kesinlikle katılanların oranı %60,0, katılanların oranı %30,0, fikrim yok diyenlerin oranı %7,0 iken katılmayanların oranı %2,0, kesinlikle katılmayanların oranı ise %1,0'dır (Şekil 41).

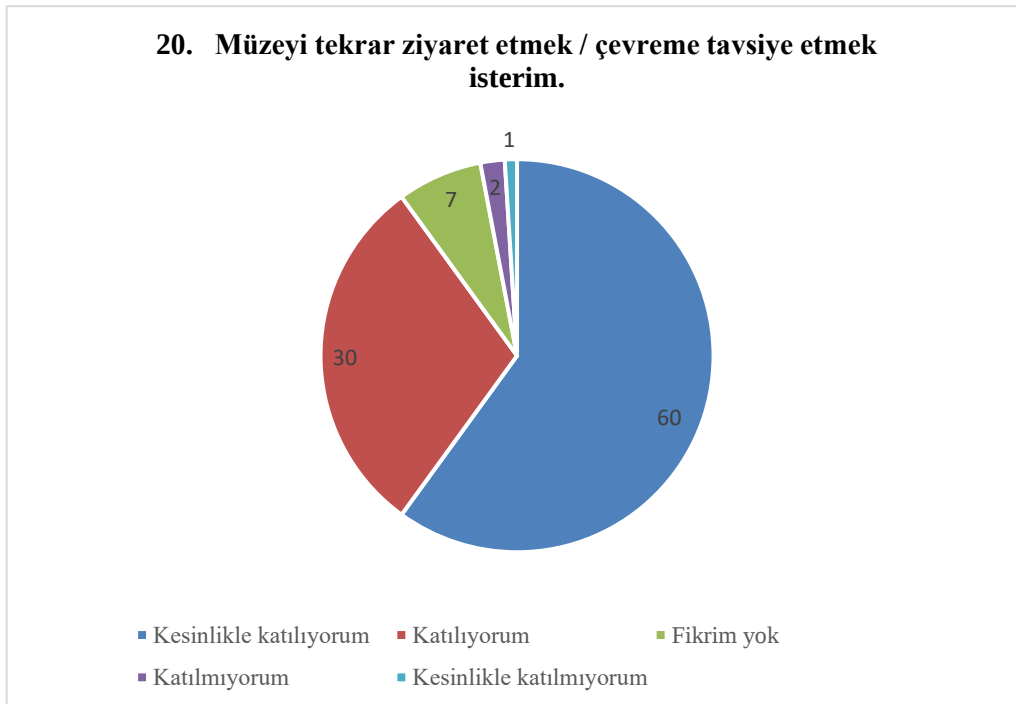
Şekil 40.

Müzenin tanıtımı için kullanılan araçlar (sosyal medya, web sitesi vs.) yeterlidir.

Şekil 41.

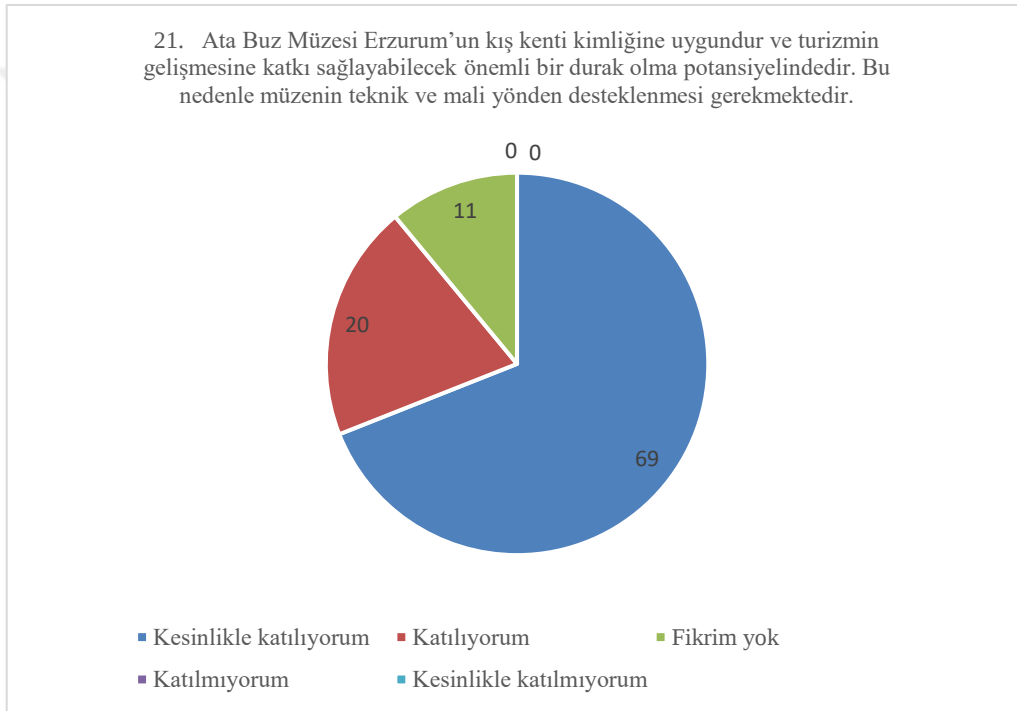
Müzeyi tekrar ziyaret etmek / çevreme tavsiye etmek isterim

Ata Buz Müzesi Erzurum'un kış kenti kimliğine uygundur ve turizmin gelişmesine katkı sağlayabilecek önemli bir durak olma potansiyelindedir. Bu nedenle müzenin teknik ve mali yönden desteklenmesi gerekmektedir görüşüne kesinlikle katılanların oranı %69,0, katılanların oranı %20,0, fikrim yok diyenlerin oranı %11,0 iken katılmayanların ve kesinlikle katılmayanların oranı ise %0,0'dır (Şekil 42).

Şekil 42.

Müzenin teknik ve mali yönden desteklenmesi gerekir

Anket sorularına verilen cevapların sonuçları toplu olarak değerlendirildiğinde katılımcıların çoğunlukla müzenin yerini bulmanın ve müzeye ulaşmanın kolay olduğunu belirttikleri, buzun sanat eseri olarak kullanılmasının ve oluşturulan eserlerin çok ilgi çekici olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir. Yine katılımcılar çoğunlukla müzedeki eserlerin sayısını yeterli bulmuşlardır. Müzenin amacına uygun olarak tasarlanmış ve yapılmış olduğu, müze binasının çok farklı ve etkileyici bir yapıda yapıldığı, müzenin alan olarak büyüklüğünün yeterli olduğu da katılımcıların çoğunluğu tarafından ifade edilmiştir. Yine katılımcılar çoğunlukla, müzenin iç mekan tasarımını ve ortamını etkileyici bulmuşlar ve müzeyi ve sergiyi gezerken ortamın soğuk havasının gezme sürelerini etkilemediğini belirtmişlerdir. Ortam aydınlatmasının eserlerin detaylarının ve

güzelliklerinin görülmesi için yeterli düzeyde olduğu, müzenin kafe ve diğer dinlenme alanlarının yeterli ve uygun şekilde ayrıldığı, müzede sunulan tüm hizmetlerin de yeterli ve memnuniyet verici seviyede olduğu yine katılımcıların çoğunluğu tarafından belirtilmiştir. Müzenin giriş ücretinin uygun ve müzenin gelişmesi için gerekli olduğu, müzede geçirilen sürenin her anından zevk alındığı, müzede vakit geçirmeyi sağlayacak kullanımların ve alanların da yeterli düzeyde olduğu yine katılımcıların çoğunluğu tarafından belirtilmiştir. Müzeye gelir getirecek hediyelik eşya satış alanı vb. yerlerin yeterliliği ile ilgili katılımcılar çoğunlukla çekimser ve olumsuz görüş belirtmişlerdir. Müzenin tanıtımı ve etkinlikler hakkındaki bilgilendirmelere yeterince rastlama konusunda yine katılımcıların çoğunluğu çekimser ve olumsuz görüş belirtmiştir. Müzede yürütülen etkinlik ve faaliyetlerin planlı ve düzenli yapıldığı ile ilgili olarak katılımcılar çoğunlukla olumlu görüş belirtmiştir. Müzede yürütülen faaliyetlerin planlı olarak herkese duyurulmasıyla ilgili olarak katılımcıların neredeyse yarısı çekimser ve olumsuz görüş belirtmiştir. Müzenin tanıtımı için kullanılan araçların (sosyal medya, web sitesi vs.) yeterliliği ile ilgili olarak yine katılımcıların yarısına yakın bir oranı çekimser ve olumsuz görüş belirtmiştir. Müzeyi tekrar ziyaret etme ve tavsiye etme konusunda katılımcıların çoğunluğu olumlu görüş belirtmiştir. Yine katılımcıların çoğunluğu müzenin Erzurum'un kış kenti kimliğine uygun olduğunu ve turizmin gelişmesine katkı sağlayabilecek önemli bir durak olma potansiyeline sahip olduğu için teknik ve mali yönden desteklenmesi gerektiğini düşünmektedir.

Ata Buz Müzesi kuruluşundan itibaren çok kısa bir süre geçmiş olmasına rağmen kurumsal yapısı, binası, iç mekan tasarımı, sergilenen eserler gibi konularda oldukça hızlı bir gelişim göstermiş ve ziyaretçilerin büyük çoğunluğunun olumlu görüşlerini almıştır. Müzenin kısmen olumsuz bulunan yanları daha çok tanıtım ve müzenin gelişmesine maddi yönden katkı sağlayacak olan gelir kaynaklarını azlığı şeklindedir. Bunların dışında müzenin sanatsal ve estetik özellikleri ciddi bir oranda beğeni toplamıştır.

Açık Uçlu Anket Sorusuna Verilen Cevaplardan Elde Edilen Görüşler

Anket kapsamında katılımcıların serbest görüşlerini almak üzere sorulan son soruya verilen cevaplardan elde edilen görüşlere göre müzede yapılması önerilen konular şu şekildedir.

Müzenin ve içinde gerçekleştirilen etkinliklerin tanıtımında sosyal medya hesapları etkin biçimde kullanılmalıdır.

Özellikle çocukların ve gençlerin müzeyi ve buzdan eserleri tanımaları konusunda Milli Eğitim Bakanlığıyla ortak çalışmalar yapılmalı ve protokoller imzalanmalıdır.

Çocukların müzeyi tanımaları açısından okullarda da özellikle kışın etkinlikler düzenlenmeli çocuklara kar ve buzdan heykel yapımı gösterilmelidir.

Müzenin Kültür ve Turizm Bakanlığı desteklerinden faydalanması amacıyla çalışmalar yapılmalıdır.

Müzeye gelir getirecek hediyeelik eşyaların tasarımı, yapımı ve satışının yapılabileceği alanlar oluşturulmalıdır. Bu eşyalar sergilenen buz eserlerin camdan yapılmış kopyaları olarak biblo şekline getirilebilir ya da buz müzesinin logosunu taşıyan çeşitli eşyalar tasarlanabilir.

Müzenin uluslararası alanda diğer buz müzeleri ile iş birliği ve bağlantısının geliştirilmesi gerekmektedir.

Müzede ulusal ve uluslararası üne sahip sanatçıların katıldığı sanatsal ve bilimsel etkinlikler düzenlenmeli ve üretilen eserler müzede sergilenmelidir.

Müzede yer alan buz eserler sayı ve nitelik olarak iyileştirilmeli ve sergi alanı daha geniş olmalıdır.

Müze içinde ve sergi alanında müzik eşliğinde bir tecrübe yaşanmalıdır.

Ziyaretçilerin müzeyi gezdiği günün anısına o dönemde sergilenen eserlerden bazılarının fotoğraflarını taşıyan biletler basılması ve ziyaretçilere bu biletlerin verilmesi gerekmektedir.

Müzenin tanıtımı ve erişilebilirliğinin arttırılması amacıyla kent merkezinde tanıtım ve yönlendirme tabelaları konulmalıdır.

Kent genelinde bulunan konaklama tesislerinde kalan turistlere yönelik tanıtım broşürleri hazırlanarak dağıtılmalıdır.

Müzenin eser zenginliğinin sağlanması için heykel bölümü öğrencileri müzeyi daha etkin kullanmalı, gerekli olan malzeme ve ekipman desteği için finansman kaynağı belirlenmelidir.

Müzenin açık olduğu gün ve saatler sabitlenerek hafta sonu da en az bir gün açık olması sağlanmalıdır.

Dünya Örnekleriyle Karşılaştırıldığında Elde Edilen Sonuçlar

Ata Buz Müzesinin dünyada var olan buz müzesi örneklerine göre değerlendirilmesi sonucunda; müzenin diğ er ö rneklere kıyasla oldukça yeni olduğu, bina ve sergi alanının diğ er bazı devasa boyutlu ö rneklere göre (Londra ve Harbin) küçük olsa da kendi kategorisinde gruplandırılabilir ö rneklere göre oldukça yeterli bir alan büyüklüğüne sahip olduğu görülmektedir. Müze binasının yapı materyali bazı ö rneklerde kullanılan buzun aksine çoğunlukla tercih edilen geleneksel yapı malzemelerinden oluşmaktadır. Buzdan yapılmış eserlerin sergi alanı dünya ö rneklerinin çoğ unda olduğu gibi Ata Buz Müzesinde de iç mekandır. Sergi sürelerine ve eserlerin yapı m dönemlerine bakıldığında dünya ö rneklerinde her dönemde planlı bir süre içerisinde eserlerin yenilendiğ i bu durumun Ata Buz Müzesinde de görüldüğü tespit edilmiştir. Dünya ö rneklerinde müze binalarının çoğunlukla başka amaçla yapılmış binaların dönüştürülmesiyle ya da var olan bir müzeye buz müzesinin eklenmesiyle oluşturulduğu görülmektedir. Ata Buz Müzesi ise doğ rudan buz müzesi olarak tasarlanan ve uygulanan bir özelliğ e sahip olması nedeniyle ön plana çıkmaktadır. İncelenen ö rnekler arasında müze iç mekanına, iç ve dış mekanda sergilenen eserlere canlılık ve estetik çekicilik katmak ve ziyaretçilerin yaşadıkları tecrübeyi arttırmak adına yüksek teknolojinin imkanlarından yararlanılmaktadır. Özellikle akıllı teknolojilerle yapılan ışıklandırmalar ve görsel yanılsamalar bu konuda ön plana çıkmaktadır. Bu açıdan Ata Buz Müzesi diğ er ö rneklerden ayrılmaktaysa da iç mekanın ve eserlerin ışıklandırması anket çalışmasında olumlu bulunmuştur. Diğ er müze ö rneklerinde festivaller ve dönemlik dış mekan buz eser sergileri dışında kapalı alanlarda eserler yıl boyu sergilenmektedir. Aynı şekilde Ata Buz Müzesinde de eserler yıl boyu sergilenmektedir. Sergi alanında iç mekan sıcaklığı dünya ö rneklerine göre değ işse de genelde 0 – 10°C aralığ ındadır. Aynı şekilde Ata Buz Müzesinin sergi alanı sıcaklığı da – 5°C ila – 10°C arasındadır. Dünya ö rnekleri olarak ele alınan buz müzeleriyle Ata Buz Müzesi arasındaki en önemli farklardan biri ise dünya ö rneklerindeki buz müzelerinin büyük çoğunluğ u özel sektör tarafından kurulup iş letilirken Ata Buz Müzesi bir kamu üniversitesi tarafından kurulmuş ve iş letilmekte olan tek buz müzesidir. Dünya genelinde incelenen buz müzesi ö rneklerinin turizme

katkısı ele alındığında Ata Buz Müzesinde de olduğu gibi yıl boyunca ziyaret duraklarından biri oldukları ve yerli ve yabancı ziyaretçileri ağırladıkları görülmektedir. Giriş ücretleri konusunda dünya örneklerinin çoğunlukla ve yüksek oranlarda giriş ücreti tahsil ederek kar amacı güttükleri, elde ettikleri yüksek gelirlerle (Harbin ve Londra gibi) müzelerin sanatsal ve fiziksel yönden geliştikleri tespit edilmiştir. Buna karşın Ata Buz Müzesinin gelir kaynağının sadece oldukça sınırlı miktarda olan giriş ücretiyle sınırlı olması diğer örneklerle kıyasla önemli bir olumsuz özelliktir. Dünya örneklerinin tanıtım ve duyuru amaçlı web sitelerinin var olduğu görülmektedir. Ata Buz Müzesinin de web sayfası mevcuttur. Bu sayfaları en etkin kullanan ve güncel tutan örneğin Harbin olduğu gözlenirken Ata Buz Müzesinin web sayfasının da güncel ve detaylı olduğu görülmektedir. Dünya örneklerinde sergilenen eserlerle benzer eserlerin Ata Buz Müzesinde de yapıp sergilendiği bunun yanında yerel figürlerin de bunlar arasında yer aldığı tespit edilmiştir. İncelenen dünya örneklerinden sadece üç tanesinde uluslararası etkinlikler yıllık düzenli olarak yapılmaktadır. Ata Buz Müzesi henüz yeni sayılabilecek bir müze olması nedeniyle yakın zamanda bu tür etkinliklere ev sahipliği yapabileceği değerlendirilmektedir. Dünya örneklerinde buz müzelerinde ve etkinlik alanlarında özellikle müzeye gelir getirmesi amacıyla belirli özellikleri olan yeme- içme alanlarının kurulduğu ve bu alanlarda özel içeceklerin özel şekilde sunulduğu görülmektedir. Bu tür uygulamaların Ata Buz Müzesinde var olan kafeterya alanında yapılabileceği görüşü anket sonuçlarında da belirtilmektedir. Dünya örneklerinin çoğunda müze ziyaretçilerine buzdan heykel yapımı konusunda eğitimler verilebilmekte ve buz eser yapma imkanı tanınmaktadır. Bu durum ziyaretçilerin sayısına ve taleplerine bağlı olsa da Ata Buz Müzesi de geliştikçe ve ziyaretçi sayısı arttıkça bu tür bir imkanın sağlanabileceği beklenmektedir. Son olarak dünya örneklerinin bazılarında müzelerin yapımında ve buzdan eserlerin üretiminde kullanılan buzların doğal su kaynaklarının (göl ve nehir) donması ile elde edildiği görülmektedir. Böyle bir durum Ata Buz Müzesinde mevcut olmasa da oluşturulacak taşıma imkanları ile benzer bir imkan sağlanabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Müzelerin ziyaretçilerine yönelik olarak yapılan araştırmalar, müzelerin hedef kitlelerini, ziyaretçilerin demografik bilgilerini, müzede yaşadıkları deneyimleri, müze hakkındaki görüş öneri ve beklentilerini belirleyen en önemli veri kaynaklarıdır. Bu nedenle bu tür araştırmaların sonucunda müzelerin fiziksel (mekânın ve eserlerin estetik açıdan geliştirilmesi), sosyal (tanıtım, kurumsal iş birliği) ve ekonomik (hibe, sponsor, ilave gelir kaynakları) anlamda gelişmesi için proje fikirleri elde edilir.

Bu amaçla Ata Buz Müzesinin dünya örnekleri ve kullanıcı anketlerinden elde edilen bilgiler ışığında değerlendirildiği bu çalışma kapsamında müzenin gelişmesi ve dünya çapındaki örnekler arasında tanınan bir buz müzesi haline gelmesi için yapılması gerekenler aşağıdaki şekilde sıralanmıştır.

Müze kurumsal ve tüzel kişilik olarak kamuya bağlı bir üniversite bünyesinde kurulu olduğu için bu durumun avantaj ve dezavantajlarının dikkate alındığı, müzenin vizyon ve misyonunun belirlendiği ve gelecek dönemde eğitim, araştırma ve topluma katkı alanlarında yapılması gereken işlerin çağdaş müzecilik ilkeleri çerçevesinde sıralandığı bir kurumsal strateji planı hazırlanması gerekmektedir.

Üniversite rektörlüğüne bağlı bir koordinatörlük şeklindeki tüzel kişiliğe sahip olan müzenin bu durumu özellikle parasal kaynak yaratma, sürdürülebilir gelir kaynağı oluşturma, insan kaynağı kapasitesi ve yönetimi gibi kurumsal konularda müzenin istenen şekilde gelişmesine engel olmaktadır. Bu nedenle, müzenin parasal kaynak ve insan kaynağı kapasitesinin artırılması ve çeşitlendirilmesi ile ilgili projeler yapılmalı bu amaçla insan kaynağı oluşturulmalıdır.

İnsan kaynağı açığının giderilmesi konusunda özellikle gönüllülük projeleri ile hem ilgili bölüm öğrencileri hem de sanata ilgi duyan kişiler müzeye her alanda katkı sağlamalıdır.

Müzenin yerel, bölgesel ve ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar, STK'lar ve özel sektörle yakın ilişki içinde olması, kaynak sağlama ve tanıtım konusunda hibe ve

sponsorluk desteği alması açısından işbirliği ve ortak projeler geliştirecek kapasiteye ulaşması gerekmektedir.

Müzenin tanıtım açısından kurumsal kimlik, dijital müzecilik ve sosyal medya yönetimi gibi konularda profesyonel bir ekipten destek alması ve sürdürülebilir bir tanıtım, envanterleme ve dijitalleşme stratejisi yürütölmesi gerekmektedir.

Müze içerisinde buzdan eser yapma konusunda ziyaretçilere ve sanat severlere eğitim ve deneyimleme imkanı sunulması amacıyla fiziksel alan ve insan kaynağı kapasitesi oluşturulmalıdır.

Başlangıç ve bitiş tarihleri önceden belirlenen ve ilan edilen, her yıl aynı tarihlerde gösterimde olan planlı ve temalı buzdan eserler sergilerinin, uluslararası katılımlı etkinlik ve yarışmaların müzede yapılması amacıyla gerekli olan kapasitenin müzede oluşturulması gerekmektedir.

Yurtdışındaki buz müzeleriyle iş birliği ağları oluşturularak ortak etkinlikler ve projeler geliştirilmesi gerekmektedir.

Yurtdışındaki bazı örneklerde olduğu gibi Ata-Buz Müzesinin de sergi alanları, eserlerin yapımı, sunumu, ışıklandırması gibi konuların tamamında yüksek teknoloji uygulamalarının ve yapay zeka teknolojisinin müzik eşliğinde kullanılması için gerekli finansman ve insan kaynağı desteğinin sağlanması gerekmektedir.

Müzenin yönetim yapısında da var olan yönetim ve danışma kurullarında konuyla ilgili bilim dallarından akademisyenler, sorumlu ve ilgili kurum ve kuruluşların yöneticileri, STK'ların temsilcileri gibi farklı alanlardan katılımcıların yer alması ve rutin toplantılar yaparak ilgi alanlarına göre müzeye katkı sağlaması gerekmektedir.

Müze ziyaretinden anı olarak kalacak özel basılmış biletler ve hediyelik eşyalar gibi kalıcı materyallerin hazırlanarak ziyaretçilere sunulması gerekmektedir.

Müzenin yerini tarif etmek ve erişilebilirliğini arttırmak amacıyla kent merkezinde yönlendirme tabelaları konulmalıdır.

Ziyaretçi kitlesini genişletmek amacıyla dijital ortamdaki tanıtımlara ilave olarak yerel ölçekte de kent genelinde bulunan konaklama tesislerinde kalan turistlere, öğrencilere ve yerel halka tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmelidir.

Müzedede gelir getirici faaliyet olarak yeme- içme hizmeti sunan alanlarda yöresel ürünlerin özel sunum teknikleriyle sunulması ve bu amaçla mevcut kafeterya alanının kapasitesinin arttırılması gerekmektedir.

Müzedede üretilen eserlerin yapıldığı buz kütlelerinin hikaye olması açısından yakın çevrede buz tutan su yüzeylerinden elde edilmesi imkanları araştırılmalı ve doğal buzdan eser üretme yöntemi de çevre duyarlılığı açısından değerlendirmeye alınmalıdır.

KAYNAKÇA

- Artemiou N. (2022 19 Aralık). Winter Wonderland Conjures up Spectacular Line-Up of Frozen Attractions. [Blog mesajı]. <https://vergemagazine.co.uk/winter-wonderland-conjures-up-spectacular-line-up-of-frozen-attractions/>
- Atatürk Üniversitesi (2017). Buz Üretim Atölyesi ve Buz Yontu Müzesi Projesi Fizibilite Raporu. 25 s.
- Başaran, C. (1996). Çağdaş Müzeciliğimiz. *Akademik Araştırmalar* 1, s.16-18.
- Başaran, C. (1988). Arkeolojiye Giriş I. *Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları No:13*, Erzurum, 152 s.
- Be Free Tour (2017). Breeze at the Jeju Ice Museum *Explore the Awesome Form of Jeju Ice Museum*. [Blog mesajı]. <https://www.befreetour.com/en/read/breeze-at-the-jeju-ice-museum>
- Bostancı, M. (2019). Dijital Müzecilik ve İnteraktif İletişim: SFMOMA ve MORİ Dijital Sanat Müzesi Örneklemeleri. *UNIMUSEUM*, 2 (2), 34-39. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/unimuseum/issue/51304/665432>
- Bowe, S. J. (2009). *Intercultural dialogue and the British Museum “a museum for the world”: Museums as places for intercultural dialogue selected practices from Europe*. Ed.: Bodo, S., Gibbs, K., Sani, M., MAP for ID Group, UK, pp:14-17.
- Brice Ice Sculptures (2019). Brice & Brice Ice Sculptures / Steve Brice Tools, Cutting Edge Tools For Ice Sculpting. [Blog mesajı]. <https://briceicesculptures.com/>
- Buz Eserler Müzesi Koordinatörlüğü (2023). Tarihçe. <https://birimler.atauni.edu.tr/buz-eserler-muzesi-koordinatordlugu/tarihce/>
- Bülbül H. (2016). Müze ile Eğitim Yoluyla Ortaokul Öğrencilerinde Kültürel Miras Bilinci Oluşturma. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 681-694. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/261499>
- Chena Hot Springs Resort (2023 17 Şubat). Aurora Ice Museum. [Blog mesajı] <https://chenahotsprings.com/aurora-ice-museum/>

- Christensen, J. E., Knudsen, L. R., & Kollias, C. G. (2016). New Concept for Museum Storage Buildings – Evaluation of Building Performance Model for Simulation of Storage. *In 2016 International Conference on Architecture and Civil Engineering. International Conference on Architecture and Civil Engineering. Annual Proceedings.*
- Core Travel (2022 10 Ekim). Ice Museum. [Blog mesajı].
<https://www.corejeju.com/attractions/ice-museum/>
- Costine K. (2022). Traval Articles. Gallery of Russian ice sculpture description and photos - Russia - Moscow: Moscow. [Blog mesajı].
<https://usefultavelarticles.com/1437-gallery-of-russian-ice-sculpture-description-and-photos-russia-moscow-moscow.html>
- Çetin, M. & Küçükkömürler, S. (2019). Destinasyon Çekicilik Unsuru Olarak Gastronomi Müzeleri: Oleatrium Zeytin ve Zeytinyağı Tarihi Müzesi Örneği. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, 22(1):1-17. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ahbvtfd/issue/46506/552368>
- Çınar, Y.K. (2009). *Müzecilik eğitiminde yeni eğilimler Türkiye'de müzecilik ve mesleki eğitim*. (Tez No. 240212) [Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi-İstanbul] Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- DBpedia (2022 23 Ekim). About: Lacey Street Theatre [Blog mesajı]
https://dbpedia.org/page/Lacey_Street_Theatre
- Detta Journals (2019 13Şubat). Trick Eye Ice Museum. [Blog mesajı].
<https://www.dettejournals.com/post/2016-11-22-trick-eye-ice-museum>
- Dıvrak, M. (2020). Müzecilikte İletişim ve Atmosfer, İkinci Adam Yayınları, İstanbul.
- Explorefairbanks (2023 23 Mayıs). Explore Fairbanks Alaska. [Blog mesajı]
<https://www.explorefairbanks.com/explore-the-area/winter-season/>
- Fairbanks Ice Museum (2019 18 Mayıs). Fairbanks Ice Museum [Blog mesajı]
<http://www.icemuseum.com/index.html>
- Get Your Guide (2023). Fairbanks: Aurora Ice Museum Ticket and Guided Tour. [Blog mesajı]. <https://www.getyourguide.com/chena-hot-springs-l104637/fairbanks-aurora-ice-museum-ticket-and-guided-tour-t416950/>

- GoingRus (2019 16 Nisan 2019). Museums in Moscow. Gallery of Russian ice sculpture in Moscow. [Blog mesajı]. <https://goingrus.com/info/en/russian-cities/sightseeing-in-moscow/museums-in-moscow>
- Goldman K. H., (2021 30 Ağustos). Discover the three types of museum evaluation. [Blog mesajı]. <https://dexibit.com/building-an-evaluation/>
- GoNDWANA Ecotours (2023). Visit The Aurora Ice Sculpture Museum In Alaska. [Blog mesajı]. <https://www.gondwanaecotours.com/visit-alaska-aurora-ice-sculpture-museum/>
- Hsieh, C. M. (2010). *Roles of Motivations, Past Experience, Perceptions of Service Quality, Value and Satisfaction in Museum Visitors' Loyalty*. (Tez No: 32010) [Doktora Tezi, Michigan State University-ABD]. Michigan State University Kütüphanesi.
- Hyde Park Winter Wonderland (2023). Magical Ice Kingdom. Putting the “Wonder” into Winter Wonderland [Blog mesajı]. <https://hydeparkwinterwonderland.com/things-to-do/>
- Ice Alaska (2023 17 Şubat). World Ice Art Championships. [Blog mesajı]. <https://icealaska.com/>
- IceFestivalHarbin (2022). Harbin International Ice and Snow Sculpture Festival. [Blog mesajı]. <https://www.icefestivalharbin.com/attraction-p9-harbin-international-ice-and-snow-sculpture-festival.html>
- IceFestivalHarbin (2022a). Harbin Sun Island International Snow Sculpture Art Expo. [Blog mesajı]. <https://www.icefestivalharbin.com/attraction-p14-harbin-sun-island-international-snow-sculpture-art-expo.html>
- IceFestivalHarbin (2022b). Harbin Ice and Snow World. [Blog mesajı]. <https://www.icefestivalharbin.com/attraction-p7-harbin-ice-and-snow-world.html>
- IceFestivalHarbin (2022c). Harbin Wanda Ice Lantern World. [Blog mesajı]. <https://www.icefestivalharbin.com/attraction-p48-harbin-wanda-ice-lantern-world.html>
- IceFestivalHarbin (2022d). Harbin Ice Lantern Show. [Blog mesajı]. <http://www.icefestivalharbin.com/attraction-p8-harbin-ice-lantern-show.html>

- IceFestivalHarbin (2022e). Harbin Sun Island Ice and Snow Art Gallery. [Blog mesajı].
<https://www.icefestivalharbin.com/photo-p151-1487-harbin-sun-island-ice-and-snow-art-gallery.html>
- ICOM (2007). *224 Years of Defining the Museum*. https://icom.museum/wp-content/uploads/2020/12/2020_ICOM-Czech-Republic_224-years-of-defining-the-museum.pdf
- ICOM (2007). ICOM Statutes. *21st ICOM General Conference*, Vienna.
<http://icom.museum/the-organisation/icom-statutes/>
- ICOM (2010). *Key concepts of Museology*. (Ed: A. Desvallées and F. Mairesse) Published by Armand Colin. https://icom.museum/wp-content/uploads/2018/07/Museologie_Anglais_BD.pdf
- ICOM (2017). *ICOM Code of Ethics for Museums*. 21st General Assembly in Seoul, <https://icom.museum/wp-content/uploads/2018/07/ICOM-code-En-web.pdf>.
- ICOM (2022, 24 Ağustos). *ICOM approves a new museum definition*. [Blog mesajı].
<https://icom.museum/en/news/icom-approves-a-new-museum-definition/>
- İhtiyar, N.M. (2011). *Çağdaş Müzecilik ve Kent Müzeciliği Yeni Bir Program Önerisi*. (Tez No. 327303) [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi-İstanbul] Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kalaba B. (2021). Kültürel Mirasın Sürdürülebilirliği Kapsamında Müzelerin Önemi. *Turizm Ekonomi ve İşletme Araştırmaları Dergisi*, Cilt 3 (2).
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2447371>
- Kalaba, B. (2021a). *Hizmet kalitesi ile yenilenme arasındaki ilişkinin incelenmesi: Hatay Arkeoloji Müzesi Örneği*. (Tez No: 693357) [Yüksek Lisans Tezi, İskenderun Teknik Üniversitesi-Hatay] Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karadeniz C. (2017). *Müze ve Toplum: Müzeyle Topluma Ulaşmak*. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi. 6(8):19-37.
- Karadeniz C. (2022). *Müze ve İşlevleri Müze Türleri*. Ankara Üniversitesi. *Açıkders materyalleri*.https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/124155/mod_resource/content/1/3.%20HAFTA.pdf

- Karadeniz, C. & Özdemir, E. (2018). “Hangi Müze? Müzecilikte Değişim ve Yenimüzebilim” *Millî Folklor*, (30) Sayı:120, s.158-169.
- Karadeniz, C. (2015). 206-207 Yeni müzebilim bağlamında müze eğitime çağdaş yaklaşımlar ve müze eğitimcisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 48(2): 203-226.
- Karadeniz, C. (2018). *Müze Kültür ve Toplum*. İmge Kitabevi, Ankara, 319 s.
- Keleş, V. 2003. *Modern Müzecilik ve Türk Müzeciliği*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2(1-2): 1-16.
- Koreatodo (2023). Ice Museum @ Seoul Trick Eye Museum. [Blog mesajı]. <https://www.koreatodo.com/ice-museum>
- KTB (2023). Özel Müzeler. Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü. [Blog mesajı]. <https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-135633/ozel-muzeler.html>
- Mazlum, Ö. (2022). Müze İletişimi ve Müze Web Siteleri Üzerine Bir İnceleme. *Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (1), 100-136. DOI: 10.30561/sinopusd.1106395
- National Today (2023). Harbin Ice Festival – January 5 – February 28, 2024. [Blog mesajı]. <https://nationaltoday.com/harbin-ice-festival/>
- Newbold P. Carlson W.L. and Thorne B. (2013). *Statistics for Business and Economics*. <http://ndl.ethernet.edu.et/bitstream/123456789/13768/1/1-Paul%20Newbold.pdf>
- Newbold, P., 1995. *Statistics for Business and Economics*, Prentice - Hall International, New Jersey.
- Onur, B. (2014). *Yeni Müzebilim: Demokratik toplumu yaratmak. İmge Kitabevi Yayınları* Ankara.
- Öztürk Ö. (2018 24 Temmuz). Özhan Öztürk Makaleleri. *Louvre Müzesi* [Blog mesajı]. <https://ozhanozturk.com/2018/07/24/louvre-muzesi/>
- Russian Museums Info (2023). Gallery of Russian Ice Sculpture [Blog mesajı]. <http://www.russianmuseums.info/M1840>

- Sabah Gazetesi (2021 15 Temmuz). Ata Buz Müzesi, 15 Temmuz için çocuklara açıldı. <https://www.sabah.com.tr/yasam/ata-buz-muzesi-15-temmuz-icin-cocuklara-acildi-5585457>
- Sökmen, S., Yolal, M. & Özel, Ç. H. (2020). Does Museum Marketing Meet Postmodern Conditions?. *Advances in Hospitality and Tourism Research (AHTR)*, 8 (2), 288-313. DOI: 10.30519/ahtr.693400
- SPOTCOOLSTUFF Travel (2019). Moscow On Ice. [Blog mesajı]. <http://travel.spotcoolstuff.com/museums/moscow-on-ice/>
- Taştan, S. (2022, 12 Ocak). *Müzeciliğin Kısa Tarihi ve Türk Müzeciliğinin Gelişimi*. [Blog mesajı]. <https://arkeopolis.com/muzeciligin-kisa-tarihi-ve-turk-muzeciliginin-gelisimi/>
- Toblem J.M. (1997) The Marketing Approach in Museums, *Museum Management and Curatorship*, 16:4, 337-354, DOI: 10.1080/09647779700201604
- Toronto Üniversitesi (2023 3 Mart). Museum Studies. Types of museums and related subject headings Subject headings for specific types of museums. [Blog mesajı] <https://guides.library.utoronto.ca/c.php?g=250972&p=1677025>
- Tozluyurt, B. (2019 21 Haziran). Dünyanın Buzdan Şehirleri. *Marmara Life Ocak-Şubat* sayısı. [Blog mesajı]. <https://marmaralife.com/2019/06/21/dunyanin-buzdan-sehirleri/>
- Trick Eye Museum (2015). Trick Eye Museum Illusion Republic. [Blog mesajı]. <https://trickeye.com/seoul/en/AboutTrickeye>
- Trick Eye Museum (2015a). ICE Museum. [Blog mesajı]. https://trickeye.com/seoul/en/ice_museum
- Uçankuş, H. T. (2000). Bir insan ve uygarlık bilimi arkeoloji. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- UNESCO (1958). UNESCO Regional Seminar on the Educational Role of Museums, Rio de Janeiro.,65pages. <https://www.scribd.com/document/465249791/1958-UNESCO-Regional-Seminar-on-the-Educational-Role-of-Museums-Rio-de-Janeiro#>

UNESCO (2023 23 Mayıs). Museums. [Blog mesajı]
<https://en.unesco.org/themes/museums>.

Useful Travel Articles (2022). Gallery of Russian ice sculpture description and photos.
<https://usefultavelarticles.com/1437-gallery-of-russian-ice-sculpture-description-and-photos-russia-moscow-moscow.html>

Wikipedia (2023 19 Mayıs). Harbin International Ice and Snow Sculpture Festival. [Blog mesajı].https://en.wikipedia.org/wiki/Harbin_International_Ice_and_Snow_Sculpture_Festival

Yang S. (2014 19 Aralık). Simply Creative. Russian Ice-Sculpture Gallery Posted by on Ice, Sculpture. [Blog mesajı]. <http://4rtgallery.blogspot.com/2014/12/russian-ice-sculpture-gallery.html>

Yücel, E. (1999). Türkiye’de Müzecilik. *Arkeoloji ve Sanat Yayınları*, İstanbul, 130 s.

Zülfikar, A.B. (2020). *Değişen müze ve müzecilikte sergilemenin teknolojinin boyutunun incelenmesi: Bursa panorama müzesi örneği*. (Tez No. 621552) [Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi-Bursa] Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	SERAP TOY
Doğum Yeri ve Tarihi	
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	
Y.Lisans Öğrenimi	
Bildiği Yabancı Diller	
Bilimsel Faaliyetler	
İş Deneyimi	
İletişim	
E-Posta Adresi	
Tarih	

EK 1. Örnek Anket Formu

ANKET

Bu anket, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Heykel Anabilim Dalında Prof. Dr. Mustafa Bulat danışmanlığında Yüksek Lisans öğrencisi Serap Toy tarafından hazırlanan “Buz Müzeleri ve Atatürk Üniversitesi Buz Müzesi Konseptinin Değerlendirilmesi” başlıklı Yüksek Lisans Tezinde kullanılmak üzere Ata – Buz Müzesi Ziyaretçilerinin müze ile ilgili görüşlerini, müzede yapılması önerilen yeni kullanımları ve müzenin gelişmesi için sunulacak önerileri belirlemek amacıyla yapılmaktadır. Cevaplarınız ve desteğiniz için teşekkür ederiz.

Birinci Bölüm:

1. Cinsiyetiniz:

☐ Kadın ☐ Erkek |

2. Yaş aralığınız:

☐ 0-14 ☐ 15-34 ☐ 35-49 ☐ 50 – 64 ☐ 65 üstü

3. Eğitim durumunuz:

☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Ön lisans ☐ Lisans ☐ Y. Lisans ☐ Doktora

4. İşiniz:

☐ Öğrenci ☐ Kamu Görevlisi ☐ Akademisyen ☐ Kendi İşinde ☐ Özel Sektör Çalışanı ☐ Çalışmıyor
☐ Emekli ☐ Diğer (yazınız)

5. Daha önce hiç buz müzesi ziyaret ettiniz mi?

☐ Evet ☐ Hayır

6. Daha önce hiç müze ziyaret ettiniz mi?

☐ Evet ☐ Hayır

İkinci Bölüm: Müze ile ilgili sorular

1. Müzenin yerini bulmak ve müzeye ulaşmak kolaydır.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

2. Buzun sanat eseri olarak kullanılması ve oluşturulan eserler çok ilgi çekicidir.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

3. Müzedeki eserlerin sayısı yeterlidir.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

4. Müze amacına uygun olarak tasarlanmış ve yapılmıştır.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

5. Müze binası çok farklı ve etkileyicidir.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

6. Müzenin alan olarak büyüklüğü yeterlidir.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

7. Müzenin iç mekan tasarımı ve ortamı etkileyicidir.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

8. Müzeyi ve sergiyi gezerken ortamın soğuk havası gezme süremi etkilemedi.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

9. Ortam aydınlatması eserlerin detaylarının ve güzelliklerinin görülmesi için yeterli düzeydedir.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

10. Müzenin kafe ve diğer dinlenme alanları yeterli ve uygundur.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

11. Müzede sunulan tüm hizmetler yeterli ve memnuniyet vericidir.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

12. Müzenin giriş ücreti uygun ve müzenin gelişmesi için gereklidir.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

13. Müzede geçirdiğim sürenin her anından zevk aldım.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

14. Müzede vakit geçirmeyi sağlayacak kullanımlar ve alanlar yeterlidir.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

15. Müzeye gelir getirecek hediyelik eşya satış alanı vb. yerler yeterlidir.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

16. Müzenin tanıtımlarına ve müze hakkında bilgilendirmelere yeterince rastlamaktayım.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

17. Müzede yürütülen etkinlikler ve faaliyetler planlı ve düzenlidir.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

18. Müzede yürütülen faaliyetler planlı olarak herkese duyurulmaktadır.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

19. Müzenin tanıtımı için kullanılan araçlar (sosyal medya, web sitesi vs.) yeterlidir.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

20. Müzeyi tekrar ziyaret etmek / çevreme tavsiye etmek isterim.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

21. Ata Buz Müzesi Erzurum'un kış kenti kimliğine uygundur ve turizmin gelişmesine katkı sağlayabilecek önemli bir durak olma potansiyelindedir. Bu nedenle müzenin teknik ve mali yönden desteklenmesi gerekmektedir.

☐ Kesinlikle katılıyorum ☐ Katılıyorum ☐ Fikrim yok ☐ Katılmıyorum ☐ Kesinlikle katılmıyorum

22. Müzenin gelişmesi için önerileriniz neler olur? **İstedığınız kadar öneri yazabilirsiniz.**

EK 2. Etik Kurul Onay Belgesi

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU
Güzel Sanatlar Birim Etik Kurulu Başkanlığı
ERZURUM

Sayı : 79332546-000.E.2000167692

Konu : Etik Kurul Kararı (2023/4-1)

Toplantının Mahiyeti : Etik Kurul

Toplantının Tarihi : 28.03.2023

Toplantının Sayısı : 1

Karar-1) Güzel Sanatlar Enstitüsü Heykel Sanat Dalı tezli yüksek lisans programı öğrencisi Serap TOY'un "Buz Müzeleri ve Atatürk Üniversitesi Buz Müzesi Konseptinin Değerlendirilmesi" isimli araştırma çalışması ile ilgili, Etik Kurul uygunluk-onay belgesi talebinin görüşülmesi,

Yapılan görüşmelerden sonra; Güzel Sanatlar Enstitüsü Heykel Sanat Dalı tezli yüksek lisans programı öğrencisi Serap TOY'un "Buz Müzeleri ve Atatürk Üniversitesi Buz Müzesi Konseptinin Değerlendirilmesi" isimli araştırma çalışmasının etik ve bilimsel yönünden sakınca bulunmadığına oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Yunus BERKLİ

Birim Etik Kurul Başkanı
(e-imza)

Prof. Yasemin YAROL
Birim Etik Kurul Başkan Yardımcısı
(e-imza)

Prof. Dr. Mustafa BULAT
Birim Etik Kurul Üyesi
(e-imza)

Prof. Dr. Ahmet Selim DOĞAN
Raportör
(e-imza)

